

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 280

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

56 tomas
2013 m. rugsėjo 27 d.

<u>Pranešimo Nr.</u>	Turinys	Puslapis
I <i>Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės</i>		
REZOLIUCIJOS		
Regionų komitetas		
102-oji plenarinė sesija, 2013 m. liepos 3–4 d.		
2013/C 280/01	Regionų komiteto rezoliucija. Regionų komiteto 2014 metų prioritetai, nustatyti remiantis Europos Komisijos darbo programa	1
2013/C 280/02	Regionų komiteto rezoliucija. Ekonominės ir pinigų sąjungos stiprinimas	6
NUOMONĖS		
Regionų komitetas		
102-oji plenarinė sesija, 2013 m. liepos 3–4 d.		
2013/C 280/03	Regionų komiteto nuomonė. Pasienio darbuotojai. Padėtis po dvidešimties vidaus rinkos egzistavimo metų. Problemos ir perspektyvos	8
2013/C 280/04	Regionų komiteto nuomonė. Teritorinio poveikio vertinimas	13

LT

Kaina:
4 EUR

(Tęsinys antrajame viršelyje)

<u>Pranešimo Nr.</u>	Turinys (tęsinys)	Puslapis
2013/C 280/05	Regionų komiteto nuomonė. Kibernetinio saugumo strategija	19
2013/C 280/06	Regionų komiteto nuomonė. Pažangieji miestai ir gyvenvietės. Europos inovacijų partnerystė	27
2013/C 280/07	Regionų komiteto nuomonė. 2012–2020 m. e. sveikatos veiksmų planas. Novatoriška sveikatos priežiūra XXI amžiui	33
2013/C 280/08	Regionų komiteto nuomonė. Postūmis energijos vidaus rinkai	38
2013/C 280/09	Regionų komiteto nuomonė. Pagrindinių Europos Sąjungos atliekų tvarkymo tikslų peržiūra	44

III *Parengiamieji aktai*

REGIONŲ KOMITETAS

102-oji plenarinė sesija, 2013 m. liepos 3–4 d.

2013/C 280/10	Regionų komiteto nuomonė. Placiajuosčio ryšio diegimo sąnaudų mažinimas	50
2013/C 280/11	Regionų komiteto nuomonė. Tabako ir susijusių gaminių gamyba, pateikimas ir pardavimas	57
2013/C 280/12	Regionų komiteto nuomonė. Transportui – švari energija	66

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

102-OJI PLENARINĖ SESIJA, 2013 M. LIEPOS 3–4 D.

Regionų komiteto rezoliucija. Regionų komiteto 2014 metų prioritetai, nustatyti remiantis Europos Komisijos darbo programa

(2013/C 280/01)

REGIONŲ KOMITETAS

- atsižvelgdamas į Europos Komisijos komunikatą dėl jos 2013 m. darbo programos ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į Regionų komiteto 2012 m. lapkričio 30 d. rezoliuciją dėl Regionų komiteto 2013 m. prioritetų, nustatytų remiantis Europos Komisijos teisėkūros ir darbo programa ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2012 m. vasario 16 d. pasirašytą Europos Komisijos ir Regionų komiteto bendradarbiavimo protokolą,

Sąjunga 2014 metais

1. žvelgia į 2014 m. kaip į Europos Sąjungos perėjimo į naują etapą metus. Tai išskirtiniai metai, kuriais vyks Europos Parlamento rinkimai, bus paskirta nauja Komisija, prasidės 2014–2020 m. programavimo laikotarpis pagal naują Daugia-metę finansinę programą, bus atliekama strategijos „Europa 2020“ laikotarpio vidurio peržiūra ir tęsiamas ekonominės ir pinigų sąjungos kūrimo ir tvirtinimo darbas;

2. mano, jog pagrindiniai iššūkiai Europos Sąjungai 2014 m. bus šie: užtikrinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą perorientuojant mūsų šalių ekonomiką į tvarią ateitį, kurioje taikomos mažai anglies dvideginio išmetančios technologijos, stiprinti ES pilietybę, ypač lemiamu Europos Parlamento rinkimų metu, ir atkurti tikėjimą Europos projektu siekiant sustiprinti ES „demokratinį legitimumą“, o tam reikia pagrindines ES vertybes nuolat ginti nuo populistinių ir antidemokrati-
ninių jėgų, kurios jas menkina;

3. nuogaštuoja, kad dėl artėjančios mandato galiojimo pabaigos gali sumažėti Europos Komisijos aktyvumo lygis, tuo tarpu daugelyje sričių būtini neatidėliotini veiksmai;

4. savo 20-ųjų įsteigimo metinių proga Regionų komitetas primena, jog ir toliau nuolat svarstys, kaip galėtų sustiprinti savo institucinį ir politinį vaidmenį;

5. kviečia Europos Komisiją pateikti vykstančių diskusijų dėl Europos ateities padėties apžvalgos ataskaitą, kartu pateikti 2013-aisiais Europos piliečių metais vykstančių diskusijų su piliečiais rezultatus; be to, remdamasis „ryšių su piliečiais atkū-rimo“ debatais, ragina Europos Komisiją jau 2014 m. pradėti rengti ataskaitą dėl Reglamento dėl Europos piliečių iniciatyvų taikymo;

Ekonominė ir pinigų sąjunga ir viešieji finansai

6. ragina Komisiją kiek įmanoma skubiau pateikti pasiūlymus dėl reglamento, kuriuo nustatomas bendras bankų pertvarkymo mechanizmas, projekto ir dėl tolesnių rekomendacijų dėl bankų sektoriaus struktūrinės reformos;

⁽¹⁾ COM(2012) 629 final.

⁽²⁾ CdR 2204/2012.

7. prašo Europos Komisijos pateikti pasiūlymą dėl trejeto sistemos persvarstymo siekiant užtikrinti demokratinę priežiūrą ir jo atskaitomybę Europos Parlamentui;

8. ragina atnaujinti derybas dėl Direktyvos dėl indėlių garantijų sistemų, kartu su pasiūlymu dėl direktyvos, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema;

9. pažymi, jog bandomasis projektų obligacijų diegimo į rinką etapas buvo sėkmingas ir prašo šią iniciatyvą toliau tęsti per visą būsimą daugiamečių finansinės programos (2014–2020 m.) laikotarpį ir ją pradėti įgyvendinti ne tik energetikos, transporto bei telekomunikacijų infrastruktūros, bet ir kitose politikos srityse; siūlo į ją įtraukti mažąsias ir vidutines įmones (MVI), kad į jas būtų galima nukreipti regionų investicinius išteklius ir paremti regionuose veikiančią Europos rizikos kapitalo pramonę;

10. ragina Europos Komisiją tęsti regionų ir vietos viešųjų finansų padėties ir raidos stebėseną ir jos rezultatus pateikti savo metinėje ataskaitoje dėl viešųjų finansų padėties Europos pinigų sąjungoje;

Strategija „Europa 2020“ ir Europos semestras

11. mano, jog strategija „Europa 2020“ iki šiol nepatenkinamai įgyvendinama ne tik dėl ekonomikos krizės ir valstybių narių vangumo, bet taip pat ir dėl nepakankamo vietos ir regionų valdžios institucijų įtraukimo į strategijos rengimą ir įgyvendinimą ir, apskritai, dar ir dėl to, kad strategijoje „Europa 2020“ trūksta tikro teritorinio matmens;

12. ragina Komisiją skubiai nustatyti strategijos „Europa 2020“ laikotarpio vidurio peržiūros sistemą, kuri būtų platesnė nei metodika, kurią ji, kaip yra viešai pareiškusi, ketina pradėti taikyti;

13. primena, kad nuolat stebi pažangą, padarytą įgyvendinant visas strategijos „Europa 2020“ pavyzdines iniciatyvas, ir jau rengiasi laikotarpio vidurio vertinimui iš vietos ir regionų perspektyvos;

14. apgailestauja, kad nei 2013 m. metinėje augimo apžvalgoje, nei konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose neminima būtinybė laikytis vietos poreikiais grindžiamo požiūrio ir sudaryti daugiapakopės partnerystės strategijai „Europa 2020“ įgyvendinti, ir reikalauja, kad Europos Komisija vykdytų savo įsipareigojimus užtikrinti, kad valstybės narės sudarytų partnerystę su vietos ir regionų valdžios institucijomis rengiant ir įgyvendinant nacionalines reformų programas (NRP);

Bendroji rinka ir pramonės politika

15. skatina Europos Komisiją nustatyti veikiančioje bendrojoje rinkoje tas sritis, kurios turi didžiausią inovacijų ir kokybiškų darbo vietų kūrimo potencialą, ir teikti joms prioritetą;

16. skatina Komisiją pateikti pasiūlymus dėl Europos pramonės politikos kaip vieno Europos projekto ramsčių, kuri turėtų būti laikoma vienu iš realių politikos prioritetų ir užimti tokią pačią padėtį politikoje kaip sanglauda, infrastruktūra ir žemės ūkis;

17. pritaria Europos Parlamento siūlymui sudaryti pramonės politikos iniciatyvinę grupę, siekiant sutelkti Europos, nacionalines, regionų ir vietos galias ir išteklius, dabartiniu metu išsisklaidžiusius visuose lygmenyse ir sektoriuose;

18. prašo Europos Komisijos oficialiai konsultuotis su RK dėl naujų gairių, kuriomis vadovaujantis taikomos ES valstybės pagalbos taisyklės, parengimo;

19. ragina Europos Komisiją skatinti rengti regionų inovacijų diegimo, taip pat pramonės vystymo planus;

20. reikalauja Komisijos nepasiriboti savo komunikatu „Verslumas 2020“ ir toliau analizuoti tikrąsias kliūtis, su kuriomis susiduria jaunieji verslininkai; taip pat norėtų paraginti plėtoti tarpvalstybinius mainus ir suteikti jiems daugiau galimybių;

Sanglaudos politika ir transportas

21. dar kartą prašo Europos Komisijos parengti baltąją knygą dėl teritorinės sanglaudos, kurioje būtų analizuojama „Teritorinės darbotvarkės 2020“ ir strategijos „Europa 2020“ sąveika bei sanglaudos politikos *ex post* teritorinis poveikis 2007–2013 m.;

22. ragina Europos Komisiją informuoti, ar regionų ir vietos valdžios institucijos buvo laiku ir struktūruotu būdu įtrauktos į 2014–2020 m. partnerystės sutarčių ir veiksmų programų rengimą, remiantis partnerystės ir daugiapakopio valdymo principais, nustatytais Bendrųjų nuostatų reglamente, ir Partnerystės elgesio kodeksu;

23. prašo Europos Komisijos, kai tik bus patvirtintos naujosios taisyklės, paskelbti vietos suinteresuotiesiems subjektams skirtą praktinį aiškų vadovą, kaip naudotis naujaisiais struktūriniais fondais;

24. Jaunimo užimtumo iniciatyvos klausimu išreiškia didelį susirūpinimą dėl nepakankamo finansavimo per visą kitą programavimo laikotarpį ir dėl lėšų sutelkimo į 2014–2015 m., kuris verčia abejoti šios iniciatyvos tvarumu ir veiksmingumu. Todėl ragina visų pirma iš dalies pakeisti Daugiamečių finansinės programos reglamento 9 straipsnio f dalį ir taip pašalinti aiškų naujosios Jaunimo užimtumo iniciatyvos biudžeto apribojimą iki 3 mlrd. EUR. Toks veiksmas yra ypatingai reikalingas siekiant išvengti, kad po 2016 m. į laikotarpio pabaigą nebūtų atidėtos kritinės svarbos sanglaudai turinčių programų, pavyzdžiui, tarpvalstybinio bendradarbiavimo programos arba tam tikrų Europos infrastruktūros tinklų priemonės dalių, finansavimas;

25. bendradarbiaus su Europos Komisija integruojant ETBG į ES politiką, kaip numatyta galiojančiame abiejų institucijų susitarime, ir ragina Europos Komisiją skatinti dažniau steigti EBTG, kai yra įgyvendinama kaimynystės politika; RK ištirs galimybes sudaryti ETBG su kaimynystės politikos šalimis partnerėmis per ARLEM ir CORLEAP;

26. kviečia Komisiją parengti komunikatą dėl judumo geografinius ir demografinius iššūkius patiriančiuose regionuose;

Užimtumas ir socialinė įtrauktis ir mažosios bei vidutinės įmonės

27. atsižvelgdamas į tai, kad daugelyje valstybių narių yra didelis nedarbo, ypač jaunimo, lygis, remia „Jaunimo garantijų“ iniciatyvą ir ragina Europos Komisiją tęsti darbą šioje srityje ir nuolat informuoti apie pažangą 2014 m.;

28. ragina Europos Komisiją pateikti pasiūlymą dėl Socialinių investicijų pakto, kurį pateikti paprašė ir Europos Parlamentas;

29. yra įsitikinęs, kad veiklai socialinės ekonomikos srityje yra reikalingas didesnis teisinis tikrumas, todėl ragina priimti Europos savidraudos draugijos statutą;

30. matydamas MVĮ potencialą vietos ir regionų lygmeniu kurti naujas darbo vietas ir siekdamas padėti joms įveikti užsitęsusių krizę, ragina Europos Komisiją toliau skatinti finansų įstaigas teikti paskolas MVĮ ir investuoti į MVĮ, kad jos ne tik nežlugtų, bet ir augtų. Todėl tikisi, kad birželio mėn. Europos Vadovų Taryba pritaris pasiūlymams dėl naujojo „investicijų plano“ ir skatina naujas investicijas į atviras inovacines ir veiklą pradedančias verslo įmones;

31. ragina Komisiją ir toliau paprastinti ir kuo labiau sumažinti reguliavimo našta, tenkančią MVĮ pagal jos naująją Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą (REFIT), ir nuolat konsultuojantis su MVĮ nustatyti, kokie ir kokios srities ES teisės aktai jų manymu užkrauna didžiausią našta (iniciatyva „Dešimt didžiausių našta užkraunančių teisės aktų“);

32. ragina Komisiją sukurti naują politinį požiūrį, orientuotą į verslumą ir pažangiosios specializacijos strategijas bei naujų verslo galimybių paieškas visais švietimo lygmenimis – pradedant pradinėmis mokyklomis ir baigiant profesinėmis mokyklomis ir universitetais; turėtų būti akcentuojama, kaip europiečiai – nuo vietos ir regionų masto vadovų iki pramonininkų arba veiklą pradedančių verslininkų – galėtų nuolat bendrauti su pradinukais, kad jie nuo jaunų dienų galėtų išsiugdyti verslumo jausmą ir juo vadovauti kasdienėje veikloje;

33. ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl darbuotojų informavimo ir konsultavimo, restruktūrizavimo prognozių ir valdymo, kaip nurodyta 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento rezoliucijoje;

34. ragina Komisiją nuolat informuoti apie Pavėluotų mokėjimų direktyvos įgyvendinimą nacionalinės, regionų ir vietos valdžios lygmenimis;

Teisingumas ir vidaus reikalai

35. ragina Komisiją ir valstybes nares ir toliau kviesti vietos ir regionų valdžios institucijas dalyvauti rengiant ir įgyvendinant teisingumo ir vidaus reikalų, ypač migracijos ir prieglobsčio, politiką kovojant su korupcija bei organizuotu nusikalstamumu ir užtikrinant nukentėjusių asmenų apsaugą;

36. dar kartą pabrėžia, kad yra pasirengęs strateginei partnerystei, kurią Europos Komisija siūlo 2012 m. persvarstytoje Europos trečiųjų šalių piliečių integracijos darbotvarkėje, ir Europos integracijos forumo vykdomam politiniam dialogui; ragina Komisiją aktyviau šioje politikos srityje taikyti teritorinius paktus, kaip siūloma jos persvarstytoje integracijos darbotvarkėje;

Žemės ūkis ir jūrų politika

37. ragina Europos Komisiją persvarstyti Direktyvą 2004/18/EB dėl viešojo pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo, kad konkursuose dėl maisto tiekimo, pavyzdžiui, mokykloms, slaugos namams ir viešosioms įstaigoms, sąvoka „pagaminta vietoje“ taptų standartiniu atrankos kriterijumi⁽³⁾;

38. ragina nuodugnai vertinti visų pasiūlymų naikinti žemės ūkio rinkos reguliavimo mechanizmų, įskaitant dvišalius prekybos susitarimus ir asociacijos sutartis, teritorinį poveikį ir įsitikinti, ar tokie pasiūlymai neprieštarauja Lisabonos sutartyje įtvirtintam teritorinės sanglaudos tikslui;

39. reikalauja, kad Komisija pateiktų pasiūlymą dėl Europos kaimo plėtros strategijos, kuria ištekliai būtų perskirstyti toms kaimo vietovėms, kurių išsivystymo lygis nesiekia Bendrijos vidurkio;

40. pabrėžia, kad vykdant reformuotą bendrą žuvininkystės politiką svarbu tinkamai įgyvendinti naują regioninio sprendimų priėmimo metodiką, pagal kurią, užuot taikius dabartinę ES mikrovaldymo praktiką, sprendimai būtų priimami jūros baseino lygmeniu, ir kad svarbu užtikrinti geresnį visų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą; susirūpinęs, kad Komisija taiko deleguotuosius aktus, o tai neturėtų būti daroma kiekvieno žuvininkystės ir jūros rajono specifikos sąskaita;

Aplinka ir energetika

41. primena didelę perėjimo prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos tiekimo svarbą ES klimato ir energetikos politikai; todėl ragina Europos Komisiją pasiūlyti, kad tikslas dėl atsinaujinančiosios energijos būtų teisiškai privalomai padidintas 2030 m. bei tarpiniai tikslai 2040 m., siekiant 100 % atsinaujinančiųjų išteklių energijos iki 2050 m.;

⁽³⁾ Plg. CdR 341/2010.

42. prašo Europos Komisijos 2014 m. pradėti naujų iniciatyvų pagal efektyvaus išteklių naudojimo Europos planą⁽⁴⁾, pavyzdžiui, nustatyti ne tik pagrindinį išteklių produktyvumo indikatorius matuoti pagrindiniam plano tikslui – pagerinti ekonomikos rezultatus nedarant didelio poveikio gamtiniams ištekliams – bet ir papildomus išteklių naudojimo efektyvumo rodiklius ir naują išteklių naudojimo poveikio gamtos turtui ir aplinkai rodiklį, ir sparčiau siekti šiais rodikliais pagrįsto tikslo, kad būtų galima nuolat ir nesunkiai vertinti pažangą siekiant išteklių naudojimo efektyvumo; dar kartą ragina Europos Komisiją intensyviai veiksmus siekiant „žaliesiems“ viešiesiems pirkimams keliamų privalomų tikslų, kartu atsižvelgiant ir į tai, kad yra ir kitų svarbių su viešaisiais pirkimais susijusių veiksmų⁽⁵⁾;

43. ragina Europos Komisiją užtikrinti, kad kai ji 2014 m. vykdys atliekų šaltinio teisės aktų ir atliekų prevencijos, pakartotinio naudojimo, perdirbimo, naudojimo ir šalinimo sąvartyuose mažinimo tikslų peržiūrą, ji deramai atsižvelgs į Komisijos prašymu Komiteto parengtą perspektyvinę nuomonę šio klausimu; šios peržiūros rezultatai turėtų pateisinti Efektyvaus išteklių naudojimo Europos plane išdėstytus „siektinus tikslinius rodiklius“ ir nutiesti kelią į ekonomiką, kur atliekos būtų naudojamos pakartotinai ir perdirbamos, o likutinių atliekų beveik nebūtų; reikalauja, kad per šią 2014 m. peržiūrą ypatingas dėmesys būtų skiriamas plastiko atliekoms;

44. atsakydamas į žaliojoje knygoje pateiktus klausimus, ragina Europos Komisiją parengti ambicingą naują klimato ir energetikos sistemą laikotarpiui iki 2030 m.; joje turi būti numatyti didesni infrastruktūros projektams, kuriais siekiama su klimato kaita susijusių tikslų ir kurie yra itin glaudžiai susiję su klimatu, skiriamo ES bendro finansavimo dydžiai;

45. prašo Komisijos parengti strategiją dėl energijos nepritekliaus, kartu pateikiant atitinkamus pasiūlymus, įskaitant ir ES mastu priimtina energijos nepritekliaus apibrėžtį;

46. ragina Europos Komisiją dėti visas pastangas, kad didėtų energijos naudojimo efektyvumas, ir pasiūlyti nacionalinius efektyvaus energijos naudojimo tikslinius rodiklius, o kartu su jais pateikti išsamų poveikio biudžetui vertinimą ir finansinių priemonių rinkinį; pakartoja, kad šios srities politiką reikia įgyvendinti pagal partnerystės principą ir vadovaujantis daugiapakopio valdymo metodika;

Subsidiarumas, poveikio vertinimas ir geresnis reglamentavimas

47. ragina Europos Komisiją pradėti ir baigti keletą geresnio reglamentavimo strategijoje numatytų vertinimų, visų pirma REFIT, ir primena, kad galėtų padėti šiuo klausimu per savo konsultacinius tinklus;

48. reikalauja, kad Europos Komisija užtikrintų, kad būtų atliekami teritorinio poveikio vertinimai ir kad kai kuriose srityse jie būtų privalomi; pakartoja, kad yra pasirengęs šiuo klausimu glaudžiai bendradarbiauti su Komisija, ir siūlo, kad Regioninės ir miestų politikos generalinis direktoratas būtų teritorinio poveikio vertinimų koordinatorius;

49. kviečia Komisiją persiųsti Komitetui siūlymus dėl bendradarbiavimo konsultavimosi su vietos ir regionų valdžios institucijomis parengiamuoju teisėkūros etapu srityje (pagal Protokolo dėl subsidiarumo ir proporcingumo 2 straipsnį) ir subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo srityje;

Kultūra, inovacijos ir turizmas

50. siūlo Europos Komisijai tobulinti ES kultūros ir kūrybos sektorių reglamentavimo sistemą, visų pirma ją padaryti paprastesnę ir pagerinti sąlygas gauti finansavimą. Kultūra ir kūryba turėtų būti geriau integruotos į strategiją „Europa 2020“;

51. remiantis Investicijų į inovacijas dokumentų rinkiniu, ragina Europos Komisiją aiškiai apibrėžti ir akcentuoti vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės programose ir projektuose. Regionai ir miestai yra svarbiausi veikėjai sudarant tinkamas pamatines sąlygas inovatyviai aplinkai atsirasti. Būdami tarpininkais jie suburia savo teritorijose pagrindinius inovacijų trikampio – mokslininkų, universitetų, tyrėjų, pramonės ir verslo įmonių – dalyvius;

52. pabrėžia, kad reikia parengti komunikatą dėl tvaraus ir konkurencingo kultūrinio turizmo strategijos kaip būdo remti naujų darbo vietų kūrimą ir suteikti postūmį vietos ir regionų ekonomikai; tokioje strategijoje turėtų būti pateikta bendra Europos regionų architektūros, etnografijos ir pramonės paveldo propagavimo ir finansavimo sistema;

Europa pasaulyje

53. džiaugiasi Europos Komisijos ketinimu gilinti bendradarbiavimą su RK stiprinant vietos ir regioninę ES plėtros proceso dimensiją; nori, kad tai būtų atspindėta metinėse plėtros pažangos ataskaitose;

54. kviečia Komisiją ieškoti naujų galimybių plėsti Vietos administravimo priemonę, kad ji būtų skirta ir Rytų partnerystės šalių bei Europos ir Viduržemio jūros regiono (EUROMED) valstybių partnerių vietos valdžios institucijoms;

55. ragina Europos Komisiją ir Tarybą naujame Rytų partnerystės veiksmų plane išlaikyti principą „daugiau už daugiau“, pagal kurį ši iniciatyva veikia turėtų būti laikoma priemone panaudoti Europos Sąjungos pertvarką skatinančią galią, ir į šios iniciatyvos įgyvendinimą įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas;

⁽⁴⁾ COM(2011) 571 final.

⁽⁵⁾ Plg. Cdr 140/2011 fin.

56. palankiai vertina tai, kad plėtojant Europos ir Viduržemio jūros regiono (EUROMED) valstybių bendradarbiavimą pabrėžiamas regionų vystymasis, ir norėtų, kad į vadinamuosius bandomuosius regioninės plėtros projektus būtų įtraukta Europos ir Viduržemio jūros šalių regionų ir vietos valdžios asamblėja (ARLEM);

57. primena, jog visiškai pritaria tam, kad 2015-ieji būtų paskelbti Europos vystymosi metais, kurie būtų skirti Tūkstantmečio vystymosi tikslų (TVT) įgyvendinimui, ir palankiai vertina tai, kad Europos Komisija pradėjo svarstymus būsimo pasaulinio požiūrio į vystymąsi tema; ragina Komisiją ginti visa apimančią

sistemą dėl TVT laikotarpiui po 2015 m., susiejančią visas tris tvaraus vystymosi dimensijas: ekonominę, socialinę ir aplinkosauginę;

58. tikisi, kad Komisija, rengdama savo 2014 m. darbo programą, deramai atsižvelgs į Komiteto rekomendacijas, ir paveda Regionų komiteto Pirmininkui šią rezoliuciją perduoti Europos Komisijos Pirmininkui, Europos Parlamento Pirmininkui, Europos Vadovų Tarybos Pirmininkui, ES Tarybai pirmininkaujantiems Lietuvai ir po jos pirmininkavimą perimsiančioms Graikijai ir Italijai.

2013 m. liepos 4 d., Briuselis

*Regionų komiteto
Pirmininkas*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regionų komiteto rezoliucija. Ekonominės ir pinigų sąjungos stiprinimas

(2013/C 280/02)

REGIONŲ KOMITETAS

- atsižvelgdamas į 2013 m. vasario 1 d. Regionų komiteto (RK) rezoliuciją dėl tvarios ekonominės ir pinigų sąjungos (EPS) ateities⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2013 m. kovo 20 d. paskelbtus du Europos Komisijos komunikatus: „Pagrindinių ekonominės politikos reformų planų *ex ante* koordinavimas“ (COM(2013) 166 final) ir „Konvergencijos ir konkurencingumo priemonės nustatymas“ (COM(2013) 165 final),
- atsižvelgdamas į 2013 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento rezoliuciją „Būsiami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų EPS klausimu: atsakas į Komisijos komunikatus“ (2013/2609(RSP)),
- atsižvelgdamas į 2013 m. birželio 27–28 d. galutinės Europos Vadovų Tarybos išvadas,
- atsižvelgdamas į subsidiarumo ir proporcingumo principus,

Bendrosios pastabos

- primena Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 3 ir 120 straipsniuose nustatytus ekonominės ir pinigų sąjungos principus ir tikslus;
- pabrėžia, kad jau patvirtintų priemonių įgyvendinimui teikiama pirmenybė prieš bet kokį naują pasiūlymą ir pritaria Europos Parlamentui, kad kiekviena tolesnė teisėkūros iniciatyva turi turėti aiškią pridėtinę vertę, palyginti su turimomis priemonėmis;
- pabrėžia, kad, priimant bet kokius su EPS vystymu susijusius sprendimus, būtina visiškai pripažinti ir, kur įmanoma, didinti vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį stiprinant ekonomiką ir skatinant darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą;
- mano, kad pasiūlymai dėl bendro priežiūros mechanizmo, kuriame pagrindinis vaidmuo suteikiamas Europos Centriniam Bankui, ir dėl Europos bankininkystės institucijos vaidmens reformos yra žingsnis pirmyn siekiant didesnio skaidrumo ir aukštesnio demokratinės atskaitomybės lygio;
- palankiai vertina 2013 m. birželio 27–28 d. Europos Vadovų Tarybos raginimą Europos Komisijai kiek įmanoma skubiau pateikti pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo nustatomas bendras bankų pertvarkymo mechanizmas, projekto ir pritaria ketinimui priimti atitinkamą teisės aktą iki dabartinės kadencijos pabaigos;
- pabrėžia, kad Europos Komisijos pasiūlymą dėl svarbiausių ekonominės politikos reformų *ex-ante* koordinavimo, kuriame dalyvauja tik Komisija ir Ministrų Taryba, reikia papildyti europinėmis ir nacionalinėmis priemonėmis, užtikrinančiomis, kad su atitinkamomis vietos ir regionų valdžios institucijomis būtų tinkamai konsultuojamasi ir jos būtų informuojamos;
- ragina Europos Komisiją ir valstybes nares atliekant pagrindinių ES ekonominių reformų *ex ante* koordinavimą ypatingą dėmesį skirti jų poveikiui regionams ir galimoms pasekmėms viešųjų finansų tvarumui bei teritorinei sanglaudai;
- pabrėžia, kad atsižvelgiant į glaudų sutartinių susitarimų ir numatomo *ex ante* koordinavimo proceso ryšį, turėtų būti nustatyti glaudžios sąsajos tarp valdymo ir abiejų procesų demokratinės atskaitomybės; todėl siūlo tuo atveju, kai daromas poveikis regionams, užtikrinti Regionų komiteto ir atitinkamų regionų valdžios institucijų dalyvavimą ES lygmeniu vykdomo ekonominio dialogo procese;
- pritaria, kad *ex ante* koordinavimas turėtų būti taikomas tik pagrindinių nacionalinių ekonominių reformų planams; pabrėžia, kad tai turėtų būti taikoma ir socialinės apsaugos sistemų reformoms, nes jos gali turėti didelį poveikį valstybėms narėms;

Pagrindinių ekonominės politikos reformų planų *ex ante* koordinavimas

- tikisi, kad Europos Komisija savo pasiūlyme dėl *ex ante* koordinavimo, kuris turi būti paskelbtas 2013 m. rudenį, aiškiai apibrėš skirtumus tarp šio koordinavimo ir kitų priemonių bei mechanizmų, kurie jau įgyvendinami (pavyzdžiui, Europos semestras) arba numatomi (pavyzdžiui, konvergencijos ir konkurencingumo priemonė, žr. toliau);
- apgailestauja, kad Ekonominės ir pinigų sąjungos demokratinio legitimumo ir atskaitomybės ramsčio klausimu pasiekta nedaug konkrečios pažangos siekiant išvengti viso proceso kvestionavimo tais atvejais, kai laikoma, kad Europos Komisija ir kitos valstybės narės kišasi į sprendimus, kurie praeityje buvo paprastai priimami nacionaliniu ar netgi regionų lygmeniu;

⁽¹⁾ CdR 2494-2012_00_00_TRA_RES.

Konvergencijos ir konkurencingumo priemonės nustatymas

- dar kartą patvirtina savo įsitikinimą, kad norint sukurti stiprią ir tikrą EPS reikalingas fiskalinis pajėgumas, ir pritaria, kad pasiūlyta priemonė gali būti naudinga dirbant šia linkme;
- mano, kad naujoji priemonė turėtų papildyti sanglaudos politikos priemones, todėl išreiškia abejonę dėl jos pavadinimo atsižvelgdamas į sąvokų „konvergencija“ ir „sanglauda“ sutapimą, kuris gali būti laikomas dubliavimu;
- palankiai vertina mechanizmo, skirto tvirtesniai struktūrinės politikos koordinavimui ir vykdymo užtikrinimui, pagrįsto sutartinio pobūdžio susitarimais tarp valstybių narių ir ES institucijų, sukūrimą; pabrėžia, kad dėl tokių susitarimų sprendimai turėtų būti priimami ir įgyvendinami bendrai, todėl prašo įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijas rengiant tokius susitarimus, deramai atsižvelgiant į nacionalinius teisės aktus; tačiau turėtų būti sudaryta galimybė ir euro zonai nepriklausančioms šalims savanoriškai taikyti šią priemonę;
- reiškia susirūpinimą, kad tokie susitarimai, kaip šiuo metu Komisijos komunikate pasiūlyti, gali dar labiau apsunkinti valdymą, kuris jau ir taip yra sudėtingas dėl naujų ekonominės priežiūros teisės aktų (nacionalinių reformų programų, konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų ir susijusių sankcijų) ir reformuotos sanglaudos politikos (partnerystės susitarimų, veiklos programų ir susijusių *ex ante* sąlygų);
- mano, kad struktūrinės reformos yra ilgalaikis procesas, kuriam reikalingas daugiametis programavimas, todėl abejoja, ar reikia naujosios priemonės inicijavimą susieti su Europos semestru;

- reikalauja, kad susitarimai būtų grindžiami Bendrijos metodu, į šį procesą visapusiškai įtraukiant Europos ir nacionalinius parlamentus;
- pritaria, kad ES turėtų taikyti konstruktyvų požiūrį į nacionalinio lygmens struktūrinės reformas ir siekti paskatų ir sankcijų pusiausvyros;
- atkreipia dėmesį į tai, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra tiesiogiai atsakingos už tas sritis, kuriose vykdomos struktūrinės reformos, todėl jos turėtų dalyvauti rengiant ir įgyvendinant šiuos susitarimus;
- pabrėžia, kad pirmiau minėtas daugiametis programavimas ir jo įgyvendinimas turėtų būti grindžiami veiksmingu daugiapakopiu valdymu įtraukiant vietos ir regionų valdžios institucijas ir atsižvelgiant į šių institucijų kompetencijas;

EPS socialinis matmuo

- palankiai vertina tai, kad 2013 m. birželio 27–28 d. Europos Vadovų Taryba pripažino būtinybę stiprinti EPS socialinį aspektą; atsižvelgdamas į tai, dar kartą patvirtina pritariąs Europos Parlamento išsakytam raginimui, kad valstybės narės turėtų pagalvoti apie „Socialinių investicijų pakto“ pasirašymą, kuriame būtų nustatyti nacionalinio lygmens socialinių investicijų tikslai, kuriuos valstybės narės turėtų įvykdyti, kad įgyvendintų strategijoje „Europa 2020“ nustatytus užimtumo, socialinius ir švietimo tikslus.

2013 m. liepos 4 d., Briuselis

Regionų komiteto
Pirmininkas

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

NUOMONĖS

REGIONŲ KOMITETAS

102-OJI PLENARINĖ SESIJA, 2013 M. LIEPOS 3–4 D.

Regionų komiteto nuomonė. Pasienio darbuotojai. Padėtis po dvidešimties vidaus rinkos egzistavimo metų. Problemos ir perspektyvos

(2013/C 280/03)

REGIONŲ KOMITETAS

- pažymi, kad trūksta patikimų statistinių duomenų apie „pasiausio darbuotojus“;
- primygtinai rekomenduoja keisti direktyvos dėl priemonių, kad darbuotojai galėtų lengviau naudotis laisvo darbuotojų judėjimo teisėmis (COM (2013) 236), 5 straipsnį, kad valstybėms narėms būtų leidžiama skirti ir tarpregionines struktūras, kurios skatintų, analizuotų, stebėtų ir remtų vienodo požiūrio principo taikymą visiems darbuotojams ar jų šeimos nariams;
- pabrėžia, kad nacionalinės EURES koordinavimo tarnybos (kurios turėtų pradėti veikti nuo 2015 m.) turėtų sistemingai glaudžiai bendradarbiauti su regionų ir vietos valdžios institucijomis;
- be to, atkreipia dėmesį į esminį tarpregioninių konsultacinių ir ekspertinių tarnybų, vaidmenį;
- apgailestauja, kad dėl to, jog teisės aktų reikalavimai dėl minimalaus darbo užmokesčio nėra derinami, visų pirma pasienio regionuose kyla pavojus, kad darbo jėgai imli gamyba ir paslaugos bus užsakomos kitur ir bus sukeltas socialinis dempingas.

Pranešėjas

Karl-Heinz LAMBERTZ (BE / ESP), Belgijos vokiečių bendruomenės vyriausybės ministras pirmininkas

Pamatinis dokumentas**I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS**

REGIONŲ KOMITETAS

Tarpvalstybinis darbo jėgos judumas ir jo poveikis strategijai „Europa 2020“

1. primena, kad strategijoje „Europa 2020“ pabrėžiamas teigiamas judumo poveikis Europos darbo rinkos integracijai ir judumo suteikiamos galimybės darbuotojams prisitaikyti ir lengviau rasti darbą Europos Sąjungoje;

2. atkreipia dėmesį į tai, kad susidaro paradoksali padėtis, nes darbo jėgos trūksta konkrečiose srityse, kur pastebimas didelis ilgalaikis, visų pirma žemos kvalifikacijos darbuotojų, nedarbas, todėl reikia užtikrinti didesnę lankstumą ir judumą Europos pasienio regionuose;

3. pabrėžia, kad judumas sudaro ypač daug galimybių jaunimui gilinti žinias, gerinti gebėjimus ir įgyti naujos patirties. Todėl Komitetas labai pritaria jaunimui skirtoms Europos Komisijos iniciatyvoms, pavyzdžiui, Europos jaunimo užimtumo iniciatyvai, įskaitant Europos jaunimo garantijų iniciatyvą, dėl kurios sprendimas priimtas 2013 m. kovo mėn., pavyzdinei iniciatyvai „Judus jaunimas“ arba bandomajam projektui „Tavo pirmasis EURES darbas“;

4. pabrėžia socialinių darbuotojų judumo aspektą ir jo indėlį skatinant tvarų ir integracinį augimą;

5. palankiai vertina Europos Komisijos sprendimą modernizuoti ir tobulinti darbo ieškančių žmonių judumo tinklą EURES siekiant padidinti darbuotojų judumą tarp valstybių narių. Ši reforma taip pat turėtų sudaryti palankesnes sąlygas judumui pasienio regionuose, kur judumo srutai yra didžiausi, toliau stiprinant esamus EURES T tinklus;

Tarpvalstybinis darbo jėgos judumas po dvidešimties vidaus rinkos egzistavimo metų

6. atkreipia dėmesį į tai, kad po 2004 m. rugsėjo 29 d., kai Regionų komitetas priėmė pirmąją nuomonę dėl pasienio darbuotojų, atsirado ne tik naujų su darbo jėgos judumu susijusių iššūkių, bet ir galimybių;

7. palankiai vertina Europos Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos dėl priemonių, kad darbuotojai galėtų lengviau naudotis laisvo darbuotojų judėjimo teisėmis (COM (2013) 236), kuria siekiama užtikrinti 2011 m. balandžio 5 d. Reglamento (ES) Nr. 492/2011 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Sąjungoje įgyvendinimą; mano, jog tai, kad siūlomas teisiniu požiūriu neįprastas sprendimas, t. y. priimti direktyvą reglamento įgyvendinimui

užtikrinti, nors iš principo reglamentas pats yra tiesiogiai taikytina teisės priemonė, parodo, kokie dideli teisiniai ir administraciniai iššūkiai lieka neišspręsti nacionalinės teisės aktų ir administravimo lygmeniu laisvo darbuotojų judėjimo srityje; primygtinai rekomenduoja keisti direktyvos 5 straipsnį, kad valstybėms narėms būtų leidžiama skirti ir tarpregionines struktūras, kurios skatintų, analizuotų, stebėtų ir remtų vienodo požiūrio principo taikymą visiems darbuotojams ar jų šeimos nariams; prašo, kad direktyvos įgyvendinimo ataskaita (10 str.) būtų teikiama ir Regionų komitetui;

8. palankiai vertina tai, kad 2011 m. balandžio 5 d. priimtas Reglamentas (ES) Nr. 492/2011 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Sąjungoje, kuriuo kodifikuojamas Reglamentas (EEB) Nr. 1612/68 dėl mobiliųjų darbuotojų teisių gerinimo ir užtikrinamas esamų teisės aktų taikymas;

9. pripažįsta, kad teigiamą poveikį padarė Reglamentas (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo ir Reglamentas (EB) Nr. 987/2009, kuriuo nustatoma Reglamento (EB) Nr. 883/2004, su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) 465/2012, įgyvendinimo tvarka. Šie teisės aktai supaprastino ir modernizavo Sąjungos teisę;

10. pritaria Europos Komisijos iniciatyvai, kuria siekiama geriau apsaugoti komandiruotų darbuotojų, kurių tam tikruose pasienio regionuose yra labai daug, teises. Siūloma direktyva dėl Direktyvos 96/71/EB įgyvendinimo gali padėti sumažinti dabartinius vykdymo apribojimus ir pagerinti atsakingų nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimą; tačiau primena savo 2012 m. lapkričio 29 d. nuomonę, kurioje Regionų komitetas:

— išsakė nuomonę, kad reikia daugiau tikslinių iniciatyvų ir veiksmų, kad būtų galima veiksmingai spręsti socialinio dempingo ir sukčiavimo klausimus;

— apgailestavo, kad siūlomoje direktyvoje nesprenžiami esminiai teismo praktikoje iškelti klausimai, visų pirma susiję su kolektyvinių sutarčių taikymo išplėtimu, pagrindinių taikomų taisyklių išplėtimu, palankesnių priimančios šalies nuostatų taikymu ir pagarba pagrindinėms teisėms, pavyzdžiui, teisei streikuoti;

— siūlė stiprinti darbdavio ir subrangovo solidariąją atsakomybę, įvedant nuostatas, kuriomis būtų apribotas subrangos lygmenų skaičius;

11. primena, kad daugiau negu trečdalis ES piliečių gyvena pasienio regionuose, kur sienos kirtimas dėl laisvalaikio veiklos, kultūros renginio ar darbo yra jų kasdienybė. Todėl šiose vietovėse yra labai daug ir didelių teisinių bei praktinių kliūčių judumui;

12. pažymi, kad trūksta patikimų statistinių duomenų apie „pasienio darbuotojus“, t. y. pagal Reglamente (EEB) Nr. 1408/71 pateiktą apibrėžtį „bet kurią pagal darbo sutartį dirbančių asmenį ar savarankiškai dirbančių asmenį, kuris dirba vienos valstybės narės teritorijoje ir gyvena kitos valstybės narės teritorijoje, į kurią paprastai grįžta kasdien arba bent kartą per savaitę“. Vadovaujantis 2009 m. Europos Komisijos užsakymu parengtos mokslinės ataskaitos „Tarpvalstybinis darbuotojų judumas ES 27, EEE ir ELPA šalyse“ duomenimis, tarpvalstybinių darbuotojų skaičius Europos Sąjungoje (įskaitant EEE ir ELPA) 2006–2007 m. siekė apie 780 000. Nuo 2000 m. iki 2006–2007 m. ES-15/EEE/ELPA visas pasienio darbuotojų skaičius išaugo 26 proc.;

13. atkreipia dėmesį į tai, kad didžiausi kelionės į darbą ir atgal srautai pasienyje susidaro Šiaurės Vakarų Europoje ir pietinėje Skandinavijos dalyje. Kai kuriuose pasienio regionuose palei naujas vidines ES sienas (pavyzdžiui, tarp Estijos ir Suomijos, Vengrijos ir Austrijos) tarpvalstybinis darbo jėgos judumas taip pat yra didelis. Europos pasienio regionų asociacija 2012 m. paskelbė išsamią ataskaitą, kurioje išanalizuotas tarpvalstybinio darbo jėgos judumo įvairiose geografinėse vietovėse mastas ir patikslinami pasienio darbuotojų informavimo ir paslaugų poreikiai;

14. pažymi, kad 2004 m. ir 2007 m. ES plėtros poveikis darbo jėgos judumui palei buvusias ES išorės sienas buvo nedidelis. Reguliariai į darbą vykstantys žmonės iš „naujųjų“ valstybių narių sudaro ne daugiau kaip 15 proc. visų pasienio darbuotojų ES. Tačiau labai padaugėjo prašymų pateikti informacijos apie įsidarbinimo galimybes ir darbo sąlygas kaimyninėse šalyse palei buvusias išorės sienas, ypač 2011 m. gegužės mėn. panaikinus visus likusius (išskyrus Bulgarijai ir Rumunijai) darbo rinkos apribojimus;

15. pritaria Komisijos nuomonei⁽¹⁾, kad mobiliųjų darbuotojų Europoje yra per mažai, kad būtų galima sukurti tikrą Europos darbo rinką. Iš tiesų, ES darbo jėgos apklausos duomenimis, 2011 m. kitoje nei savo ES valstybėje narėje gyveno tik 3,1 proc. darbingo amžiaus (15–64 m.) Europos piliečių. Regionų komitetas mano, kad tarpvalstybinių darbuotojų būtų daugiau, jeigu piliečiams visų pirma būtų suteikiama geresnė ir patikimesnė informacijos bei individualios pagalbos. Konkrečiai tokią pagalbą galėtų teikti ir profesinės sąjungos, pavyzdžiui, gindamos tarptautinių darbuotojų teises. Šie tikslai taip pat turėtų atsispindėti konsultacijose dėl Europos finansinių programų prioritetų 2014–2020 m. Be to, Komitetas atvirai ragina valstybes nars užtikrinti pakankamą EURES prioritetų finansavimą;

Kliūtys judumui ir mobiliesiems darbuotojams išskylančios problemos

16. palankiai vertina 2012 m. pradėtą įgyvendinti Europos Komisijos iniciatyvą išanalizuoti tarpvalstybiniams darbuotojams

⁽¹⁾ Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Ekonomikos atsigavimas kuriant darbo vietas“ (COM(2012) 173 final).

taikomas mokesťines priemones. Mokesťinės kliūtys išlieka pagrindiniu problemų šaltiniu pasienio darbuotojams, kuriems vis dar sunku gauti mokesčių lengvatų, pašalpų ir nuolaidų, kuriomis galėtų naudotis, jeigu neturėtų pasienio darbuotojo statuso;

17. laikosi nuomonės, kad sudėtingos socialinės apsaugos sistemos koordinuojančios taisyklės yra pagrindinis iššūkis. Vargu ar įmanoma sumažinti problemas, susijusias su socialinės apsaugos sistemų skirtumais ES, kadangi nacionalinės teisėkūros ir administracinės taisyklės nuolat keičiasi ir sudaro naujų sunkumų. Todėl reikėtų toliau gerinti priėgą prie patikimos ir reguliariai atnaujinamos informacijos bei konsultacinių paslaugų. Kadangi pasienio darbuotojų padėtis labai skiriasi nuo įprastinių darbuotojų padėties, pasienio darbuotojai turėtų turėti priėgą prie individualios informacijos. E. paslaugos taip pat yra svarbi priemonė, bet negali pakeisti individualiems poreikiams pritaikytų paslaugų;

18. pažymi, kad dažnai būna neaiškumų, kaip interpretuoti ir taikyti esamą teisinį pagrindą. Todėl kai kurios problemos dažnai kyla vien dėl to, kad nėra bendro valdžios institucijų susitarimo, kaip įgyvendinti atitinkamus teisės aktus;

19. supranta, kad kultūrinių kliūčių, pavyzdžiui, nepakankamo kalbų mokėjimo, negalima įveikti per trumpą laikotarpį. Vis dėlto tikslingesnis kalbų mokymas galėtų padėti pakeisti požiūrį į darbo jėgos judumą; be to, norint Europos pasienio regionuose skatinti lankstumą ir judumą labai svarbu diegti profesinio mokymo stažuotių ir pameistrystės programų, skirtų ir besimokantiesiems, ir dirbantiesiems, skatinimo mechanizmus;

20. pažymi, kad profesinės kvalifikacijos nepripažinimas vis dar išlieka kliūtimi laisvam darbuotojų judėjimui. Norėdama sudaryti palankesnes sąlygas darbo jėgos judumui Europos Komisija 2011 m. gruodžio mėn. priėmė pasiūlymą atnaujinti Direktyvą 2005/36/EB dėl profesinės kvalifikacijos pripažinimo. Direktyva įvedama Europos profesinė kortelė ir sudaromos geresnės sąlygos informacijai gauti. Vis dėlto išlieka daug problemų, ypač dėl reglamentuojamųjų profesijų, kadangi joms pagal nacionalinę teisę reikalingi konkrečios profesinės kvalifikacijos įrodymai. Tokiais atvejais pripažinimo procedūros gali būti sudėtingos ir smarkiai skirtis valstybėse narėse;

21. nuogaštaija, kad nuo 2015 m. darbuotojų ir darbo ieškančių asmenų konsultavimui gali būti teikiamas mažesnis EURES prioritetas, nes daugiausia dėmesio bus skiriama tinkamų darbuotojų paieškai ir paslaugų teikimui darbdaviams, o ne konsultavimui socialinio draudimo, mokesčių, darbo užmokesčio ir darbo sąlygų klausimais. Komitetas nori pabrėžti, kad kaip tik reikia stiprinti darbuotojų ir darbo ieškančių

asmenų konsultavimo funkcija, pavyzdžiui, stiprinti darbuotojams ir darbo ieškantiems asmenims skirtus pasienio informacijos punktus ir sudaryti daugiau galimybių socialiniams partneriams konsultuoti pasienio darbuotojus;

22. apgailestauja, kad dėl to, jog teisės aktų reikalavimai dėl minimalaus darbo užmokesčio nėra derinami, visų pirma pasienio regionuose kyla pavojus, kad darbo jėgai imli gamyba ir paslaugos bus užsakomos kitur ir bus sukeltas socialinis dempingas. Todėl Regionų komitetas ragina Europos mastu derinti minimalaus darbo užmokesčio dydžius, deramai atsižvelgiant į atitinkamos šalies darbo rinkos sąlygas ir socialinių partnerių vaidmenį;

23. pažymi, kad darbo užmokesčio ir (arba) mokesčių dydžio skirtumai gali paskatinti pasienio regionų verslininkus persikelti į kaimyninę šalį. Darbuotojai dėl šio reiškinio nevalingai tampa pasienio darbuotojais;

24. tikisi, kad vykdant reformas, kuriomis siekiama sukurti ES bankų sąjungą, bus sprendžiama kapitalo rinkų susiskaidymo problema, kuri šiuo metu yra didžiausia kliūtis, trukdanti sudaryti sąžiningas ir vienodas sąlygas pasienio regionų MVĮ gauti lėšų;

25. pažymi, kad dėl darbo užmokesčio skirtumų tarp „naujųjų“ ir „senųjų“ ES valstybių narių kartais gali atsirasti darbo užmokesčio tarifų dempingas ir netinkamos darbo sąlygos. Tai sudaro ypatingų problemų prie buvusių ES išorės sienų veikiančioms konsultacinėms tarnyboms. Komitetas prašo Komisijos užtikrinti, kad pasienio darbuotojai iš valstybių, kuriose darbo užmokesčio lygis yra žemesnis, nebūtų diskriminuojami valstybėse, kuriose šis lygis yra aukštesnis;

Geresnių sąlygų tarpvalstybiniam darbo jėgos judumui sudarymas

26. primena, kad tarpvalstybinio darbo jėgos judumo mastas priklauso nuo įvairių veiksnių. Darbo užmokesčio skirtumai ir geresnės darbo galimybės yra svarbūs apsisprendimą nulemiantys veiksniai. Išvystyti regioniniai ir tarpvalstybiniai viešojo transporto tinklai, geros kaimyninės šalies kalbos žinios taip pat yra svarbūs faktoriai, skatinantys tarpvalstybinį darbo jėgos judumą;

27. pabrėžia, kad nacionalinės EURES koordinavimo tarnybos (kurios turėtų pradėti veikti nuo 2015 m.) turėtų sistemingai glaudžiai bendradarbiauti su regionų ir vietos valdžios institucijomis;

28. mano, kad sistemingas vietos ir regionų valdžios institucijų tarpvalstybinis bendradarbiavimas yra svarbi sąlyga norint atkreipti nacionalinių valdžios institucijų dėmesį į kliūtis judumui ir bandymus jas įveikti;

29. pabrėžia, kad visa turima informacija ir konsultacinės tarnybos turi didžiulės vertės pasienio darbuotojams Europos pasienio ir tarpvalstybinuose regionuose. Veikia daugiau kaip

35 vietos ir (arba) regiono lygmens informacijos centrai, individualiai teikiantys informacijos ir patarimų tarpvalstybiniam darbuotojams. Ieškant įvairių problemų sprendimų jų kompetencija ir patirtis turėtų būti naudojama Europos ir nacionaliniu lygmeniu;

30. pripažįsta Europos pasienio regionų pastangas skatinti tarpvalstybinį darbo jėgos judumą kol ieškoma sprendimų kliūtims judumui pašalinti. Paskelbta keletas analizių, kuriose išsamiai nagrinėjamos pasienio darbuotojams išylančios problemos ir iššūkiai konkrečiuose tarpvalstybinuose regionuose (pavyzdžiui, kliūčių judumui Galisijos – Šiaurės Portugalijos regione analizė arba problemų Pietų Jutlandijos – Šlėzvingo regione analizė); be to, atkreipia dėmesį į esminių tarpregioninių konsultacinių ir ekspertinių tarnybų, pavyzdžiui, SaarLorLux regiono pasienio darbuotojų reikalų darbo grupės, kurios palaiko ryšį su socialiniais ir ekonominiais tarptautiniais partneriais ir Europos bei nacionalinio lygmens politinių sprendimų priėmėjais, vaidmenį; pritaria visoms pastangoms, kurios tik būtų dedamos siekiant garantuoti šių tarnybų tvarumą;

31. mano, kad Bendrijos teisinė priemonė – Europos teritorinio bendradarbiavimo grupė (ETBG) suteikia naujų galimybių darbo jėgos judumui skatinti Europos Sąjungoje. Kadangi ETB grupėse paprastai dirba darbuotojai iš daugiau negu vienos valstybės narės, šių grupių patirtis, susijusi su teisinėmis ir praktinėmis kliūtimis judumui, galėtų būti panaudota ieškant praktinių sprendimų;

32. pripažįsta, kad internetu teikiamos paslaugos SOLVIT ir „Jūsų Europos patarėjas“ (angl. *Your Europe Advice*) padeda Europos piliečiams ir verslininkams geriau suprasti ir ginti savo teises Europoje. SOLVIT kasmet gauna daugiau kaip 1 300 užklausimų. Šis skaičius būtų dar didesnis, jeigu apie šias paslaugas daugiau žinotų ES piliečiai ir įmonės; todėl ragina valstybes nares ir vietos ir regionų valdžios institucijas suteikti daugiau informacijos apie SOLVIT centrus, pirmiausia apie tai informuojant MVĮ, ir padidinti SOLVIT centrų darbuotojų skaičių, kad užklausimai būtų nagrinėjami sparčiau;

Regionų komiteto rekomendacijos

33. pabrėžia, kad sukurti konsultavimo tinklai (pavyzdžiui, EURES T, Euroregionų ekspertų tinklai) ir informacijos centrai pasienio darbuotojams suteikia ypatingą paslaugą ir labai padeda Europos Komisijai didinti darbo jėgos judumą ES. Todėl judumą skatinančias tarpvalstybines konsultacines paslaugas, ypač tas, kurias teikia vietos ir regionų valdžios institucijos ir socialiniai partneriai, reikėtų laikyti Europos uždaviniu ir joms skirti būtiną finansinę paramą;

34. ragina Europos Komisiją reguliariai stebėti, kaip įgyvendinami Bendrijos teisės aktai dėl laisvo darbuotojų judėjimo, nediskriminavimo ir socialinės apsaugos koordinavimo ES valstybėse narėse bei aktyviai padėti labiau ginti socialines darbuotojų teises ES ir įpareigoti visas valstybes nares sugriežtinti nelegalaus darbo kontrolę. Taip pat reikėtų reguliariai rinkti kiekybinius ir kokybinius duomenis apie tarpvalstybinį darbo jėgos judumą ES, kad būtų galima geriau prisitaikyti prie naujų aplinkybių ir atremti naujus iššūkius;

35. pripažįsta svarbų vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį skatinant darbo jėgos judumą. ES turėtų remtis jų patirtimi ir žiniomis bei bendradarbiaudama su jomis parengti bendrų koncepcijų, kurios sudarytų palankesnes sąlygas geografiniam judumui ir padėtų sukurti tikrą Europos darbo rinką;

36. pritaria darbo rinkos tarpvalstybinės stebėsenos idėjai ir patikimos statistinės medžiagos rinkimui vietos ir regionų lygmeniu. Svarbu turėti tinkamų duomenų rengiant kompleksines darbo rinkos strategijas ir planuojant politinius veiksmus, kuriais būtų reaguojama į šiuo metu atsirandančias tendencijas;

37. laikosi nuomonės, kad politinis dialogas Europos, nacionaliniu ir vietos bei regionų lygmeniu bei dialogas su

darbuotojus ir darbdavius vienijančiomis organizacijomis būtinas siekiant įveikti nuolat išskylančius iššūkius, tokius kaip demografinės struktūros pokyčiai ar kvalifikuotos darbo jėgos stygius;

38. siūlo Europos lygiu įsteigti platformą, kuri padėtų nustatyti problemas, su kuriomis susiduria pasienio darbuotojai, ir parengti rekomendacijas, kaip jas išspręsti. Ši platforma užtikrintų galimybę keistis patirtimi, išnaudoti galimą sinergiją ir paskatintų dialogą su atsakingomis politinėmis ir administracinėmis institucijomis;

39. siūlo parengti skubiausiai sprendinų judumo problemų ir kliūčių sąrašą ir numatyti galimų jų sprendimo būdų; sąrašą reikėtų reguliariai atnaujinti.

2013 m. liepos 3 d., Briuselis

*Regionų komiteto
Pirmininkas*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regionų komiteto nuomonė. Teritorinio poveikio vertinimas

(2013/C 280/04)

REGIONŲ KOMITETAS

- teritorinę sanglaudą supranta kaip trimatę koncepciją. Į ją turi atsižvelgti Europos, nacionalinės, regionų ir vietos valdžios institucijos, įgyvendindamos tas politikos priemones, už kurias jos atsako, ir apgailestauja, kad Komisijos darbo dokumente dėl teritorinio poveikio vertinimo nurodomas tik pirmasis iš šių trijų matmenų, ir pataria sąrašą atitinkamai išplėsti;
- siūlo nuolat stebinti strategiją „Europa 2020“ iš vietos ir regionų valdžios institucijų perspektyvos labiau atsižvelgti į teritorinį strategijos „Europa 2020“ poveikį;
- nesutinka su pasiūlymu, kad teritorinio poveikio vertinimą reikia atlikti tik tada, kai pasiūlymas tiesiogiai skirtas konkrečioms teritorijoms arba kai pasiūlymas gali turėti labai asimetrišką teritorinį poveikį, ir laikosi nuomonės, kad teritorinio poveikio vertinimas turi būti taikomas visoms politikos sritims;
- ragina iš pat pradžių tikrinti sektorių politikos priemonių teritorinį matmenį kaip ir ekonominių, ekologinių ir socialinių poveikį, visų pirma jų poveikį įvairiems regionų ir vietos lygmenims, įskaitant įvairių teritorinių lygmenų sąveiką ir finansinį poveikį;
- atkreipia dėmesį į 2010 m. Europos Audito Rūmų rekomendacijas dėl aktyvaus Regionų komiteto įtraukimo vertinant poveikį Europos lygmeniu ir laikosi nuomonės, kad norint rasti pragmatinius teritorinio poveikio vertinimo sprendimus būtinas glaudus Regioninės ir miestų politikos generalinio direktorato, Jungtinio tyrimų centro, programos ESPON ir Regionų komiteto bendradarbiavimas;
- siūlo Europos Komisijai glaudų bendradarbiavimą renkant ir atliekant teritorinio poveikio vertinimą, taip pat yra suinteresuotas glaudžiu bendradarbiavimu su Europos Parlamentu ir Taryba, kad teisėkūros procedūroje būtų galima intensyviau taikyti teritorinio poveikio vertinimo principą;
- ketina parengti savo teritorinio poveikio vertinimo strategiją, siekdamas nustatyti šioje ataskaitoje pasiūlytų priemonių tolesnio įgyvendinimo veiksmus.

Pranešėjas	Michael SCHNEIDER (DE / ELP), Valstybės sekretorius, Saksonijos-Anhalto žemės įgaliotasis atstovas Vokietijos federalinėje vyriausybėje
Pamatinis dokumentas	2013 m. sausio 17 d. Komisijos tarnybų darbo dokumentas Poveikio vietos ir regionų valdžios institucijoms vertinimas: Praktinės Komisijos poveikio vertinimo sistemos teritorinio poveikio vertinimo gairės SWD (2013) 3 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

A. Bendros pastabos

1. palankiai vertina tai, kad Europos Komisija 2013 m. pradžioje paskelbė darbo dokumentą dėl teritorinio poveikio vertinimo, kuriame išdėstė praktines ir metodines gaires, kaip atsižvelgti į teritorinį poveikio vertinimo aspektą rengiant Europos Komisijos pasiūlymus;

2. taip pat sveikintini kiti aktualūs pokyčiai, pavyzdžiui, Europos teritorijų planavimo stebėsenos tinklo (ESPON) ataskaita „Politikos ir ES direktyvų teritorinio poveikio vertinimas“ arba neseniai Europos Parlamento įsteigtas Poveikio vertinimo skyrius;

3. pritaria Teritorinės darbotvarkės teiginiams, kad įvairių konkreitiems sektoriams skirtų strategijų koordinavimas siekiant pagerinti teritorinį poveikį ir maksimaliai padidinti nuoseklumą gali iš esmės prisidėti prie šių strategijų sėkmės ir padėti išvengti neigiamos viena kitai prieštaraujančių priemonių poveikio visais teritoriniais lygmenimis. Integruotas teritorinis vystymasis padeda pasiekti optimalią tvarumo, konkurencingumo ir socialinės sanglaudos pusiausvyrą;

4. teritorinio poveikio vertinimą supranta kaip priemonę vertinti politinės iniciatyvos arba pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto teritorinį poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms atsižvelgiant į jų teritorijų planavimo politikos tikslus ir perspektyvas. Pakankamai anksti vertinant teritorinį poveikį ketinama užtikrinti vietos ir regionų lygmens dalyvavimą, į įgyvendinimą orientuotą, dalykiniu ir teritoriniu požiūriu nuoseklų teritorijų planavimą, taip pat veiksmingą lėšų panaudojimą. Tačiau nacionalinės, regionų ir savivaldybių kompetencijos teritorijų ir plėtros planavimo srityje nėra persvarstomos;

5. primena, kad daugumoje politikos sričių ES dalijasi kompetencija su valstybėmis narėmis, taigi yra taikomas subsidiarumo principas. Todėl tikrinant, kaip laikomasi subsidiarumo principo, teritorinio poveikio vertinimas gali būti svarbiu argumentu imtis veiksmų ES lygiu, jei vertinimas parodo, kad daromas didesnis teigiamas poveikis, palyginti su veiksmais valstybių narių arba regionų lygiu;

6. pabrėžia, kad teritorinio poveikio vertinimas gali parodyti galimą neigiamą ES politikos pasiūlymų poveikį. Tai ypač svarbu laikantis proporcingumo principo. Todėl teritorinis poveikio vertinimas yra svarbi priemonė siekiant geresnės teisėkūros;

7. atkreipia dėmesį į tai, kad teritorinio poveikio vertinimas turėtų padėti apibrėžti trumpalaikes ir ilgalaikes numatomų ir jau priimtų sprendimų pasekmes. Suskirsčius turimas priemones pagal pirmiau nurodytą klasifikaciją bus galima veiksmingiau nustatyti poveikio mastą ir intensyvumą;

8. todėl mano, kad teritorinio poveikio vertinimas, bendro pobūdžio poveikio vertinimas ir subsidiarumo bei proporcingumo principų laikymosi tikrinimas prieš priimant naujus teisės aktus Europos lygmeniu yra glaudžiai susiję, ir daro nuorodą į strategijos „Europa 2020“ stebėsenos platformos ir Subsidiarumo stebėsenos tinklo iki šiol nuveiktus darbus;

9. atsižvelgia į 2013 m. vasario ir kovo mėn. Regionų komiteto surengtų konsultacijų dėl Europos Komisijos darbo dokumento ⁽¹⁾ rezultatus;

B. Teritorinio poveikio vertinimas kaip teritorinės sanglaudos dalis

10. pabrėžia, kad pagal Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnį ir kartu SESV 174 ir 175, taip pat 349 straipsnius visos politikos sritys turi padėti siekti teritorinės sanglaudos tikslo, taip pat stiprinti ekonominę ir socialinę sanglaudą, todėl būtina išnagrinėti teritorinį priemonių poveikį ir įvertinti pasekmes vietos ir regionų valdžios institucijoms; visų pirma konkrečiomis ir veiksmingomis priemonėmis reikia padėti sumažinti regionų išsivystymo lygio skirtumus ir kompensuoti kai kurių teritorijų geografinius ir demografinius trūkumus;

11. pakartoja, kad atliekant teisėkūros pasiūlymų poveikio vertinimus tam tikrais atvejais reikėtų išnagrinėti pagrindinių svarstomų politikos sprendimų teritorinį aspektą (vietos ir regionų aspektai, finansiniai ir administraciniai padariniai nacionalinėms, regionų ir vietos valdžios institucijoms). Primena, kad

⁽¹⁾ <http://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/news/Pages/Assessment-of-Territorial-Impacts.aspx>

taip yra dėl nustatytos pareigos „atsižvelgti į būtinybę padaryti finansinę arba administracinę našta, tenkančią [...] regionų valdžios arba vietos savivaldos institucijoms [...], minimalią ir proporcingą tikslui, kurį reikia pasiekti“ (SESV Protokolas Nr. 2, 5 straipsnis);

12. teritorinę sanglaudą supranta kaip trimatę koncepciją. Į ją turi atsižvelgti Europos, nacionalinės, regionų ir vietos valdžios institucijos, įgyvendindamos tas politikos priemones, už kurias jos atsako;

Teritorinė sanglauda

— siekia vieno tikslo – teikiant struktūrinę paramą ir plėtojant regionų vidaus vystymosi potencialą sumažinti regionų ekonominius ir socialinius skirtumus (*subalansuotas teritorinis vystymasis*),

— įpareigoja Europos politikos formuotojus vykdant savo įgaliojimus, kurie turi teritorinį poveikį, laikytis horizontaliai ir vertikalčiai nuoseklus, taip pat keletą sektorių apimančio požiūrio (*teritorinė integracija*),

— ragina viešojo ir privačiojo sektoriaus, taip pat pilietinės visuomenės subjektus jungtis į vietos tinklus, kad priemonės būtų veiksmingos (*teritorinis valdymas*).

13. apgailestauja, kad Komisijos darbo dokumente dėl teritorinio poveikio vertinimo nurodomas tik pirmasis iš šių trijų matmenų, ir pataria sąrašą atitinkamai išplėsti;

14. siūlo Komisijai tolesniame darbe siekiant socialinės sanglaudos daugiau dėmesio skirti teritorinio poveikio vertinimui. Tai padėtų surasti bendrą požiūrį į šią temą, pagerinti sanglaudos politikos įgyvendinimą, lanksčiau taikyti šią politiką, ją geriau pritaikyti atitinkamam teritoriniam lygmeniui ir, laikantis subsidiarumo principo, taip pat prie regionų ir vietos ypatumų ir poreikių;

15. mano, kad Europos Komisijos pateiktas darbo dokumentas prasmingai prisideda prie politinės diskusijos dėl teritorinės sanglaudos ES, nes bandoma parodyti Europos politikos teritorinio poveikio regionų ir (arba) vietos valdžios institucijoms kiekybinius ir kokybinius aspektus. Teritorinė sanglauda yra glaudžiai susijusi su teritorinės plėtros planavimu, kurių sąveiką su sektorių politika reikia toliau stebėti ir papildyti politinėmis priemonėmis;

16. mano, kad šiuo požiūriu reikėtų pagerinti šį dokumentą siekiant, kad diskusijos būtų sustiprintos ir politiniu požiūriu ir kad darbo dokumentas taptų visų sektorių politikos gairėmis;

17. pabrėžia teritorinio poveikio vertinimo svarbą tarpvalstybiniam ES politikos poveikiui vietos ir regionų lygmeniu. Teritorinė sanglauda taip pat susijusi su naujų viešojo ir privačiojo sektoriaus bei pilietinės visuomenės subjektų partnerystės formų paieška bendradarbiaujant ir kuriant tinklus Europos lygmeniu. Tai visų pirma apima tarpvalstybinį, tarptautinį ir tarpregioninį bendradarbiavimą. Vertinant teritorinį tarpvalstybinį poveikį tinkamos pagalbininkės galėtų būti Europos teritorinio bendradarbiavimo grupės (ETBG);

C. Teritorinio poveikio vertinimas kaip Europos teritorijų planavimo dalis

18. atkreipia dėmesį į diskusijas ir susijusius sprendimus dėl Europos teritorijų planavimo perspektyvos (1999 m.), ES teritorinės darbotvarkės, Leipcigo tvarytųjų Europos miestų chartijos (2007 m. gegužės mėn.), kuriuose pateiktomis integruotomis teritorijų planavimo politikos rekomendacijomis sukuriamas europinis pagrindas ES ir valstybių narių priemonėms siekiant atskleisti regionų ir miestų tvaraus ekonomikos augimo ir didesnio užimtumo galimybes ir spręsti problemas, kurias kelia demografinė raida, struktūriniai pokyčiai visame pasaulyje ir klimato kaita;

19. palankiai vertina tai, kad dabartinis pirmininkaujančių valstybių trejetas imasi įgyvendinti 2011 m. antrąjį pusmetį ES pirmininkaujant Lenkijai parengto Teritorinės darbotvarkės įgyvendinimo planą;

20. mano, kad Europos teritorijų planavimą reikia atnaujinti siekiant atsižvelgti į pasikeitusias teritorines sąlygas – ypač po paskutinių plėtros etapų ir finansų krizės, kuri turėjo didelį teritorinį poveikį,– ir remia darbų, susijusių su „Teritorine darbotvarka 2020“, tęsimą šia linkme;

21. ragina Europos Komisiją darbo dokumentą dėl teritorinio poveikio vertinimo šiuo požiūriu toliau plėtoti ir labiau atsižvelgti į integruoto Europos teritorijų planavimo aspektus;

D. Teritorinio poveikio vertinimas įgyvendinant strategiją „Europa 2020“

22. yra susirūpinęs, kad visų pirma strategijoje „Europa 2020“ neatsižvelgiama nei į Europos miestų ir regionų ypatumus, nei į kompetenciją, kaip buvo nustatyta 2012 m. spalio mėn. Regionų komiteto 3-oje strategijos „Europa 2020“ stebėsenos ataskaitoje, ir mano, kad ES regionų įvairovė yra dar neišnaudotas potencialas, kuriam atskleisti reikia tarpvalstybinio ir į teritorinio politikos matmens formuojant politiką pagal strategiją „Europa 2020“;

23. laikosi nuomonės, kad pažangus, tvarus ir integracinis augimas bus pasiektas tik tuo atveju, jei politinėse priemonėse bus labiau atsižvelgiama į teritorinį Europos vystymosi potencialą ir iššūkius. Norint nepadaryti tų pačių klaidų kaip Lisabonos strategijoje, strategijoje „Europa 2020“ būtina pakankamai dėmesio skirti teritoriniam matmeniui ir jo teikiamoms galimybėms skatinti pažangų, tvarų ir integracinį augimą;

24. siūlo nuolat stebint strategiją „Europa 2020“ iš vietos ir regionų valdžios institucijų perspektyvos labiau atsižvelgti į teritorinį strategijos „Europa 2020“ poveikį ir šiuo tikslu dažniau naudotis teritorinio poveikio vertinimo dalimis. Šis raginimas buvo minimas daugelyje atsakymų, kurie buvo gauti per surengtas konsultacijas;

25. pabrėžia, kad daugiapakopis valdymas ir partnerystė yra pagrindiniai teritorinės sanglaudos įgyvendinimo veiksniai ir kad daugiausiai dėmesio reikėtų skirti teritorinio požiūrio stiprinimui;

26. ragina Europos Komisiją šiuo tikslu papildyti savo darbo dokumentą dėl teritorinio poveikio vertinimo šiuo strategijos „Europa 2020“ matmeniu;

E. Teritorinio poveikio vertinimas kaip geresnio ES sektorių politikos koordinavimo priemonė

27. pabrėžia būtinybę koordinuoti teritorinių sektorių politikos poveikį ES ir valstybių narių lygmeniu, taip pat ES ir valstybių narių politiką, ir mano, kad svarbus teritorinio poveikio vertinimo tikslas turi būti geresnis įvairių sričių ES politikos koordinavimas atsižvelgiant į jos teritorinį poveikį, visų pirma vietos ir regionų lygmenimis;

28. laikosi nuomonės, kad teritorinio poveikio vertinimas turi būti taikomas visoms politikos sritims. Siūlomų veiksmų poveikį galima nustatyti tik atlikus vertinimą. Poveikio vertinimo netaikymą taip pat reikia pagrįsti atliekant atitinkamą padėties analizę;

29. mano, kad turėtų būti privaloma atlikti teritorinio poveikio vertinimą visų pirma šiose politikos srityse, kurioms būdingas stiprus teritorinis matmuo: infrastruktūra, sanglaudos politika, transportas ir susisiekimas, energetika ir aplinka, vidaus rinka, darbo rinka ir socialinė politika, inovacijos, moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra, žemės ūkio ir žuvininkystės politika, pramonės ir MVĮ politika, švietimas, miestų ir regionų politika, kaimo plėtra, visuotinės svarbos paslaugos, vandens tiekimas ir valymas, kultūros ir turizmo propagavimas ir visos politikos sritys, susijusios su poveikiu tam tikroms vietovių rūšims;

30. todėl ragina iš pat pradžių tikrinti sektorių politikos priemonių teritorinį matmenį kaip ir ekonominių, ekologinių ir socialinių poveikį, visų pirma jų poveikį įvairiems regionų ir vietos lygmenims, įskaitant įvairių teritorinių lygmenų sąveiką ir finansinį poveikį;

31. pabrėžia, kad teritorinio poveikio vertinimas gali būti labai svarbus gerinant ES sektorių politikos koordinavimą teritorinės sanglaudos skatinimo tikslu, ir mano, kad nereikia jokių naujų ES teisės aktų ir kad administracinė našta turėtų būti kuo mažesnė; be to, pritaria Teritorinės darbotvarkės teiginiui, kad teritorinio vystymo stebėseną ir vertinimą ES lygiu ir teritorinės sanglaudos vyksmas neturėtų padidinti administracinės naštos valstybėms narėms. Dabartinė ES stebėsenos ir vertinimo praktika ir reikalavimai, įskaitant ir tuos, kurie nustatyti struktūriniais ir sanglaudos fondams ir strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimui, turėtų apimti atitinkamas su teritorija susijusias nuostatas (?);

(?) „Europos Sąjungos 2020 m. teritorinės darbotvarkės. Integruojanti, pažangi ir tvari skirtingų regionų Europa“, suderintos neoficialiame ministrų, atsakingų už teritorijų planavimą ir vystymą, susitikime, kuris įvyko 2011 m. gegužės 19 d. Gedelėje (Vengrija), 49 punktas.

32. ir toliau nuolat remia sistemingą ES teisės aktų baigiamųjų vertinimų vykdymą kaip veiksmingą pažangaus reglamentavimo priemonę;

F. Teritorinio poveikio vertinimo metodika

33. mano, kad teritorinio poveikio vertinimui remti siūlomų metodų ir priemonių (pvz., ESPON ARTS arba QUICKScan) pakanka norint įvertinti galimą konkrečiau pasiūlymo teritorinį poveikį vietos ir regionų lygmeniu;

34. todėl nesutinka su Europos Komisijos darbo dokumente pateiktu pasiūlymu, kad teritorinio poveikio vertinimą reikia atlikti tik tada, kai pasiūlymas tiesiogiai skirtas konkrečioms teritorijoms arba kai pasiūlymas gali turėti labai asimetrišką teritorinį poveikį (šalutinį poveikį). Iš tiesų vienintelis būdas įvertinti tikrąjį poveikį yra atlikti išankstinį teritorinio poveikio vertinimą, todėl laikantis atsargumo principo turėtų būti reikalaujama atlikti visų teisės aktų pasiūlymų vertinimą, išskyrus tik išimtinis ir pagrįstus atvejus, o ne priešingai;

35. mano, kad visų pirma Europos lygmeniu turimų duomenų apie vietos (NUTS III) ir regionų (NUTS II) lygmenį srityje dar esama didelių trūkumų, kad būtų galima veiksmingai ir tikslingai naudotis turimais metodais;

36. tikisi, kad visų pirma vykstant diskusijoms tema „BVP ir kiti rodikliai“ kils idėjų, kokius kitus rodiklius taikyti siekiant išsamiau apžvelgti visuomenės gerovę ir teritorinį poveikį; primena, kad Eurostatas jau yra nustatęs rodiklius, leidžiančius išmatuoti socialinio ir aplinkosauginio pobūdžio aspektus;

37. siūlo sudaryti galimybę vietos ir regionų valdžios institucijų ekspertams ir atstovams dalyvauti planuojamame QUICKScan proceso praktiniame seminare;

38. pabrėžia ypatingą ESPON programos svarbą visoje ES stiprinant mokslinius tyrimus teritorijų planavimo srityje ir skatinant keitimąsi patirtimi Europos Sąjungoje, taip pat palankiai vertina tai, kad paskelbtas Teritorinio poveikio vertinimo vadovas, kuriame remiamasi Komisijos darbo dokumento teiginiais;

39. mano, kad būtina ne tik vystyti teritorinio poveikio vertinimo metodiką, bet ir imtis priemonių, susijusių su dalyvių lavinimu ir tolesniu mokymu šioje srityje;

40. siūlo, pavyzdžiui, po vienerių metų patikrinti, ar teritorinio poveikio vertinimo metodai ir priemonės davė lauktų rezultatų, ir ar nereikia jų pritaikyti arba papildyti;

G. Būsimas teritorinio poveikio vertinimas Europos lygmeniu

41. atkreipia dėmesį į 2010 m. Europos Audito Rūmų rekomendacijas dėl aktyvaus Regionų komiteto įtraukimo vertinant

poveikį Europos lygmeniu ir į būtinybę užtikrinti didesnę Eurostato ir Jungtinio tyrimų centro dalyvavimą šiame procese;

42. mano, kad tai galima įgyvendinti tik vykdant visa apimančią teritorinio poveikio vertinimo koordinavimą Komisijos viduje, kad būtų galima, viena vertus, labiau atsižvelgti į teritorinius klausimus bendrajame poveikio vertinime, ir, kita vertus, sudaryti sąlygas ilgalaikiam bendradarbiavimui su kitomis institucijomis;

43. todėl mano, kad norint laikytis teritorinės sanglaudos ir teritorinio poveikio vertinimo reikalavimų jokių būdu nepakanka neprivalomų gairių teritoriniam poveikiui vertinti, tokių, kaip Komisijos pateiktas darbo dokumentas;

44. šiuo požiūriu laikosi nuomonės, kad norint rasti pragmatinius teritorinio poveikio vertinimo sprendimus būtinas glaudus Regioninės ir miestų politikos generalinio direktorato, Jungtinio tyrimų centro, ESPON programos ir Regionų komiteto bendradarbiavimas;

45. taip pat mano, kad būtina teritorinio poveikio vertinimo priemonės glaudžiai susieti su 2012 m. pabaigoje Komisijos pasiūlytomis priemonėmis pagerinti „ES reglamentavimo kokybę“⁽³⁾ ir atkreipti dėmesį į atskirą Regionų komiteto nuomonę šia tema;

46. nurodo, kad teritorinio poveikio vertinimas nacionaliniu lygiu yra svarbus norint pakankamai anksti nustatyti teritorinį poveikį ir imtis atitinkamų priemonių;

47. todėl palankiai vertina tai, kad pagal Teritorinę darbotvarkę valstybės narės įsipareigojo dažniau pačios atlikti teritorinio poveikio vertinimą ir analizuoti padarinius vietos ir regionų valdžios institucijoms, ir mano, kad būtų tikslinga, jei valstybės narės tarpusavyje ir su specializuotomis Europos Sąjungos institucijų tarnybomis reguliariai keistųsi patirtimi, sukaupta atliekant poveikio vertinimus, kad būtų užtikrintas metodinis nuoseklumas ir tyrimų palyginamumas;

48. ragina Komisiją plėtoti bendradarbiavimą su regionų ir vietos valdžios institucijomis siekiant į konsultacijas įtraukti suinteresuotuosius subjektus ir tiesiogiai susijusius asmenis ir pasinaudoti šių institucijų patirtimi, kad būtų užduoti teisingi klausimai ir tinkamu metu ir, jei įmanoma, jų pajėgumu kreiptis į tuos asmenis jų gimtąja kalba;

H. Pasiūlymai dėl teritorinio poveikio vertinimo taikymo Europos Sąjungoje

49. dar kartą kartoja jau dėl Žaliosios knygos dėl teritorinės sanglaudos iškeltą reikalavimą pateikti Baltąją knygą dėl teritorinės sanglaudos, kad būtų aiškiau išdėstyta teritorinės sanglaudos koncepcija ir tikslai ES lygiu. Šiuo metu pateiktas darbo dokumentas dėl teritorinio poveikio vertinimo negali to pakeisti;

50. pritaria tam, kad Komisija nagrinėtų ne tik teisėkūros pasiūlymų, bet ir visų politinių iniciatyvų – taip pat komunikatų, žaliųjų ir baltųjų knygų – ir juose siūlomų priemonių teritorinį poveikį;

51. ragina ateityje ES Tarybai pirmininkausiančias valstybes ypač daug dėmesio skirti teritoriniams sanglaudos politikos aspektams, teritorija grindžiamam požiūriui (angl. *place based approach*) ir teritorinio poveikio vertinimo atlikimui;

52. siūlo reguliariai nagrinėti teritorinio poveikio vertinimo temą teritorinės sanglaudos informacinių centrų tinkle;

53. taip pat siūlo pasinaudoti OPEN DAYS renginiu siekiant sustiprinti teritorinio poveikio vertinimo nacionaliniu lygmeniu ir Europos lygmeniu sąsajas;

54. rekomenduoja Europos Komisijai pavesti Regioninės ir miestų politikos generaliniam direktoratui būti pagrindiniu teritorinio poveikio vertinimo koordinavimo ir informacijos centru ir atstovauti šiems interesams Poveikio vertinimo valdyboje. Viena šio centro užduočių taip pat turėtų būti tikrinti Komisijos darbo programą ir poveikio vertinimo programą, ar nereikia parengti teritorinio poveikio vertinimą ir (bendradarbiaujant su atitinkamu kompetentingu generaliniu direktoratu) pavesti atlikti atitinkamą teritorinio poveikio vertinimą;

55. siūlo Europos Komisijai glaudų bendradarbiavimą renkant ir atliekant teritorinio poveikio vertinimą, kaip tai numatyta abiejų institucijų bendradarbiavimo protokole, pagal kurį Komisijos tarnybos gali prašyti Regionų komiteto paramos atliekant poveikio vertinimą;

56. siūlo Europos Komisijai susitarti dėl glaudaus bendradarbiavimo su teritorinio poveikio vertinimui ypač svarbiais partneriais (Eurostato, Jungtinio tyrimų centro, ESPON ir Regionų komiteto). Šiame susitarime taip pat galėtų būti nustatytos taisyklės, kaip ateityje įgyvendinant šiuos procesus bus pasidalinamos užduotys ir darbai;

57. ragina Europos Komisiją vėliausiai kitoje ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos ataskaitoje 2014 m. pradžioje pranešti, kaip sistemingai taikant teritorinio poveikio vertinimą būtų galima sustiprinti ES politikos, skirtos skatinti teritorinę sanglaudą ir atsižvelgti į teritorinius ES politikos aspektus, koordinavimą;

58. ragina sistemingai įtraukti vietos ir regionų valdžios institucijų ekspertus ir atstovus rengiant ir atliekant teritorinio poveikio vertinimus;

59. skatina įgyvendinti tolesnio mokymo modulius apie teritorinio poveikio vertinimo koncepciją ir jos taikymą ir prašo Europos Komisijos skirti tam reikalingas lėšas;

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/documents/1_LT_ACT_part1_v2.pdf

60. ragina tęsti ESPON programą ir daugiau dėmesio skirti pagrindinėms mokslinių tyrimų sritims, prie kurių, be abejonės, taip pat priskirtinas tolesnis teritorinio poveikio vertinimo modulių vystymas, kad apie juos būtų geriau informuotos visos ES institucijos ir kad rezultatai būtų tinkamai įtraukti į esamą ir formuojamą politiką;

61. siūlo Komisijai savo ataskaitose dėl poveikio vertinimo atskirame skyriuje informuoti apie teritorinio poveikio vertinimo įgyvendinimą ir jo rezultatus;

62. ragina išplėsti teritorinio poveikio vertinimą ir taip pat įtraukti strategiją „Europa 2020“ ir Pasiūlymus dėl Europos semestro ir patvirtina savo raginimą kasmet į Europos Komisijos metinę augimo apžvalgą įtraukti skyrių apie Europos semestro regionų matmenį;

63. ragina numatyti tinkamas priemones ir procedūras, kurios užtikrintų susijusių vietos subjektų, ypač vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimą, kad būtų galima atremti asimetriską poveikį, kuris nustatomas teritorinio poveikio vertinimuose;

1. Būsimas Regionų komiteto vaidmuo vertinant teritorinį poveikį

64. pabrėžia, kad daugiapakopio valdymo ir partnerystės principas yra pagrindiniai veiksniai įgyvendinant teritorinę sanglaudą ir taikant teritoriją grindžiamą požiūrį. Regionų komitetas ir toliau remis visapusišką šių principų įgyvendinimą, kaip ragino visi konsultacijų dalyviai;

65. patvirtina vaidmenį, kurį jis gali atlikti remdamas Europos Komisijos atliekamus poveikio vertinimus, ir siūlo susitarimais, kurie numatyti bendrame Europos Komisijos ir Regionų komiteto bendradarbiavimo protokole, remtis ir bendradarbiaujant dėl teritorinio poveikio vertinimo;

66. šiuo tikslu siūlo įtvirtinti ilgalaikį bendradarbiavimą su Regioninės ir miestų politikos generaliniu direktoratu, Eurostatu, Jungtinių tyrimų centru ir programa ESPON šioje srityje;

67. taip pat yra suinteresuotas glaudžiu bendradarbiavimu su Europos Parlamentu ir Taryba, kad teisėkūros procedūroje būtų galima intensyviau taikyti teritorinio poveikio vertinimo principą. Visų pirma ragina Europos Parlamentą pavesti savo poveikio vertinimo direktoratui atlikti išankstinius poveikio vertinimus pradiniam teisės aktų rengimo etape; pabrėžia, kad pasiūlymų dėl teisės aktų pakeitimai, kuriuos gali atlikti Europos Parlamentas ar Taryba, taip pat gali turėti didelį poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms, todėl reikėtų patikrinti jų teritorinį poveikį. Tai leistų plačiau ir geriau pasinaudoti poveikio vertinimais sprendimų priėmimo procesuose;

68. taip pat yra pasirengęs šiuo klausimu glaudžiai bendradarbiauti su kitais partneriais, pavyzdžiui, Europos vietos ir regionų valdžios institucijų asociacijomis ir mokslinių tyrimų institucijomis bei profesinėmis asociacijomis;

69. ragina Europos Komisiją imtis priemonių padidinti vietos ir regionų valdžios institucijų atstovų žinias apie teritorinio poveikio vertinimo metodus ir taikymo galimybes naudojantis tinkamais kanalais, pavyzdžiui, Merų pakto programa ir Merų Erasmus programa, ir yra pasirengęs prisidėti prie šių priemonių įgyvendinimo;

70. mano, kad nuolat stebint strategiją „Europa 2020“ iš vietos ir regionų valdžios institucijų perspektyvos svarbu labiau atsižvelgti į strategijos „Europa 2020“ teritorinį poveikį. Todėl siūlo sukurti regioninės pažangos rodiklį, kuris, remiantis regiono statistiniais duomenimis, leistų detalčiau įvertinti teritorinį strategijos „Europa 2020“ poveikį. Taigi ragina Europos Komisiją, ypač turint omenyje strategijos „Europa 2020“ laikotarpio vidurio peržiūrą, intensyviau naudotis teritorinio poveikio vertinimo priemone;

71. ketina parengti savo teritorinio poveikio vertinimo strategiją (šiuo atveju kaip bendros poveikio vertinimo strategijos sudėtinę dalį, atsižvelgiant į turimus strateginių aplinkos vertinimų rezultatus), siekdamas nustatyti šioje ataskaitoje pasiūlytų priemonių tolesnio įgyvendinimo veiksmus.

2013 m. liepos 3 d., Briuselis

*Regionų komiteto
Pirmininkas*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regionų komiteto nuomonė. Kibernetinio saugumo strategija

(2013/C 280/05)

REGIONŲ KOMITETAS

- palankiai vertina Komisijos kibernetinio saugumo strategiją ir Direktyvą dėl tinklų ir informacijos saugumo (TIS), taip pat remia strategijos tikslą – užtikrinti atvirą, saugią ir patikimą kibernetinę erdvę ir padaryti ES interneto aplinką saugiausią pasaulyje;
- mano, kad skubiai reikia šio teisės aktų rinkinio, kuris sutelks nuveiktą ir siūlomą darbą šioje srityje ir padės sukurti koordinuotą strateginę viziją Europai. Rinkinys padės užtikrinti koordinavimą, paskatins bendradarbiavimą, padės parengti aiškius, ryžtingus veiksmus, pasiekti bendrą kibernetinės apsaugos lygį, pagerinti IT sistemų ir tinklų atsparumą naujoms ir besivystančioms kibernetinėms grėsmėms ir sumažins skirtumus ES;
- rekomenduoja Komisijai paskelbti veiksmų planą, kuriame būtų paaiškinta, kaip bus praktiškai įgyvendinami rinkinyje nurodyti plataus užmojo tikslai. Veiksmų plane taip pat reikės pateikti gaires dėl strategijos poveikio vertinimo, kad būtų įsitikinta, ar bendradarbiavimas vyksta ir ar daroma pažanga;
- pabrėžia, kad naujasis rinkinys turėtų padėti pagerinti kibernetinių incidentų prevenciją, aptikimą ir reagavimą į juos ir sudaryti sąlygas geresniam valstybių narių ir Komisijos keitimuisi informacija bei veiksmingesniam koordinavimui kovojant su dideliais kibernetiniais incidentais. Norint tai pasiekti prireiks tikros partnerystės ir bendro valstybių narių, ES institucijų, vietos ir regionų valdžios institucijų, privačiojo sektoriaus ir pilietinės visuomenės darbo.

Pranešėjas	Robert BRIGHT (UK / ESP), Niupoorto miesto tarybos narys
Pamatiniai dokumentai	Bendras komunikatas „Europos Sąjungos kibernetinio saugumo strategija“ (JOIN(2013) 1 final) Pasiūlymas dėl Direktyvos dėl priemonių aukštam bendram tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti (COM(2013) 48 final)

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

- palankiai vertina Komisijos kibernetinio saugumo strategiją ir Direktyvą dėl tinklų ir informacijos saugumo (TIS), taip pat remia strategijos tikslą – užtikrinti atvirą, saugią ir patikimą kibernetinę erdvę ir padaryti ES interneto aplinką saugiausia pasaulyje;
- tikisi, kad naujas kibernetiniam saugumui skirtas teisės aktų rinkinys (įskaitant strategiją ir direktyvą) „pakels kartelę“ ir iš esmės prisidės prie kibernetinio saugumo standartų rengimo visoje ES, sumažins teisinį netikrumą, padidins pasitikėjimą internetu teikiamomis paslaugomis ir sumažins nereikalingas išlaidas ir administracinę našta ir taip rems bendrąją skaitmeninę rinką ir strategijos „Europa 2020“ tikslus;
- mano, kad skubiai reikia šio teisės aktų rinkinio, kuris sutelks nuveiktą ir siūlomą darbą šioje srityje ir padės sukurti koordinuotą strateginę viziją Europai. Rinkinys padės užtikrinti koordinavimą, paskatins bendradarbiavimą, padės parengti aiškius, ryžtingus veiksmus, pasiekti bendrą kibernetinės apsaugos lygį, pagerinti IT sistemų ir tinklų atsparumą naujoms ir besivystančioms kibernetinėms grėsmėms ir sumažins skirtumus ES;
- rekomenduoja organizacijoms, įskaitant valdžios institucijas, pripažinti, jog kova su elektroniniu nusikalstamumu yra nuolatinė kova, ir ragina daugiausia dėmesio skirti grėsmei, kurią kelia kibernetinės veiklos sutrikdymas ir kibernetiniai išpuoliai, nustatyti pažeidžiamas vietas ir telkti organizacinius pajėgumus pažeidimams valdyti. Kadangi internetas tampa neatšiejama žmonių gyvenimo dalimi, kartu didėja ir plinta elektroninio nusikalstamumo grėsmė. Visų rūšių elektroninis nusikalstamumas yra sparčiai besivystanti, sudėtinga nauja XXI-ojo amžiaus grėsmė valstybėms narėms, organizacijoms ir ES piliečiams, ji darosi vis dažnesnė, sudėtingesnė ir neturi ribų;
- pripažįsta, kad ES jau žengė keletą svarbių žingsnių siekdama geresnės piliečių apsaugos nuo internetinių nusikaltimų: pateikti pasiūlymai dėl teisės aktų dėl išpuolių prieš informacines sistemas, veiklą pradėjo Pasaulinė kovos su seksualine prievarta prieš vaikus internete sąjunga. Į rinkinį turėtų būti įtraukti ir ankstesni veiksmai, įskaitant tuos, kurie buvo numatyti 2010 m. Europos skaitmeninėje darbotvarkėje ⁽¹⁾, ir juo turi būti siekiama parengti tvirtą Europos kibernetinės gynybos politiką; todėl ragina teisės aktų leidėjus, kurie šiuo metu svarsto Komisijos pasiūlymą dėl Direktyvos dėl atakų prieš informacines sistemas ⁽²⁾, greitai susitarti dėl pasiūlymo;
- remia strategijos tikslus, kadangi ja siekiama ne tik suderinti valstybių narių kibernetinio saugumo pajėgumus, sutelkti jau nuveiktą ir dar siūlomą darbą ir sukurti bendrus standartus bei sudaryti vienodas sąlygas, bet ir koordinuoti bei užtikrinti nuoseklumą trijose politikos srityse: Teisėsaugos, Skaitmeninės darbotvarkės ir Gynybos, saugumo ir užsienio politikos, kuriose iki šiol kompetencija buvo išskaidyta;
- siūlo, kad šame rinkinyje būtų pasinaudota nacionalinių vyriausybių surinktais faktais ir būtų pateiktas suderintų tinklų ir informacinių sistemų saugumo standartų rinkinys;
- palankiai vertina tai, kad rinkinyje laikomasi įvairių suinteresuotųjų subjektų dalyvavimu pagrįsto požiūrio į politikos rengimą. Rinkinyje pripažįstama viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimo svarba ir kad svarbu pasiekti tikrą partnerystę dirbant su atitinkamais ištekliais. Rinkiniu taip pat siekiama baigti kurti ES bendrąją skaitmeninę rinką užtikrinant saugią, patikimą ir klestinčią skaitmeninę interneto aplinką įmonėms, valdžios institucijoms ir piliečiams;

⁽¹⁾ COM(2010) 245, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0245:FIN:EN:HTML>.

⁽²⁾ COM(2010) 517, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0517:FIN:EN:PDF>.

9. palankiai vertina direktyvoje pasiūlytas priemones, įskaitant rekomendaciją valstybėms narėms priimti nacionalines TIS strategijas, įkurti kompiuterinių incidentų tyrimo tarnybas (CERT), kurios dirbtų su Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra (ENISA), ir sukurti aiškų valstybių narių ir Komisijos bendradarbiavimo mechanizmą, pagal kurį saugioje infrastruktūroje būtų keičiamasi ankstyvaisiais perspėjimais dėl rizikos ir incidentų. Šios priemonės ir reguliuojamasis požiūris, kurio laikomasi direktyvoje, turėtų iš esmės pagerinti nuoseklumą, nustatyti bendrą būtiniausią parengties lygį nacionaliniu lygmeniu ir sustiprinti kibernetinę gynybą ES;

10. ragina Europos Parlamentą ir Tarybą skubiai priimti pasiūlymą dėl Direktyvos dėl bendro aukšto lygio TIS visoje Europos Sąjungoje;

11. mano, kad rinkiniui galėtų būti naudingi išsamesni aprašymai kaip valstybės narės turėtų ir gretinti duomenis apie elektroninį nusikalstamumą, taip pat tolesni nurodymai, kaip įgyvendinti priemones. Būtinios bendros pranešimo sistemos ir pranešimo reikalavimų paaiškinimai norint išvengti netikrumo ir nuoseklumo stokos nacionalinėms TIS įgaliojimus turinčioms valdžios institucijoms aiškinantis, kaip jos supranta ir vertina kibernetinius incidentus, kurie turi „didelį poveikį“. Taip pat kuriant nacionalines TIS valdžios institucijas būtina atsižvelgti į kompetencijų pasiskirstymą pačiose valstybėse narėse, ypač tose, kurioms būdingos griežtai federalinės arba decentralizuotos struktūros;

12. todėl nuogaustauja dėl tam tikrų rinkinio reguliuojamųjų ir teisinių aspektų, ypač atsižvelgiant į aiškumo trūkumą apibrėžiant kriterijus, kurių turės laikytis valstybė narė, kad galėtų dalyvauti saugaus dalijimosi informacija sistemoje, dėl tolesnio patikslinimo, apie kokius įvykius reikalingas išankstinis perspėjimas, ir nustatymo, kokiomis aplinkybėmis rinkos dalyviai ir viešojo administravimo institucijos turi pranešti apie incidentus. Aiškiai nustatytų taisyklių šiais klausimais nebuvimas užkerta kelią teisiniam tikrumui;

13. nuogaustauja, kad direktyva gali užkrauti nereikalingą reguliavimo našta įmonėms ir valdžios institucijoms. Reikia dėti visas pastangas, kad būtų išvengta dvigubo reguliavimo, ir užtikrinti, kad kiekvienas papildomas reguliavimas atitiktų proporcingumo principą. Tai ypač svarbu toms organizacijoms, kurioms jau taikoma prievolė pranešti, iš esmės panaši į šiame rinkinyje numatomą prievolę;

14. rekomenduoja Komisijai paskelbti veiksmų planą, kuriame būtų paaiškinta, kaip bus praktiškai įgyvendinami rinkinyje nurodyti plataus užmojo tikslai. Veiksmų plane taip pat reikės pateikti gaires dėl strategijos poveikio vertinimo, kad būtų įsitikinta, ar bendradarbiavimas vyksta ir ar daroma pažanga;

15. ragina visas valstybes nares skubiai parengti nacionalines kibernetinio saugumo strategijas (iki 2012 m. jas parengė tik dešimt valstybių narių), kurios papildytų naująją ES strategiją. Nacionalinių strategijų ir ES strategijos papildomumas yra svarbus norint užtikrinti nuoseklumą. Taip pat svarbu, kad ES veiksmai papildytų dabartines struktūras ir geriausią patirtį valstybėse narėse;

16. palankiai vertina tolesnius Komisijos veiksmus siekiant plėtoti ES kibernetinio saugumo pajėgumus, visų pirma bandomąjį projektą dėl kovos su kenksmingu programiniu kodu apkrestų kompiuterių tinklais ir kenkimo programine įranga, išipareigojimą sustiprinti nacionalinių kompiuterinių incidentų tyrimo tarnybų (CERT), Europos tinklų ir informacijos apsaugos agentūros (ENISA) ir naujo Europos kovos su elektroniniu nusikalstamumu centro bendradarbiavimą, nacionalinių kovos su elektroniniu nusikalstamumu centrų kompetencijos tinklo sukūrimą ir viešojo ir privačiojo sektorių TIS sprendimų platformos įgyvendinimą siekiant skatinti priimti saugius IRT (informacinių ir ryšių technologijų) sprendimus. Komitetas taip pat pritaria strategijos tikslui suburti visas susijusias šalis ir įvertinti per 12 mėnesių pasiektą pažangą;

17. pabrėžia, kad Kibernetinio saugumo strategijos sėkmė priklauso nuo glaudaus kompetentingų TIS institucijų ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimo. Šiuo požiūriu labai svarbu sistemingai pranešti teisėsaugos institucijoms apie incidentus, jei įtariama, kad jie yra sunkaus kriminalinio pobūdžio;

Vietos ir regionų lygmens dalyvavimas

18. mano, kad rinkinyje išdėstyti prioritetai užtikrina deramą pusiausvyrą ir yra tinkami. Tokie prioritetai, kaip, pavyzdžiui, pagrindinių teisių, asmens duomenų ir privatumo apsauga, veiksmingas daugelio suinteresuotųjų šalių dalyvavimu grindžiamas valdymas ir bendra atsakomybė už saugumo užtikrinimą, yra sritys, kuriose miestai ir regionai turėtų atlikti svarbų vaidmenį, nes jie yra viešojo sektoriaus informacijos turėtojai;

19. siūlo, kad ne tik valstybės narės, bet ir regionai būtų pripažinti pagrindiniais glaudesnio IRT inovacijų naudotojų ir gamintojų bendradarbiavimo propaguotojais įvairiose valstybės valdymo ir administravimo srityse, įskaitant kibernetinio saugumo ir duomenų apsaugos;

20. pabrėžia, kad naujasis rinkinys turėtų padėti pagerinti kibernetinių incidentų prevenciją, aptikimą ir reagavimą į juos ir sudaryti sąlygas geresniam valstybių narių ir Komisijos keitimuisi informacija bei veiksmingesniam koordinavimui kovojant su dideliais kibernetiniais incidentais. Norint tai pasiekti prireiks tikros partnerystės ir bendro valstybių narių, ES institucijų, vietos ir regionų valdžios institucijų, privačiojo sektoriaus ir pilietinės visuomenės darbo;

21. pripažįsta, kad kova su kibernetinėmis grėsmėmis pareikalaus papildomų išteklių, prireiks geriau informuoti visuomenę apie elektroninio nusikalstamumo pavojus ir užtikrinti veiksmingą ir tinkamą kibernetinį saugumą. Daugiapakopio valdymo sistemoje siekiant užtikrinti kibernetinį saugumą reikia atsižvelgti į vietos ir regionų valdžios institucijas, kurias reikia veiksmingai ir visapusiškai įtraukti į su IRT susijusių iniciatyvų valdymą;

22. mano, kad saugumo pažeidimai kelia grėsmę komunalinėms paslaugoms, pavyzdžiui, vietos vandens ir energijos tiekimui, o kadangi vietos ir regionų valdžios institucijos naudoja ir turi daug skaitmeninės informacijos produktų ir paslaugų, joms turi tekėti pagrindinis vaidmuo kovojant su elektroniniais nusikaltimais, gretinant su kibernetiniais nusikaltimais susijusius duomenis ir užtikrinant duomenų apsaugą. Vis didesnė atsakomybė tenka vietos ir regionų valdžios institucijoms, pavyzdžiui, už skaitmeninių paslaugų teikimą piliečiams ir bendruomenėms ir TIS mokymą mokyklose. Valdžios institucijos, įskaitant vietos ir regionų valdžios institucijas, atsako už prieigos užtikrinimą ir atvirumą, pagrindinių teisių paisymą ir apsaugą internete ir interneto patikimumo ir sąveikumo išlaikymą;

23. siekiant geresnės teisėkūros ir atsižvelgiant į vietos ir regionų valdžios institucijų kompetencijas bei joms siūlomą pagrindinį vaidmenį, kai planuojamos ir įgyvendinamos visos priemonės IRT srityje (ypač susijusios su privatumu, duomenų apsauga ir kibernetiniu saugumu), siūlo ES institucijoms ir valstybėms narėms sistemingai konsultuotis su šiomis valdžios institucijomis tiek kuriant, tiek įgyvendinant priemones, kuriomis diegiama Europos skaitmeninė darbotvarkė. Deja, rengiant pasiūlymą dėl direktyvos neįdėta pastangų surinkti vietos ir regionų valdžios institucijų nuomones. RK aiškiai parodė, kad yra pasirengęs padėti Komisijai rengti parengiamojo teisėkūros etapo konsultacijas, kaip išdėstyta RK ir komisijos bendradarbiavimo protokole⁽³⁾;

24. rekomenduoja į Direktyvos 14 straipsnio 1 dalį įtraukti priemones, taikytinas vietos ir regionų lygmeniu. Šios priemonės gali apimti rizikos vertinimo ir valdymo proceso įdiegimą, informacijos saugumo politikos sustiprinimą, informuotumo kibernetinio saugumo klausimais didinimą, taip pat skaitmeninio raštingumo ir gebėjimų gerinimą;

25. pabrėžia, kad subnacionaliniu lygmeniu reikėtų skatinti ir plėtoti visų susijusių subjektų partnerystę, kad jie parengtų koordinuotus veiksmus kibernetinio saugumo srityje ir prisidėtų prie veiksmų kibernetinio saugumo srityje rengimo nacionaliniu ir ES lygiu, siekiant kovoti su e. nusikalstamumu ir maksimaliai

sumažinti poveikį, kurį sukelia tiesioginė finansinio turto ar intelektualinės nuosavybės vagystė, komunikacijos sutrikdymas arba žala verslui svarbiems duomenims;

Subsidiarumas ir proporcingumas

26. atkreipia dėmesį į tai, kad iš esmės tenkinamos dvi subsidiarumo principui taikyti reikalingos sąlygos: būtinybė imtis veiksmų ES lygiu ir aiški pridėtinė veiksmų ES lygiu vertė. Pasiūlyti veiksmai yra būtini, nes yra susiję su tarptautiniais aspektais, kurių negali tinkamai reguliuoti vienos valstybės narės ir (arba) vietos valdžios institucijos. Pasiūlyti veiksmai turėtų atnešti aiškia naudą palyginti su izoliuotais veiksmais nacionaliniu, regionų ar vietos lygmeniu, kadangi, pavyzdžiui, sparčiai auga asmens duomenų perdavimo į kitas valstybes nares ir į trečiąsias šalis mastas. Be to, ES lygmens reguliavimo įpareigojimai padės sukurti vienodas sąlygas ir pašalinti teisėkūros spragas;

27. palankiai vertina direktyvoje minimą esminį įsipareigojimą laikytis subsidiarumo ir proporcingumo principų. Kadangi TIS incidentai ir grėsmės yra tarpvalstybinio pobūdžio, direktyvoje išdėstytus tikslus galima pasiekti ES lygiu, laikantis subsidiarumo principo. Moksliniai tyrimai rodo, jog asmens duomenų apsaugos srityje ES piliečiai patikimi tokiomis institucijomis, kaip Komisija⁽⁴⁾. Direktyva taip pat iš esmės dera su proporcingumo principu, nes siūlomoje direktyvoje nenumatoma nieko, kas nėra būtina siekiant šių tikslų. Tačiau abejonių dėl subsidiarumo principo laikymosi ir pagarbos ES valstybių narių vidaus valdymo struktūroms kyla todėl, kad pasiūlyme numatoma kiekvienoje valstybėje narėje steigti tik po vieną kompetentingą instituciją arba nacionalinę kompiuterinių incidentų tyrimo tarnybą (CERT);

28. mano, kad pasiūlyti veiksmai peržengia rinkinio teisiniu pagrindu pasirinktus SESV 26 ir 114 straipsnius, nes pasiūlymas apima visas viešojo administravimo informacines sistemas, įskaitant vidaus informacines sistemas, pavyzdžiui intranetą;

Pagrindinių teisių chartija

29. palankiai vertina direktyvoje numatytą įsipareigojimą laikytis Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos. Internete ES turėtų laikytis tokių pačių normų, principų ir vertybių, kokių ji laikosi ne internete. Informacinės ir ryšių technologijos turėtų atsižvelgti į visų visuomenės narių, įskaitant tų, kuriems gresia socialinė atskirtis, poreikius. Visiems interneto naudotojams turėtų būti užtikrinti būtiniausi standartai, atitinkantys įvairius poreikius, įskaitant patikimumą, saugumą, skaidrumą, paprastumą, sąveikumą bei rizikos ir atsakomybės sumažinimą. Siekiant užtikrinti veiksmingą pagrindinių teisių apsaugą ir teisinį saugumą bei palikti parlamentinio tikrinimo galimybę, Komitetas rekomenduoja į pačią direktyvą įtraukti konkretesnes materialinės teisės nuostatas, apibrėžiančias tinklų ir

⁽³⁾ 2012 m. vasario 16 d. pasirašytas Europos Komisijos ir Regionų komiteto bendradarbiavimo protokolas, R/CdR 39/2012, 7 punktas.

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_359_en.pdf.

informacijos saugumo standartus. Tai pirmiausia turėtų apimti tinklų ir informacijos saugumo reikalavimus, laikantis pagrindinių teisių ir duomenų apsaugos ir duomenų saugumo taisyklių;

30. pabrėžia, kad reikia išlaikyti tinkamą pastangų apsaugoti ir apginti piliečius internete ir Chartijoje piliečiams suteiktų teisių, laisvių ir principų pusiausvyrą; pritaria, kad svarbu parengti kibernetinės politikos priemones laikantis pagrindinių ES vertybių. Kaip nurodyta ankstesnėse nuomonėse ⁽⁵⁾, lemiamą svarbą turės tai, ar pavyks garantuoti saugumo reikalavimų laikymąsi visais lygmenimis, siekiant užtikrinti kuo geresnę privatumo ir asmens duomenų apsaugą ir užkirsti kelią bet kokiai neteisėtai asmens duomenų paieškai ir profiliavimui;

31. pabrėžia, kad nepaisant to, jog privatūs naudotojai vis dažniau tampa atsakingi už ypatingos svarbos infrastruktūros objektus ir internetu teikiamas paslaugas, ir jog būtina pripažinti esminį privačiojo sektoriaus vaidmenį, valstybė galiausiai turi prisiimti atsakomybę už laisvės išsaugojimą ir savo piliečių saugumą internete;

Paprastinimas

32. nurodo, jog visoje Europoje įdiegus principą, pagal kurį žmonių ir objektų duomenys būtų užregistruojami tik viena kartą ir nereikėtų nuolat pildyti formų, gerokai sumažėtų nereikalinga biurokratinė našta visuomenei ir viešojo administravimo sąnaudoms. Todėl reikia užtikrinti, kad būtų laikomasi duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų;

Mokymas

33. pabrėžia, kad veiksmingos kibernetinės gynybos tikslais prireiks mokyti valdžios institucijų, taip pat ir vietos bei regionų valdžios institucijų personalą ir tobulinti jų gebėjimus. Išsamus mokymas pasitikėjimo ir saugumo klausimais turėtų būti suteiktas visiems darbuotojams, visų pirma techninės srities specialistams, personalui, kurio darbas tiesiogiai susijęs su saugumo procedūromis, apimančiomis skirtingus metodus, ir darbuotojams, kurių darbas dažniausiai arba netiesiogiai susijęs su inovacijų diegimo ir modernizavimo procesu su pasitikėjimu ir saugumu susijusiais klausimais. Nuolatinis mokymas yra svarbus sėkmingam vietos e. valdžios darbui, o vietos ir regionų valdžios institucijoms tenka vis svarbesnis vaidmuo teikiant informaciją ir gaires piliečiams, kaip tinkamai naudotis sistemomis ir atpažinti kibernetines grėsmes ⁽⁶⁾;

34. atkreipia dėmesį į tai, kad svarbus sėkmę lemiantis veiksnys yra vadovų dalyvavimas. Todėl būtinas tikslingas vadovų ir valdymo grupių mokymas, siekiant padidinti jų informuotumą ir sudaryti tinkamas sąlygas kurti saugumo kultūrą savo organizacijose;

35. atkreipia dėmesį į pažangą švietimo ir mokymo srityse planuojant įvesti TIS mokymą ir 2014 m. surengti kibernetinio saugumo čempionatą. Šiuo tikslu reikėtų atsižvelgti į valstybės narėse vykstančius ir pasiteisinusius renginius ir skatinti keitimąsi geriausia patirtimi; teigiamai vertina visoje strategijoje reiškiamą norą įvesti TIS mokymą mokyklose; kadangi švietimas yra valstybių narių kompetencija, teigia, kad norint šį tikslą pasiekti iki 2014 m. reikės nemažai išteklių ir planavimo;

Parama įmonėms, inovacijoms ir techniniams sprendimams

36. atkreipia dėmesį į tai, kad privatumo apsaugos užtikrinimas priklauso nuo tam tikrų veiksnių, pavyzdžiui, viešojo sektoriaus įstaigų (dauguma jų yra vietos lygmens) struktūros, ES teisės aktų konvergencijos, inovacijoms palankios kultūros propagavimo tarp valdžios institucijų pareigūnų, pavyzdžiui, taikant bendrą etikos kodeksą, ir tarp piliečių, apibrėžiant jų, kaip skaitmeninių vartotojų teises bei juos apie jas geriau informuojant, taip pat ir nuo IRT pagrįstų prietaikų valdymo;

37. laikosi nuomonės, kad tolesne veikla reikėtų siekti stimuluoti ir skatinti techninių sprendimų, skirtų kovai su neteisėtu turiniu ir žalingu elgesiu internete, kūrimą bei taikymą, o kartu ir įvairių suinteresuotų subjektų bendradarbiavimą ir keitimąsi geriausia patirtimi vietos, regionų, Europos ir tarptautiniu lygmeniu. Šiuo požiūriu nepaprastai svarbios yra pagalbos linijos vaikams, tėvams ir globėjams, specialiosios telefono linijos, kuriomis galima pranešti apie prievartą, taip pat programinė įranga, leidžianti tiksliau nustatyti su prievarta susijusį turinį ir paprastai bei greitai apie tai pranešti;

38. rekomenduoja dėti visas pastangas, kad daugiau ES įmonių (kurių šiuo metu yra nedaug: 2012 m. sausio mėn. duomenimis – 26 proc.) oficialiai apibrėžtų savo IRT saugumo politiką ⁽⁷⁾. Reikia skatinti visų dydžių įmones investuoti į kibernetinį saugumą; šios investicijos gali būti panaudotos kaip rinkodaros priemonė, padėsianti pritraukti naujų klientų ir sušvelninti katastrofiškus elektroninio nusikalstamumo padarinius. Įmonės turėtų apsvarstyti technologijomis grindžiamo kibernetinio saugumo užtikrinimo metodiką, kuri būtų palanki ir jų verslui, teikdamos pirmenybę savo svarbiausio verslo turto arba svarbiausių procesų apsaugai;

⁽⁵⁾ CdR 104/2010 fin.

⁽⁶⁾ <http://www.enisa.europa.eu/publications/archive/scandinavian-approaches-survey>.

⁽⁷⁾ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/ICT_security_in_enterprises.

IRT ekonominės galimybės

39. pabrėžia, kad atsižvelgiant į didžiulį IRT ekonominių potencialą Europos ekonomikai (šiuo metu jos sudaro beveik 6 proc. Europos Sąjungos BVP⁽⁸⁾) reikia imtis konkrečių veiksmų spręsti vis didėjančią elektroninio nusikalstamumo problemą ir atkurti piliečių ir įmonių pasitikėjimą interneto saugumu (sumažinti ES interneto naudotojų, kurie nuogąstauja, pavyzdžiui, dėl atsiskaitymų internetu⁽⁹⁾ saugumo, skaičių);

40. pabrėžia, kad norint sumažinti didžiules dėl elektroninių nusikaltimų prarandamas sumas ir padidinti vartotojų pasitikėjimą reikia skubiai dėti pastangas vietos, regionų, nacionaliniu ir ES lygmeniu kovai su elektroniniu nusikalstamumu;

41. siūlo į strategiją įtraukti daugiau informacijos apie tai, kaip apsaugoti ir vystyti debesų kompiuteriją, kuri teikia didžiules ekonomines galimybes. Spartus mobiliųjų elektroninių prietaisų naudojimo augimas atrodo nesustabdomas. Pasak Gartner, iki 2016 m. mažiausiai 50 proc. visų įmonių darbuotojų el. laiškus skaitys mobiliuosiuose prietaisuose⁽¹⁰⁾. Reikia spręsti naujas problemas ir analizuoti naujas galimybes, kurias atneša mobilieji elektroniniai prietaisai ir debesų kompiuterija. Be to, debesų kompiuterijai reikia tinkamos struktūros, kad ji galėtų pasiekti optimalų saugumo lygį⁽¹¹⁾. Komitetas išreiškė savo susirūpinimą dėl to, kad naujausiame Europos Komisijos komunikate dėl debesų kompiuterijos nepakankamai išsamiai nagrinėjamos siūlomos strategijos sąsajos su kitais klausimais, pavyzdžiui, saugaus duomenų apdorojimo, autorių teisių įstatymų, duomenų prieinamumo ir perkeliavimo plėtojimo⁽¹²⁾;

Tarptautinis bendradarbiavimas

42. kadangi elektroninis nusikalstamumas yra pasaulinė, visus siejanti tarpvalstybinė grėsmė, mano, kad reikia skatinti tarptautinį bendradarbiavimą ir dialogą už ES ribų siekiant užtikrinti tikrą pasaulinį ir koordinuotą požiūrį į kibernetinį saugumą. Šiuo požiūriu visos valstybės narės turi būti skatinamos prisijungti prie Tarptautinės kibernetinio saugumo konvencijos (Budapešto konvencijos)⁽¹³⁾. Be to, svarbu nuolat bendradarbiauti dvišaliu lygmeniu, ypač su JAV, ir daugiašaliu lygmeniu su įvairiomis tarptautinėmis organizacijomis;

Sąsajos su ES finansavimo programomis ir biudžeto sistema

43. pabrėžia, kad svarbu pagerinti koordinavimą su esamomis ir būsimomis finansavimo priemonėmis, tokiomis kaip „Horizontas 2020“, Europos bendradarbiavimo sistema ir Vidaus saugumo fondas, siekiant užtikrinti labiau koordinuotą su kibernetine erdve susijusių investicijų koncepciją;

44. kelia klausimą, ar 1,25 mln. eurų biudžeto pakaks tvirtai ir tinkamai TIS infrastruktūrai sukurti, ir išreiškia nusivylimą, kad vasario 8 d. Tarybos susitarime dėl 2014–2020 m. daugiametės finansinės programos sumažintas finansavimas Europos infrastruktūros tinklų priemonei. Reikia solidaus ir didelio biudžeto norint teikti finansinę paramą pagrindinei IRT infrastruktūrai, susieti valstybių narių TIS pajėgumus ir taip sudaryti palankesnes sąlygas bendradarbiavimui visoje ES.

II. SIŪLOMI PAKEITIMAI**1 pakeitimas****4 konstatuojamoji dalis**

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
reikėtų Sąjungos lygmeniu sukurti bendradarbiavimo mechanizmą, kad būtų galima keistis informacija ir koordinuoti nustatyti tinklų ir informacijos saugumo (TIS) problemas ir imtis atsakomųjų veiksmų. Kad toks mechanizmas būtų veiksmingas ir visaapimantis, visos valstybės narės turėtų turėti minimalių pajėgumų ir strategiją, užtikrinančią aukštą TIS lygį jų teritorijoje. Siekiant skatinti rizikos valdymo kultūrą ir užtikrinti, kad būtų pranešama apie pačius didžiausius incidentus, minimalūs saugumo reikalavimai taip pat turėtų būti taikomi viešojo administravimo institucijoms ir ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros operatoriams;	reikėtų Sąjungos lygmeniu sukurti bendradarbiavimo mechanizmą, kad būtų galima keistis informacija ir koordinuoti nustatyti tinklų ir informacijos saugumo (TIS) problemas ir imtis atsakomųjų veiksmų. Kad toks mechanizmas būtų veiksmingas ir visaapimantis, visos valstybės narės turėtų turėti minimalių pajėgumų ir strategiją, užtikrinančią aukštą TIS lygį jų teritorijoje. Siekiant skatinti rizikos valdymo kultūrą ir užtikrinti, kad būtų pranešama apie pačius didžiausius incidentus, minimalūs saugumo reikalavimai taip pat turėtų būti taikomi viešojo administravimo institucijoms, įskaitant vietas ir regionų valdžios institucijas , ir ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros operatoriams;

⁽⁸⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-71_en.htm.

⁽⁹⁾ http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_390_en.pdf

⁽¹⁰⁾ <http://www.sophos.com/medialibrary/PDFs/other/SophosSecurityThreatReport2012.pdf>.

⁽¹¹⁾ <http://www.mcafee.com/hk/resources/reports/rp-sda-cyber-security.pdf>.

⁽¹²⁾ CdR 1673 (2012).

⁽¹³⁾ <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=185&CM=&DF=&CL=ENG>.

2 pakeitimas

9 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
<p>kad būtų pasiektas ir išlaikytas bendras aukštas tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygis, kiekviena valstybė narė turėtų turėti nacionalinę TIS strategiją, kurioje būtų apibrėžti strateginiai tikslai ir konkretūs politikos veiksmai, kuriuos reikia įgyvendinti. Nacionaliniu lygmeniu turi būti parengti pagrindinius reikalavimus atitinkantys TIS bendradarbiavimo planai, kad būtų pasiektas toks pajėgumų parengties lygis, kad incidentų atveju būtų efektyviai ir veiksmingai bendradarbiaujama nacionaliniu ir Sąjungos lygmeniu;</p>	<p>kad būtų pasiektas ir išlaikytas bendras aukštas tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygis, kiekviena valstybė narė turėtų turėti nacionalinę TIS strategiją, kurioje būtų apibrėžti strateginiai tikslai ir konkretūs politikos veiksmai, kuriuos reikia įgyvendinti. Nacionaliniu lygmeniu ir visapusiškai dalyvaujant vietos ir regionų valdžios institucijoms turi būti parengti pagrindinius reikalavimus atitinkantys TIS bendradarbiavimo planai, kad būtų pasiektas toks pajėgumų parengties lygis, kad incidentų atveju būtų efektyviai ir veiksmingai bendradarbiaujama nacionaliniu ir Sąjungos lygmeniu;</p>

3 pakeitimas

35 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
<p>ypač svarbu, kad Komisija parengiamųjų darbų metu tinkamai konsultuotųsi, įskaitant konsultacijas ekspertų lygiu. Rengdama ir sudarydama delegaluotuosius aktus Komisija turėtų užtikrinti, kad susiję dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai persiųsti Europos Parlamentui ir Tarybai;</p>	<p>ypač svarbu, kad Komisija parengiamųjų darbų metu tinkamai konsultuotųsi, įskaitant konsultacijas ekspertų lygiu. Rengdama ir sudarydama delegaluotuosius aktus, kad būtų papildytos arba iš dalies pakeistos tam tikros ne esminės pagrindinio teisės akto nuostatos, Komisija turėtų užtikrinti, kad susiję dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai persiųsti Europos Parlamentui ir Tarybai;</p>

4 pakeitimas

4 skyrius

14 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
<p>Saugumo reikalavimai ir pranešimas apie incidentus</p> <p>1. Valstybės narės užtikrina, kad viešojo administravimo institucijos ir rinkos dalyviai imtųsi reikiamų techninių ir organizacinių priemonių, kad galėtų valdyti riziką, kylančią tinklų ir informacinių sistemų, kurias jie kontroliuoja ir kuriomis naudojasi savo veikloje, saugumui. Atsižvelgiant į naujausius technikos laimėjimus, šiomis priemonėmis užtikrinamas kilusią riziką atitinkantis saugumo lygis. Visų pirma priemonių imamasi siekiant užkirsti kelią incidentams, kurie paveikia jų tinklų ir informacines sistemas, kiek įmanoma sumažinti jų poveikį ir tuo būdu užtikrinti paslaugų, kurios grindžiamos tokiomis tinklų ir informacinių sistemomis, tęstinumą.</p>	<p>Saugumo reikalavimai ir pranešimas apie incidentus</p> <p>1. Valstybės narės užtikrina, kad viešojo administravimo institucijos ir rinkos dalyviai imtųsi reikiamų techninių ir organizacinių priemonių, kad galėtų valdyti riziką, kylančią tinklų ir informacinių sistemų, kurias jie kontroliuoja ir kuriomis naudojasi savo veikloje, saugumui. Šios priemonės vietos ir regionų lygmeniu galėtų apimti: rizikos vertinimo ir valdymo proceso sukūrimą, informacinių sistemų saugumo politikos sustiprinimą, taip pat informuotumo kibernetinio saugumo klausimais didinimą ir skaitmeninio raštingumo bei gebėjimų gerinimą. Atsižvelgiant į naujausius technikos laimėjimus, šiomis priemonėmis užtikrinamas kilusią riziką atitinkantis saugumo lygis. Visų pirma priemonių imamasi siekiant užkirsti kelią incidentams, kurie paveikia jų tinklų ir informacines sistemas, kiek įmanoma sumažinti jų poveikį ir tuo būdu užtikrinti paslaugų, kurios grindžiamos tokiomis tinklų ir informacinių sistemomis, tęstinumą.</p>

Paiškinimas

Vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo kovojant su kibernetiniu nusikalstamumu yra esminis ir reikia jį visapusiškai pripažinti.

5 pakeitimas

4 skyrius

16 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
16 straipsnis	16 straipsnis
Standartizavimas	Standartizavimas
1. Siekdamas užtikrinti 14 straipsnio 1 dalies vienodą įgyvendinimą, valstybės narės skatina naudotis standartais ir (arba) specifikacijomis, kurios yra svarbios tinklų ir informacijos saugumui.	1. Siekdamas užtikrinti 14 straipsnio 1 dalies vienodą įgyvendinimą, valstybės narės skatina naudotis suderintais standartais ir (arba) specifikacijomis, kurios yra svarbios tinklų ir informacijos saugumui.
2. Komisija įgyvendinimo aktais priima 1 dalyje nurodytų standartų sąrašą. Sąrašas skelbiamas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.	2. Komisija įgyvendinimo aktais priima 1 dalyje nurodytų standartų sąrašą. Sąrašas skelbiamas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

Paiškinimas

Europos Komisija pripažįsta, kad skirtingų standartų taikymas valstybėse narėse yra didelis iššūkis. Todėl norint užtikrinti bendrą tinklų ir informacinių sistemų apsaugos lygį visoje ES būtina suderinti standartus.

2013 m. liepos 3 d., Briuselis

Regionų komiteto
Pirmininkas
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regionų komiteto nuomonė. Pažangieji miestai ir gyvenvietės. Europos inovacijų partnerystė

(2013/C 280/06)

REGIONŲ KOMITETAS

- pabrėžia, kad vietos valdžios institucijos ne tik sudaro sąlygas pramonei vykdyti veiklą ir yra jos klientai, bet ir dėl pamatinės savo funkcijos turi būti pripažintos kaip lyderės ir novatorės;
- nurodo, kad Komisijos numatytas pramonės diktuojamas požiūris turi būti paremtas tiksliai apibrėžtais ir konkrečiai įrodytais piliečių poreikiais. Vietos valdžios institucijos atlieka labai svarbų vaidmenį, kai reikia nustatyti ir įvardyti vietos viešųjų ir privačiųjų subjektų poreikius ir paklausą (pavyzdžiui, ekonomika, mokslas, pilietinė visuomenė ir vietos gyventojai). Ši ypač svarbi sąsaja, be kitų dalykų, apima konsultacijas ir veiksmingus dalyvavimo vietos lygmeniu mechanizmus ir šiame darbe turi užimti svarbią vietą;
- mano, kad Komisija turi patikslinti revoliucinių novatoriškų sprendimų nustatymo ir atrankos kriterijus. Komisija turi pasirūpinti, kad atitinkama procedūra būtų skaidri ir atvira ir kad ji pirmiausia būtų susieta su konkrečia viešųjų pirkimų procedūra. Be to, turi būti skirta pakankamai lėšų;
- rekomenduoja Komisijai parengti lengvai suprantamą vadovą ir jame išdėstyti visas Europos programas ir iniciatyvas, pagal kurias galima finansuoti novatoriškus projektus, rengiamus pagal Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių iniciatyvą, įskaitant tokias iniciatyvas kaip Žalioji skaitmeninė chartija, Merų paktas, CIVITAS, *Concerto* ir pan., kad jame būtų galima rasti informacijos apie visas pažangiesiems miestams ir gyvenvietėms skirtas programas;
- ypač pabrėžia, kad viena svarbiausių veiklos pagal Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių partnerystę krypčių bus pažangių tinklų kūrimas;

Pranešėjas	Ilmar REEPALU (SE/ESP), Malmės savivaldybės tarybos narys
Pamatinis dokumentas	Komisijos komunikatas „Pažangieji miestai ir gyvenvietės. Europos inovacijų partnerystė“
	C(2012) 4701 final

1. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Bendrosios pastabos

1. pažymi, kad Komisija savo komunikate „Pažangieji miestai ir gyvenvietės. Europos inovacijų partnerystė“ imasi iniciatyvos sukurti Europos inovacijų partnerystę bendram išteklių naudojimui, kad būtų galima miestuose rasti ir skleisti novatoriškus techninius sprendimus, grindžiamus integruotomis energetikos, transporto, informacinėmis ir ryšių technologijomis;

2. pritaria Komisijai, kad vienas didžiausių ES iššūkių – pasiekti, kad Europos miestai taptų pažangiomis ir tvariomis gyvenamosiomis erdvėmis trijų aspektų – socialinio, ekonominio ir aplinkos apsaugos – požiūriu. RK jau ne kartą yra pabrėžęs veiksmingų priemonių ir permainų svarbą skatinant dėti pastangas sukurti tvarią visuomenę, t. y. pagerinti miestų aplinką, viešąją sveikatą ir socialinę gerovę, ir šias pastangas remiant. Kartu Komitetas pabrėžia, kad miestai ekonominiu, socialiniu ir aplinkos apsaugos požiūriu yra glaudžiai susiję su savo apylinkėmis ir kaimo vietovėmis ir kad šis ryšys yra svarbus darniam ir tvariam tiek miestų, tiek ir kaimo vietovių vystymuisi, kadangi į orą ir vandenį išmetami miestų teršalai daro žalą kaimo vietovėms;

3. palankiai vertina Komisijos iniciatyvą kurti inovacijų partnerystės. Džiugu, kad šia iniciatyva Komisija pabrėžia ir pripažįsta ypač svarbų miestų ir vietos valdžios institucijų vaidmenį Europos Sąjungos darbe siekiant pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo. Svarbu pabrėžti, kad daugeliu atveju visų pirma miestai skatina ilguoju laikotarpiu tvarią visuomenę. ES savo veikloje turi remti ir skatinti šiuos teigiamus pokyčius ir aukštus miestų siekius;

4. mano, kad svarbi išankstinė sąlyga kuriant pažangiuosius miestus yra sistemų integracijos ir sąveikumo principų taikymas; todėl palankiai vertina Komisijos pasiūlytą integruotųjų sisteminių sprendimų koncepciją ir yra įsitikinęs, kad tokie integruotieji sprendimai, palyginti su atskirų sektorių metodais, suteiks didelę pridėtinę vertę. Tačiau kitose srityje sektorių projektai ir sprendimai gali būti veiksmingos papildomosios priemonės ir sprendimai;

5. pabrėžia, kad trys technologinės Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių inovacijų partnerystės sritys gali būti skirtingo svorio ir svarbos – priklausomai nuo to, ar projektai apima novatoriškus sisteminius sprendimus nustatytiems poreikiams

patenkinti. Komitetas taip pat mano, kad reikėtų atsižvelgti ir į kitas sritis, kurios prisideda prie tvaraus miestų vystymosi (pavyzdžiui, vandens, atliekų ir oro, strateginio planavimo, novatoriškų paslaugų, skatinančių žmones naudoti ir kurti naujus sprendimus), jei augimo požiūriu jos suteikia pridėtinę vertę;

6. pažymi, jog Komisija siūlo, kad partnerystei vadovautų pramonė, bendradarbiaudama su miestais. Iniciatyva turėtų palengvinti į rinką patekti revoliuciniams novatoriškiems sprendimams, kurie yra grindžiami integruotomis energetikos ir transporto technologijomis ir paremti informacinėmis ir ryšių technologijomis;

7. šiuo požiūriu pabrėžia pagrindinį ir daugeliu atvejų ypač svarbų vietos valdžios institucijų vaidmenį tolimesniame darbe. Strategijose ir projektuose, kurie rengiami ir tvirtinami pagal Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių partnerystę (pavyzdžiui, strateginis įgyvendinimo planas), vietos valdžios institucijoms – pavienėms ir jų grupėms, taip pat įvairiam gyventojų skaičiui atstovaujančioms – turi būti skirtas pagrindinis vaidmuo ir jos turėtų atlikti lemiamą vaidmenį priimant bet kokią sprendimą, susijusį su vietos viešaisiais ištekliais;

8. pabrėžia, kad vietos valdžios institucijos ne tik sudaro sąlygas pramonei vykdyti veiklą ir yra jos klientai, bet ir dėl pamatinės savo funkcijos turi būti pripažintos kaip lyderės ir novatorės;

9. be to, nurodo, kad Komisijos numatytas pramonės diktuojamas požiūris turi būti paremtas tiksliai apibrėžtais ir konkrečiais įrodytais piliečių poreikiais. Vietos valdžios institucijos yra piliečiams artimiausias lygmuo ir atlieka labai svarbų vaidmenį, kai reikia nustatyti ir įvardyti vietos viešųjų ir privačiųjų subjektų poreikius ir paklausą (pavyzdžiui, ekonomika, mokslas, pilietinė visuomenė ir vietos gyventojai). Ši ypač svarbi sąsaja, be kitų dalykų, apima klausymus ir veiksmingus dalyvavimo vietos lygmeniu mechanizmus ir šiame darbe turi užimti svarbią vietą. Tokiu būdu randami sprendimai, grindžiami ypatinga ir konkrečia vietos valdžios institucijų, įvairių subjektų ir piliečių paklausa, ir, palyginti su atskirų sektorių sprendimais, kurie iki šiol nebuvo optimalūs, suteikia pridėtinę vertę;

10. palankiai vertina Komisijos numatytą ilgalaikį pažangiųjų miestų ir gyvenviečių tikslą – iki 2020 m. pasiūlyti ir paskleisti mažiausiai 20 novatoriškų sprendimų, kuriuose tarpusavyje derinamos energetikos, transporto ir IRT technologijos; šiuo požiūriu pabrėžia, kad labai svarbu sukurti tinkamas išankstines

sąlygas, kad daugelis Europos miestų galėtų perimti novatoriškus sprendimus, juos priderinti ir taikyti; išreiškia pasitenkinimą tuo, kad Komisija pabrėžia su paklausa susijusių priemonių būtinybę (pavyzdžiui, naujų verslo modelių kūrimas). Tuo tikslu Komitetas ragina Komisiją reikalauti, kad vienas iš kriterijų, pagal kurį būtų atrenkami projektai, būtų toks: pasiūlyme turi būti aiškus ryšys tarp novatoriško sprendimo ir galimybės rezultatus įgyvendinti ir paskleisti įvairiuose Europos regionuose ir savivaldybėse. Projektuose pirmenybė turėtų būti teikiama efektyviai, skirtingų subjektų tarpusavio sąveika pagrįstai sinergijai, taip pat vystomosioms ir finansavimo priemonėms. Kartu miestams reikia padėti sumažinti jų poveikį aplinkai pasirenkant sprendimus, kurie plačiai taikant IRT leistų užtikrinti didesnę miestų energijos vartojimo efektyvumą, skatintų naudoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius ir sudarytų palankias sąlygas judumui pagal tvarų miesto modelį gerokai sumažinant išmetamą CO₂ ir kitų dujinių teršalų kieki;

11. Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių iniciatyvos sėkmė priklauso ne tik nuo piliečių dalyvavimo ir konsultavimosi su jais, būtina taikyti tikras bendrijos planavimo priemones, kad sprendimai būtų priimami kartu su vietos valdžia ir dalyvaujant visoms kompetentingoms nacionalinėms arba regioninėms institucijoms, savanoriškos veiklos sektoriui ir verslo įmonėms, vykdančioms veiklą toje teritorijoje, pabrėžiant išskirtinį vaidmenį, kuris teks energetinių paslaugų bendrovėms (EPB), jei jos tiesiogiai susijusios su Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių iniciatyvos tikslais;

12. mano, kad Komisija turi patikslinti revoliucinių novatoriškų sprendimų nustatymo ir atrankos kriterijus. Komisija turi pasirūpinti, kad atitinkama procedūra būtų skaidri ir atvira ir kad ji pirmiausia būtų susieta su konkrečia viešųjų pirkimų procedūra. Be to, turi būti skirta pakankamai lėšų;

13. atkreipia dėmesį į skirtingą ES miestų struktūrą. Vienur vyrauja policentrinė miestų struktūra, o kitur – didmiesčiai ir jų apylinkėse išsikūrę daug mažesnių miestelių. Nepriklausomai nuo dydžio miestas yra viešųjų ir privačiųjų paslaugų teikimo, žinių, inovacijų kūrimo ir verslumo centras vietos ir regionų lygmeniu. Atskirais atvejais yra rimtų demografinių ir teritorinių problemų turinčių regionų, kuriuose nėra miestų tinklo tiesiogine šio žodžio prasme. Šiuo atveju turėtų egzistuoti įvairias gyvenvietes apimančios vietos struktūros, kurios galėtų dalyvauti Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių iniciatyvoje;

14. pažymi, kad miestai, nesvarbu, kokio dydžio jie būtų, susiduria su tokiais pat iššūkiais kurdami tvarias gyvenamąsias erdves ir jiems reikalingi tokie pat techniniai sprendimai; mano, kad įgyvendinant Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių iniciatyvą turi būti atsižvelgiama į šį aspektą ir ieškoma novatoriškų sprendimų, kurie padėtų kurti ekonominę sinergiją ir kuriuos miestai ir jų gyventojai realiai pajustų;

15. nori priminti, kad į Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių iniciatyvos pavadinimą įrašyta „ir gyvenviečių“ siekiant parodyti, kad miesto ir miesto vietovės sąvoka Europoje yra labai aptaki.

Daugelyje valstybių narių rasime nemažai pavyzdžių, kai savivaldybė nėra vadinama miestu, bet yra daug didesnė ir turi daug daugiau išteklių ir pajėgumų nei kitos savivaldybės, kurias teisiniu ar geografiniu požiūriu įprasta vadinti miestais. Be to, daugeliu atvejų vietos valdžios institucijų grupės gali sutelkti savo išteklius ir tai daro, o tokių išteklių mastas ir apimtis yra didesni nei miestų. Tokiais atvejais, kurie gali būti būdingi ir metropolinėms zonoms ar miestų aglomeracijoms, regioninės valdžios institucijos gali atlikti lemiamą vaidmenį koordinuojant ir skatinant vykdyti integruotą politiką;

Inovacijų partnerystės „Pažangieji miestai ir gyvenvietės“ įgyvendinimas

16. palankiai vertina tai, kad 7-ojoje bendrojoje mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programoje taip pat numatoma lėšų projektams, kurie dera su Europos inovacijų partnerystės „Pažangieji miestai ir gyvenvietės“;

17. mano, jog labai svarbu, kad ES lygmeniu pagal naująją programą „Horizontas 2020“ būtų numatyta pakankamai lėšų tam, kad Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių iniciatyva padėtų siekti Komisijos įvardytų tikslų.

18. pabrėžia, kad įgyvendinant Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių iniciatyvą negali būti mažinamas finansavimas iš kitų šiuo metu vykdomų programų, kurių lėšomis remiamos vietos valdžios institucijų pastangos sukurti pažangiuosius miestus ir gyvenvietes, visų pirma todėl, kad šios programos vietos lygmeniu davė ypač gerų rezultatų. Be to, Komisija turėtų nustatyti temines sritis ir pagal programą „Horizontas 2020“ skiriamas lėšas;

19. pažymi, kad regioninė politika ir struktūriniai fondai buvo naudingi įgyvendinant pažangiųjų miestų skatinimo strategijas, ir pabrėžia, kad jie galėtų atlikti svarbų vaidmenį toliau plėtojant Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių iniciatyvą. Pasiūlymas persvarstyti sanglaudos politiką po 2014 m. turi aiškų miestų ir kaimo vietovių matmenį, pavyzdžiui, iš Regioninės plėtros fondo skiriama lėšų tvariam miestų vystymuisi. Turi būti paaiškinta, kaip šios lėšos gali padėti miestams tapti pažangiais, kad taip būtų galima kurti sinergiją ir skatinti visa apimančių požiūrį miestų plėtros srityje atsižvelgiant taip pat į aplinkines kaimo vietas;

20. rekomenduoja Komisijai parengti lengvai suprantamą vadovą ir jame išdėstyti visas Europos programas ir iniciatyvas, pagal kurias galima finansuoti novatoriškus projektus, rengiamus pagal Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių iniciatyvą. Taigi, vadovas turėtų apimti tokias iniciatyvas kaip Žalioji skaitmeninė chartija, Merų paktas, CIVITAS, *Concerto* ir pan. Toks vadovas būtų labai svarbus, pavyzdžiui, vietos valdžios institucijoms ir pramonei, nes jame būtų galima rasti informacijos apie visas pažangiesiems miestams ir gyvenvietėms skirtas programas. Pavyzdžiui, jį būtų galima pateikti suinteresuotųjų subjektų platformos interneto svetainėje;

21. pabrėžia, koks svarbus yra visa apimantis požiūris į ES finansinę paramą Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių iniciatyvai ir kitus ES finansavimo šaltinius, visų pirma tokius kaip Europos struktūrinis investicijų fondas, Europos infrastruktūros tinklų priemonė ir „LIFE 2014–2020“, kad būtų aiškus paramos Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių iniciatyvos plėtojimui tęstinumas ir būtų išvengta nereikalingo nesuderinamumo, kartojimosi ir dubliavimosi;

22. palankiai vertina tai, kad Komisija valstybėms narėms rekomenduoja skirti finansinių išteklių novatoriškų sprendimų paieškos ir sklaidos priemonėms pagal Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių iniciatyvą;

23. pažymi, kad pavyzdiniai projektai arba svarbiausia Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių iniciatyvos dalis yra strateginės trijuose sektoriuose inovacijas diegiančių įmonių ir sprendimus priimančių institucijų bei valdžios institucijų partnerystės;

24. šiuo požiūriu atkreipia dėmesį į skirtingą pramonės ir miesto vaidmenį ir perspektyvą. Viena svarbi pramonei tenkanti užduotis – parengti technines specifikacijas ir sprendimus, kuriuos miestai galėtų perimti ir skleisti. Miestai, savivaldybės ir jų gyventojai pirmiausiai atsakingi už konkrečių vietos poreikių, į kuriuos atsižvelgiant turi būti ieškoma techninių sprendimų, nustatymą ir skelbimą. Galiausiai labai svarbu, kad projektai būtų kuriami ir valdomi remiantis poreikiais ir paklausa atsižvelgiant į pridėtinę vertę technologijų ir inovacijų požiūriu;

25. mano, kad pavyzdiniai projektai yra pagrindinė Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių partnerystės sudėtinė dalis. Kadangi vietos valdžios institucijos gali geriausiai įvertinti, ar miestams reikia tvarių sprendimų, konsorciumuose ir pavyzdiniuose projektuose joms reikia suteikti svarbų vadovaujantį vaidmenį. Komisijos komunikate tai neminima, todėl tolesniame darbe tai reikia patikslinti;

26. mano, kad taip pat reikia aiškiai apibrėžti kitų dalyvių vaidmenį konsorciumuose ir projektuose, kad būtų sukurtos geros išankstinės sąlygos ir užtikrinta pusiausvyra partnerystėje. Pavyzdinių projektų ir konsorciumų struktūra turėtų tapti viešųjų pirkimų dalimi, siekiant aiškios projektą įgyvendinančių konsorciumų formos ir atskirų dalyvių vaidmens ir užtikrinant skaidresnes pagrindines Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių partnerystės sąlygas;

27. atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija savo komunikate nurodo, jog atveria kelią būsimam šios srities reguliavimui siekiant palengvinti būsimų sprendimų naudojimą komerciniais tikslais. Nors Regionų komitetas nenorėtų atmesti tokių priemonių, vis dėlto mano, jog svarbu, kad nustatant galimą reguliavimą būtų atidžiai atsižvelgta į proporcingumo ir subsidiarumo principus ir vietos lygmeniui pritaikytų sprendimų, grindžiamų vietos sąlygomis, poreikį;

28. todėl mano, kad Komisija turi paaiškinti, koks būtų būsimas reguliavimas, ir pateikti tokio reguliavimo ar jo taikymo sričių pavyzdžių; tai būtų labai vertinga informacija susijusiems subjektams konsorciumuose ir projektuose;

29. mano, kad svarbu kiekvieno projekto veiklai nustatyti tam tikrus rodiklius, kurie būtų susiję su ES prioritetais ir svarbiausiais iššūkiais energetikos, transporto ir IRT srityse, pavyzdžiui, aplinkosauginio veiksmingumo, miestų energijos vartojimo efektyvumo, suvartojamos energijos atsinaujinančiosios energijos dalies, bendro infrastruktūros naudojimo ir t. t. rodikliai;

30. pakartoja, kad sąlygos kiekviename mieste skiriasi; todėl pabrėžia, kaip svarbu, kad vietos valdžios institucijos galėtų šiuos rodiklius pritaikyti prie vietos sąlygų. Vietos valdžios institucijos, bendradarbiaudamos su pramonės konsorciumais, turėtų nustatyti, kokio dydžio turėtų būti pavieniai rodikliai. Be to, reikia parengti rodiklius, kuriais pramonė, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, galėtų vadovautis siekdama įgyvendinti aukščiausius tikslus ir atremti svarbiausius ES iššūkius. Bet kuriuo atveju tikslai bus nustatomi laikantis strategijos „20-20-20“, kurią Europos Sąjunga numatė įgyvendinti iki 2020 m.;

31. rekomenduoja Komisijai visoje Europoje teikti finansavimą būtinam regioninių novatoriškų ekosistemų mokslinių tyrimų ir vystomajam darbui. Būtina išbandyti pažangiųjų miestų projektus statinių ir visos infrastruktūros medžiagas ir eksploataavimo ypatumus susiejant su įvairaus pobūdžio vystymusi ir paslaugomis, kurias teikia ir prižiūri miestas ir kiti operatoriai. Toks regioninis modeliavimas naudojant IRT būtinas norint užtikrinti patikimą pagrindą skirtingų investicijų gyvavimo ciklo analizei, į vartotojų poreikius orientuotai verslo veiklai, pilietinėms iniciatyvoms ir sprendimų priėmimui;

32. palankiai vertina Komisijos ketinimą esamų procedūrų pagrindu sukurti stebėsenos sistemas, pavyzdžiui, kurias taikomos pagal Merų paktą ir pagal Žaliąją skaitmeninę chartiją. Taip pat reikėtų pabrėžti, kad ES lygmens tikslai yra žemiausi tikslai ir kad reikėtų skatinti miestus nusistatyti aukštesnius tikslus ir tapti lyderiais šioje srityje;

33. palankiai vertina Komisijos raginimą keistis patirtimi ir skleisti gerosios patirties pavyzdžius tarptautiniu lygmeniu. Tarptautinėje arenoje demonstruojant konkrečius sėkmingus Europos pavyzdžius būtų skatinama Europos pramonė. Savo ruožtu tai suteiktų dar vieną postūmį strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimui. Tarptautinio bendradarbiavimo pagal Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių iniciatyvą tikslai turėtų būti remiami specialiomis lėšomis;

34. pažymi, kad Komisija įvardija keletą sričių apimančias temas, kurios galėtų tiktai ir kaip projektų temos, pavyzdžiui, pažangūs pastatai, pažangios aprūpinimo ir paklausos sistemos,

tvarus judumas mieste ir žaliosios IT. Regionų komiteto nuomone, šios temos yra labai svarbios, tačiau šis temų sąrašas negalutinis – į jį reikia įtraukti kitas svarbias temas. Pavyzdžiui, reikėtų pabrėžti informacines ir ryšių technologijas kaip esminę sąlygą kurti nebrangias ir paprastas naudoti elektronines paslaugas visose srityse, kurias apima iniciatyva. Į projektų temų sąrašą taip pat reikėtų įtraukti energijos ir atliekų valdymo koordinavimą;

35. ypač pabrėžia, kad viena svarbiausių veiklos pagal Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių partnerystę kryptį bus pažangiųjų tinklų kūrimas; šiuo požiūriu atkreipia dėmesį į neseniai priimtą nuomonę „Atsinaujinančioji energija – reikšmingas Europos energijos rinkos objektas“ ir dar kartą patvirtina ypač didelę pažangiųjų miestų kūrimui teksiančią svarbą;

36. dar kartą atkreipia dėmesį į didžiulį iššūkį, susijusį su tuo, kad energija iš atsinaujinančiųjų išteklių tiekama į energetikos tinklus, kurie nėra pritaikyti tokiai energijos rūšiai. Dėl plačiai naudojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos reikia investicijų modernizuoti tinklus, kurių dabartinė būklė riboja atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtojimą, todėl svarbus vaidmuo tenka pažangiųjų tinklų plėtrai;

37. nurodo dar vieną sritį, kurioje pažangūs tinklai gali sukurti didelę pridėtinę vertę – perteklinės energijos kaupimas. Tai gali padėti užtikrinti geresnę energijos pasiūlos ir paklausos pusiausvyrą. Tikėtina, kad pažangūs tinklai ir jų techninės priemonės, kompensuojančios energijos gamybos ir energijos vartojimo svyravimus ir užtikrinančios tolygesnę energijos srautą, suteiks stiprų postūmį ekonomikai, sumažins ne tik gamintojų, bet ir vartotojų išlaidas ir padės kurti pažangiuosius miestus;

38. be to, pabrėžia, kad vien techninių sistemų ir priemonių nepakanka norint sukurti tvarius ir pažangius miestus. Technologinę plėtrą turi remti priemonės, skatinančios piliečius ir įmones keisti energijos vartojimo įpročius;

39. pabrėžia, kad daugelis Europos miestų turi tokią urbanistinę struktūrą, kuriai būdingi dideli skirtumai energijos vartojimo efektyvumo srityje. Norint vystyti tvarią miestų aplinką būtinos konkrečios pastangos renovuoti pastatus pasinaudojant atitinkamomis finansinėmis priemonėmis ir ypatingą dėmesį skiriant atsinaujinantiesiems energijos ištekliams;

Inovacijų partnerystės „Pažangieji miestai ir gyvenvietės“ valdymas

40. mano, kad valdymas turi būti veiksmingas ir tikslingas, tačiau kartu paprastas ir skaidriai organizuojamas, kad Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių partnerystė atliktų savo užduotį;

apgailėstauja, kad Komisija nepakankamai pabrėžė esminį vaidmenį, kurį turi atlikti įvairiam gyventojų skaičiui atstovaujančios vietos valdžios institucijos. Vietos institucijoms turi būti suteiktos realios galimybės daryti įtaką ir dalyvauti visais valdymo lygmenimis: aukšto lygio grupėje ir suinteresuotųjų subjektų platformoje, taip pat vėliau kuriamose darbo grupėse;

41. laikosi nuomonės, kad Komisija turi nustatyti aukšto lygio grupės narių skyrimo pagrindą ir procedūrą. Reikia užtikrinti, kad aukšto lygio grupėje būtų tinkamai atstovaujamos vietos valdžios institucijos;

42. be to, mano, jog svarbu sudaryti sąlygas visapusiškai atstovauti vietos valdžios institucijoms įvairiose suinteresuotųjų subjektų platformos grupėse (pavyzdžiui, veiksmų plano grupėje), siekiant užtikrinti, kad į vietos perspektyvą bus tinkamai atsižvelgta;

43. pasisako už aktyvų vietos valdžios institucijų dalyvavimą valdyme. Tai padės užtikrinti, kad būtų įgyvendinami tie projektai ir taikomi tokie sprendimai, kurių iš tikrųjų reikia miestams ir jų gyventojams. Kaip jau buvo minėta, vietos valdžios institucijos geriausiai žino savo gyventojų poreikius ir savo sudėtingas sistemas – valdant be šių žinių ir įgūdžių iškyla pavojus, kad sprendimai nebus optimalūs;

44. ragina, kad valdymo struktūroje būtų numatytas kontrolės ir tolesnių priemonių mechanizmas, siekiant užtikrinti, kad visos turimos lėšos bus naudojamos veiksmingai ir laikantis Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių partnerystės tikslų. Kontrolės mechanizmas ir tolesnės priemonės turi būti skaidrios ir žinomos dalyvaujantiems subjektams;

45. mano, jog ypač svarbu, kad pagrindinė informacija apie Pažangiųjų miestų ir gyvenviečių partnerystę būtų efektyviai viešinama ir prieinama visiems susijusiems subjektams, siekiant užtikrinti, kad perspektyvios projektų idėjos būtų kaupiamos, toliau plėtojamos ir vėliau taptų projektų pagrindu. Komisijai tenka svarbus vaidmuo, tačiau ir vietos valdžios institucijų suteikiamas postūmis yra labai svarbus – juk jos geriausiai susipažinusios su vietos ekonomika ir pramone. Be to, šiuo požiūriu gali būti labai svarbūs įvairių rūšių tarptautiniai, nacionaliniai, regionų ir vietos tinklai. Taip pat neturėtume pamiršti daugiaapakopio valdymo sistemos, pagal kurią visų lygmenų valdžios institucijos prisideda prie projektų plėtojimo pagal savo turimus įgaliojimus ir išteklius, svarbos;

46. pabrėžia, jog svarbu, kad darbo procesai, posėdžiai, dokumentų tvarkymas ir pan. būtų veiksmingi, kad skatintų visų dalyvaujančių subjektų darbą, o ne jam kliudytų. Darbo procesai turi būti suprantami ir aiškiai apibrėžti visose darbo grupėse.

2013 m. liepos 4 d., Briuselis

*Regionų komiteto
Pirmininkas*
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regionų komiteto nuomonė. 2012–2020 m. e. sveikatos veikslių planas. Novatoriška sveikatos priežiūra XXI amžiui

(2013/C 280/07)

REGIONŲ KOMITETAS

- pažymi, kad e. sveikatos paslaugos turi būti prieinamos ir teikiamos visiems ES piliečiams suteikiant jiems galimybę patiems kontroliuoti savo sveikatos priežiūrą ir negali sudaryti prielaidų nelygybei atsirasti arba didinti prieigos prie sveikatos priežiūros paslaugų ir naudojimosi jomis požįriui;
- atkreipia dėmesį, kad daugelyje ES valstybių narių vietos ir regionų valdžios institucijos yra iš dalies atsakingos už sveikatos ir socialinės paramos politikos planavimą, rengimą, įgyvendinimą, vertinimą ir finansavimą. Todėl akivaizdu, kad darant bet kokią šios srities sveikatos ir socialinės paramos paslaugų reformą, turi tiesiogiai dalyvauti regionų valdžios institucijos;
- ragina nuolat propaguoti sveikatos ugdymą, inovacijas ir permainas, kurias skatina įsipareigojimas tobulėti profesinėje srityje ir suvokimas, kad šiandienos sprendimai rytoj gali būti pasenę sparčiai besikeičiančioje e. sveikatos aplinkoje;
- atkreipia dėmesį daugybę turimų su sveikata, gerove ir socialinėmis paslaugomis susijusių duomenų, kurie saugomi atskirose sistemose. Jeigu jie būtų naudojami veiksmingiau, būtų galima pasiūlyti visiškai kitokių sveikatos priežiūros paslaugų ir šioje srityje sukurti nuoseklią, stipresnę bei efektyvesnę struktūrą;
- pažymi, kad norint, jog e. sveikatos sistema būtų sėkmingai sukurta ir laipsniškai įdiegta, labai svarbu įtraukti vietos valdžią, duomenis saugoti decentralizuotai, gerai informuoti piliečius ir pacientus, aktyviai bendradarbiauti su sveikatos priežiūros sistemos darbuotojais;
- pakartoja, kad tai, ar e. sveikatos paslaugas pavyks plačiai įdiegti priklauso ne tik nuo to, ar tai įmanoma teisiniu ir techniniu požįriui, bet visų pirma nuo to, ar jomis pasitikės piliečiai, pacientai ir sveikatos sektoriaus darbuotojai. Taigi labai svarbu spręsti privataus gyvenimo apsaugos, konfidencialumo, duomenų apsaugos ir atsakomybės klausimus ir užtikrinti, kad neskelbtina informacija būtų apsaugota nuo įsilaužimo, nutekimo, įsibrovimo į privatumą ar kitokio piktnaudžiavimo.

Pranešėjas

Johan SAUWENS (Belgija, ELP), Flandrijos parlamento narys

Pamatinis dokumentas

Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2012–2020 m. E. sveikatos veiksmų planas. Novatoriška sveikatos priežiūra XXI amžiui“

COM(2012) 736 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Bendrosios pastabos

1. palankiai vertina šį Komisijos komunikatą dėl 2012–2020 m. e. sveikatos veiksmų plano, kuriame Komisija pateikia ES e. sveikatos strategijos metmenis ir nurodo, kokių pagrindinių tikslų reikia pasiekti norint išnaudoti šios srities galimybes. Šis planas – svarbus žingsnis į priekį, padėsiantis parengti mūsų Europos sveikatos priežiūros sistemas iššūkiams, susijusiems su paslaugų kokybės gerinimu, veiksmingesniu menkstančių sveikatos priežiūros išteklių panaudojimu, pacientams tenkančios administracinės naštos mažinimu, sveikatos priežiūros paslaugų teikėjais ir valdžios institucijomis, ir paskatinsiantis inovacijas informatikos ir technologijų, gamybos ir paslaugų srityje;

2. sutinka su Komisijos nuomone, kad net pačios tobuliausios e. sveikatos priežiūros paslaugos ES piliečiams neatneš jokios naudos, jeigu bus kuriamos ir diegiamos fragmentiškai arba tik atskirose srityse. Komitetas negali nepritarti Komisijos skiriamam dėmesiui teisinių, organizacinių, semantinių ir techninių sistemų sąveikai, gairėms ir specifikacijoms;

3. atkreipia dėmesį į tai, kad daugelyje ES valstybių narių sveikatos ir socialinės paramos politika vykdoma decentralizuotai, todėl šioje diskusijoje reikėtų labiau įsiklausyti į regionų valdžios institucijų balsą;

4. pažymi, kad e. sveikatos paslaugos turi būti prieinamos ir teikiamos visiems ES piliečiams ir negali sudaryti prielaidų nelygybei atsirasti arba didinti. E. sveikatos priežiūros paslaugos – tikras perversmas, kurio dėmesio centre turi būti pacientas. Jis turi teisę priimti sprendimą dėl priegios prie jo asmens duomenų ir jam turi būti suprantamai paaiškinta, kas ir kaip gali prie šių duomenų prieiti. E. sveikatos paslaugos turi suteikti piliečiams ir pacientams galimybę patiems geriau prižiūrėti savo sveikatą;

5. pabrėžia, kad naujosios prietaikos turi būti patogios naudoti ir suteikti daugiau savarankiškumo neigaliams, vyresnio amžiaus ir pažeidžiamiems asmenims. Todėl prieinamumo

užtikrinimas turi tapti visiems produktams ir programinėms įrangos prietaikoms privalomu tinkamumo kriterijumi pateikiant juos į rinką;

II. KODĖL KOMUNIKATAS AKTUALUS REGIONŲ KOMITETUI

6. daugelyje ES valstybių narių vietos ir regionų valdžios institucijos yra iš dalies atsakingos už sveikatos ir socialinės paramos politikos planavimą, rengimą, įgyvendinimą, vertinimą ir finansavimą. Todėl akivaizdu, kad darant bet kokią šios srities sveikatos ir socialinės paramos paslaugų reformą, turi tiesiogiai dalyvauti regionų valdžios institucijos;

7. šiuo atveju primena e. sveikatos paslaugų infrastruktūrai skirtą 2011 m. pranešimą dėl e. sveikatos strategijų, kurio autoriai teigė, kad „didžiosiose šalyse tvarkyti elektronines pacientų korteles yra pernelyg sudėtinga. Iš Europoje sukauptos patirties matyti, kad daugiau kaip 10 milijonų gyventojų turinčios šalys nepajėgia įgyvendinti savo tikslų, ypač tais atvejais, kai jų sveikatos sistema neturi piramidės formos struktūros. Kompromisinis variantas būtų ant nacionalinės infrastruktūros pamato kurti vietos arba regioninę sistemą;

8. atkreipia dėmesį į neseniai atliktą RK tyrimą „Dinamiškos sveikatos sistemos ir naujosios technologijos. Vietos ir regionų lygmens e. sveikatos paslaugos“, kuriame teigiama, kad e. sveikatos sistema yra vienas iš svarbiausių Europos vietos ir regionų valdžios institucijų prioritetų;

9. mano, kad regionai turėtų daugiau tarpusavyje bendradarbiauti ir dalytis patirtimi politikos ir praktinių priemonių srityje, kad e. sveikatos paslaugų lyderiai galėtų savo žinias perduoti naujokams. Europos Komisija šioje srityje gali atlikti vaidmenį susiedama ir sutelkdama žinias ir geriausios praktikos pavyzdžius. Reikia išsamiai išanalizuoti, kurias e. sveikatos iniciatyvas ir modelius būtų galima lengviausiai įgyvendinti ES mastu;

Skaitmeninis sveikatos raštingumas

10. mano, kad būtinas strategijų, skirtų panaikinti nelygybę sveikatos srityje, elementas – siekis pagerinti žinias sveikatos srityje. Pagilinus su sveikata susijusias žinias ir kartu padidinus

skaitmeninį raštingumą bei užtikrinus prieigą prie plačiajuosčio ryšio bus galima ne tik suteikti didesniam atokiuose, retai apgyvendintuose ar dėl kitų priežasčių nepalankioje padėtyje esančiuose regionuose gyvenančių žmonių skaičiui galimybę gauti teisingą informaciją, susipažinti su prevencinėmis sveikatos priežiūros priemonėmis ir gauti medicinos specialisto konsultaciją, bet ir nesudėtingai elektroninėmis priemonėmis sulaukti pagalbos ir gydymo bei tolesnės medicininės priežiūros;

11. mano, kad norint pasiekti skaitmeninio raštingumo sveikatos srityje, turi būti teikiama tinkama, patikima ir prieinama, skirtingoms tikslinėms visuomenės grupėms pritaikyta informacija. Tai reiškia, kad valdžios institucijos ir privatus sektorius turi teikti aiškius ir reikalingus duomenis, ypač, kad sveikatos srities specialistai geriau suvoktų savo pacientų raštingumo sveikatos srityje lygį;

Iššūkiai

12. atkreipia dėmesį į tai, kad e. sveikatos paslaugos nuolat ir sparčiai tobulinamos. Šiandieninės žinios ir pasiekimai rytoj jau gali būti pasenę. Norint nuo tradicinių sveikatos priežiūros paslaugų pereiti prie elektroninių, reikalinga ne tik tam būtina informacinių technologijų infrastruktūra ir skaitmeninis raštingumas, bet pirmiausia reikėtų keisti medicinos personalo, socialinių paslaugų teikėjų darbuotojų, tyrėjų, sveikatos draudikų, pacientų ir valdžios institucijų tarpusavio santykius. Be to, reikės nuolat siekti inovacijų ir permainų, mokymo ir profesinio tobulėjimo;

13. šiuo atveju galima paminėti 2010 m. Briuselyje įvykusio praktinio seminaro dėl e. sveikatos nacionalinių strategijų stebėsenos išvadas, kuriose, be kita ko, teigiama, kad „e. sveikatos strategijas įgyvendinti Europoje pasirodė esant daug sudėtingiau ir užtrunka ilgiau nei tikėtasi. Be to, nepakankamai įvertinta tai, kad e. sveikatos sistema bus sudėtinga valdyti“;

14. mano, kad kai kuriuose regionuose sveikatos sistemos ir socialines paslaugas teikiančių darbuotojų žinios informacinių technologijų srityje dar toli gražu nepakankamos, lygiai taip pat nepakankamai suvokiamos e. sveikatos sistemos perspektyvos. Tą patį galima pasakyti ir apie rinkoje siūlomos medicinos specialistams ir socialines paslaugas teikiantiems darbuotojams skirtos kai kurios programinės įrangos kokybę, patogumą

naudotis ir teikiamas galimybes. Dėl to tenka apgailestauti ir tai trukdo plėtoti e. sveikatos sistemą. Būtų galima tiksliau apibrėžti reikalavimus, kuriuos turėtų atitikti naudojama medicinos programinė įranga ir ypač elektroninė paciento kortelė, kad būtų galima patikrinti jų kokybę ir ją ženklinti. Kol kas sveikatos ir informatikos sektorių komunikavimas yra nepakankamai veiksmingas;

Sąveikumas

15. mano, kad nepaisant to, kad šiandien turime daugybę su sveikata, gerove ir socialinėmis paslaugomis susijusių duomenų, jie kol kas yra išbarstyti. Jeigu jie būtų naudojami veiksmingiau, būtų galima pasiūlyti visiškai kitokių sveikatos priežiūros paslaugų ir šioje srityje sukurti nuoseklią, stipresnę bei efektyvesnę struktūrą. Taigi informacinių ir ryšio technologijų infrastruktūra neturi apsiriboti tik gydomosios medicinos paslaugomis, bet apimti ir socialines paslaugas, pagalbą namuose, prevenciją ir gerovę. Kitaip tariant, sveikatos ir socialinės paramos sistemos ašį sudaro paslaugų gavėjai, taigi ir įvairios šioje sistemoje teikiamos paslaugos turi būti organizuojamos atsižvelgiant į šį pamatinį principą. E. sveikatos paslaugos gali padėti įveikti šias paslaugas teikti trukdančias kliūtis ir skatinti visapusiškai žvelgti į paslaugų gavėją;

16. mano, kad norint užtikrinti kokybiškesnes (tikslingesnes, nuoseklesnes, paciento poziciją sustiprinsiančias ir kt.) priežiūros paslaugas labai svarbu, kad sveikatos priežiūros subjektai galėtų keistis duomenimis elektroniniu būdu. Šiandien daugelyje šalių ir regionų medicininiai duomenys yra išbarstyti – jie saugomi privačia praktika užsiimančių bendrosios praktikos gydytojų ir gydytojų specialistų kompiuteriuose ir ligoninėse, ir atitinkamą pacientą gydantys subjektai negali šia informacija keistis. Taigi budintis bendrosios praktikos gydytojas arba liginės priimamojo gydytojas gali susidurti su situacija, kai pacientą reikės skubiai gydyti neturint esminių medicininių duomenų suvestinės arba nežinant, kokius vaistus pacientas tuo metu vartoja. Ši problema dar aštriau juntama, kai ligois yra užsienyje ir nemokėdamas kalbos negali susikalbėti su sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiu specialistu. Ji taps dar opesnė, kai pasijaus praktinis 2011 m. kovo 9 d. ES direktyvos dėl pacientų teisių į tarpvalstybines sveikatos priežiūros paslaugas įgyvendinimo poveikis. Kadangi negalima gauti naujausių paciento medicininių duomenų, visiškai be reikalo pakartotinai atliekami laboratoriniai tyrimai ir medicininė vizualizacija;

17. labai sveikina tai, kad e. sveikatos veiksmų plane daug dėmesio skiriama sąveikumo sistemų klausimui. E. sveikatos rinka Europos Sąjungoje yra labai išskaidyta, o siūlomi informacinių ir ryšio technologijų sprendimai dėl savo kartais itin lokalaus panaudojimo yra brangesni nei turėtų būti, neprieinami

trečiosioms šalims, nepatikimi ir netinkami kitiems tikslams arba naujoms prietaikoms. Ši padėtis nėra palanki ir informacinių technologijų sektoriaus įmonėms: šis sektorius turi ribotas galimybes patekti į rinką ir trukdoma užsitikrinti pelną iš produktų kūrimo, taigi atitinkamai stabdomos ir taip reikalingos inovacijos. Veiksmų planas suteikia galimybę visų Europos šalių stambioms ir mažosioms įmonėms imtis ekonominių iniciatyvų;

18. reikšmingu laiko pasiūlymą e. sveikatos tinklui dar šiais kalendoriniais metais sukurti sąveikumo sistemą. Analizuojant nacionalinės teisės aktus, reglamentuojančius elektronines pacientų korteles, reikėtų išanalizuoti ir regionų aktus šiuo klausimu;

19. palankiai vertina tai, kad pabrėžiama būtinybė glaudžiau bendradarbiauti su tarptautinėmis ir pasaulinėmis organizacijomis, tokiomis kaip Pasaulio sveikatos organizacija. Reikalingi susitarimai dėl medicininių duomenų kodavimo ir vienodo tarptautinių ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikavimo sistemų naudojimo, kad pasinaudojant kompiuterinėmis programomis būtų galima priimti medicininį sprendimą;

Pasitikėjimas

20. mano, kad tai, ar e. sveikatos paslaugas pavyks plačiai įdiegti priklauso ne tik nuo to, ar tai įmanoma teisiniu ir techniniu požiūriu, bet visų pirma nuo to, ar jomis pasitikės piliečiai, pacientai ir sveikatos sektoriaus darbuotojai. Taigi labai svarbu spręsti privataus gyvenimo apsaugos, konfidencialumo, duomenų apsaugos ir atsakomybės klausimus ir prižiūrėti, kad neskelbtina informacija būtų apsaugota nuo įsilaužimo, nutėkimo, įsibrovimo į privatumą ar kitokio piktnaudžiavimo;

21. atkreipia dėmesį į tai, kad 2012 m. vasario 6 d. Utrechte paskelbtame bendrovės KPMG atliktame tarptautiniame elektroninių paciento kortelių tyrime, kuriame atliktas palyginimas su kitomis šešiomis Europos šalimis, viena iš pagrindinių išvadų buvo ta, kad pastebima tendencija, jog nuo didelio masto nacionalinių programų pereinama prie daugiau regioninio valdymo, nes taip lengviau suvaldyti sudėtingą sistemą ir galima labiau įtraukti vietos lygmenį. Be to, KPMG manymu, taikant vienodas normas vis aiškiau suvokiama, kad visiškai nebūtina turėti nacionalinės duomenų bazės ir kad įmanoma duomenis kaupti decentralizuotai, t. y. informacijos šaltinyje. Norint, kad e. sveikatos sistema būtų sėkmingai sukurta ir laipsniškai įdiegta, labai svarbu įtraukti vietos bendruomenę, duomenis saugoti decentralizuotai, gerai informuoti piliečius ir pacientus, taip pat vykdyti laipsnišką politiką – vykdyti bandomuosius projektus, kuriuose aktyviai dalyvautų sveikatos priežiūros sistemos darbuotojai;

Santykiai

22. atkreipia dėmesį į tai, kad sveikatos priežiūros darbuotojų ir pacientų santykiai yra ir turi likti asmeniniai ir išskirtiniai.

Jeigu juos ir galima sustiprinti ir pagerinti sukūrus e. sveikatos sistemą, būtų klaidinga ir net nepageidautina manyti, kad virtualus bendravimas galėtų visiškai pakeisti asmeninius santykius. Todėl e. sveikatos paslaugų prietaikos turėtų būti skirtos naudoti tik sveikatos priežiūros ir slaugos sektoriuje jau įsitvirtinusių profesijų atstovams;

23. taip pat konstatuoja, kad vis opesnis tampa klausimas, kas turėtų būti atsakingas už bendrus asmens duomenis elektroninėse pacientų kortelėse ir kam šie duomenys priklauso. Būtų geriausia, kad pacientai savo elektroninėje paciento kortelėje turėtų atskirą skyrelį, į kurį patys galėtų įrašyti, pavyzdžiui, savo atliktų tyrimų rezultatus (cukraus kiekį, kraujo spaudimą, psichologinę būseną ir kt.);

24. atkreipia dėmesį į tai, kad senstant visuomenei medicinos praktikoje, sveikatos statistikoje ir mūsų sveikatos priežiūros išlaidų veiksmų sąrašė daugiau dėmesio reikia skirti lėtinėms ligoms, todėl vis aktualesniu tampa kompleksinis požiūris į lėtinėmis ligomis sergančių pacientų gydymą. Daugelis tokių vyresnio amžiaus pacientų vienu metu skundžiasi keletu sveikatos sutrikimų ir jiems reikalinga skirtingų, vienas kitą savo žiniomis papildančių sveikatos priežiūros specialistų pagalba. Tai pasakytina tiek apie lėtinėse, tiek apie namuose teikiamas paslaugas. E. sveikatos paslaugos ir galimybė pacientui, jį prižiūrinčiam asmeniui ir jį gydantiems sveikatos priežiūros specialistams dalytis elektroniniais duomenimis labai padėtų gerai ir laiku suteikti pacientui jam reikalingas paslaugas;

Finansavimas

25. apgailestauja, kad smarkiai sumažintas Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP) biudžetas – vietoj 50 mlrd. EUR (iš kurių 9,2 mlrd. buvo numatyti plačiajuosčiam ryšiui ir skaitmeninėms paslaugoms) liko 29,3 mlrd. EUR, iš kurių šioms dviem sritims skiriamas vos vienas milijardas eurų;

26. abejoja, ar Parlamentui sutikus sumažinti Europos infrastruktūros tinklų priemonės biudžetą, bus įmanoma įdiegti plataus masto tarpvalstybines ir sąveikas e. sveikatos paslaugas, ką Komisija pagal EITP yra numachiusi padaryti iki 2014 m.;

27. tikisi, kad nebus sumažintas biudžetas 2014–2020 metams pagal programos „Horizontas 2020“ „sveikatos, demografinių pokyčių ir gerovės“ segmentą numatyti mokslinių

tyrimų ir inovacijų veiklai ir kad atliekant tyrimus bus sutelktas dėmesys į e. sveikatos technologijų sąnaudų veiksmingumą, asmens privatumo apsaugą, vartotojų dalyvavimą ir į pacientus orientuotų sprendimų įtraukimą į Europos sveikatos priežiūros sistemas;

Subsidiarumas

28. atkreipia dėmesį į tai, kad už sveikatos priežiūros ir gydymo paslaugų organizavimą ir teikimą atsako valstybės narės. Daugelyje ES valstybių narių už sveikatos ir socialinės paramos politiką ar už nemažą jos dalį atsako regionų ir vietos valdžios institucijos;

29. pažymi, kad ypač ne itin turtinguose regionuose techniniu, logistiniu ir finansiniu požiūriu vis dar sunku sukurti informacinių ir ryšio technologijų infrastruktūrą ir plėsti bei vystyti e. sveikatos sistemos potencialą. Ten, kur reikia koordinavimo ir skatinimo, ES įsikišimas gali būti ypač naudingas. Tai ypač pasakytina apie tuos klausimus, kuriuos geriausia spręsti ES lygmeniu (tarpvalstybinės sveikatos priežiūros paslaugos, kvalifikacijų pripažinimas, bendros kliūtys arba e. sveikatos paslaugų prietaikų veiksmingumo vertinimo normos ir metodai ir kt.). Finansinės paramos gali pririnkti ir padedant padengti dideles pradines sąnaudas;

30. atkreipia dėmesį, kad 2014–2020 m. veiksmų planas nukreiptas į mokslinius tyrimus, inovacijas ir sąveikumą ir juo nustatoma, kokia galėtų būti teisinė ir techninė šios srities bazė. Ji turėtų būti naudinga visiems – verslininkams, vietos ir regionų valdžios institucijoms ir sveikatos priežiūros sektoriaus darbuotojams, piliečiams ir pacientams. Kadangi veiksmų planas yra gana platus, Europos Komisija daugiau dėmesio galėtų skirti savo veiklos prioritetų nustatymui;

31. tikisi, kad ES lygmens veiksmai šioje srityje gali regionų sveikatos ir sveikatos priežiūros politikai suteikti pridėtinės vertės ir padėti sukurti europinę e. sveikatos ir socialinės paramos erdvę;

32. tikisi, kad įgyvendinant veiksmų planą bus atsižvelgiama ne tik į valstybes nares, bet ir į regionų ir vietos valdžios institucijas, kurios gali atlikti svarbų vaidmenį bendraujant su piliečiais ir pacientais ir juos informuojant, užtikrinant sveikatos specialistų švietimą ir mokymą, pasirūpinant pakankamu vietos lygmens dalyvavimu kuriant e. sveikatos sistemą, inicijuojant bandomuosius projektus, sprendžiant sudėtingus e. sveikatos sistemos klausimus, o kai kuriuose regionuose ir priimant šios srities teisės aktus.

2013 m. liepos 3 d., Briuselis

*Regionų komiteto
Pirmininkas*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regionų komiteto nuomonė. Postūmis energijos vidaus rinkai

(2013/C 280/08)

REGIONŲ KOMITETAS

- tvirtai įsitikinęs, kad reikėtų sudaryti sąlygas smulkiems energijos gamintojams lengvai prisijungti prie energijos ir (arba) pažangiųjų tinklų. Reikėtų parengti aiškias šių naujų tiekėjų prisijungimo prie energijos tinklų taisykles, kuriomis namų ūkiai ir smulkieji energijos gamintojai būtų skatinami investuoti į energijos mikrogeneravimą;
- abejoja, ar EK pasiūlytos priemonės yra pakankamos, kad vartotojai galėtų įveikti energetinį skurdą, ir prašo ypač atkreipti dėmesį į vartotojų apsaugą. Šiuo atžvilgiu reikia atkreipti dėmesį į nelygiavertę energijos vartotojų ir didžiųjų įmonių padėtį;
- ragina valdžios institucijas spręsti, kaip paskatinti tinkamas rinkos investicijas į gamybos, perdavimo, saugojimo ir pasiūlos bei paklausos subalansavimo įrenginius, ir rekomenduoja ne tik vykdyti esamas programas (Europos energetikos programą ekonomikai gaivinti, Europos infrastruktūros tinklų priemonę, ES sanglaudos politiką, TEN-T programą, programą „Horizontas 2020“), bet ir ieškoti naujų infrastruktūros diegimo finansavimo priemonių;
- labai pritaria, kad reikia skubiai modernizuoti esamus tinklus ir plėtoti pažangiuosius tinklus, ir sutinka, kad reikia bendradarbiauti plėtojant pažangiuosius tinklus Europos, nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis ir kuriant Europos pažangiųjų tinklų standartus;
- pabrėžia, kad reikia užtikrinti skaidrumą ir piliečiai bei bendruomenė būtinai turi dalyvauti planuojant, vystant ir diegiant pažangiuosius tinklus.

Pranešėjas	P. G. (Piet) DE VEY MESTDAGH (NL / LDAE), Groningeno provincijos vykdomosios tarybos narys
Pamatinis dokumentas	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Postūmis energijos vidaus rinkai“
	COM(2012) 663 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

A. Rinkų atvėrimas ir vienodų veiklos sąlygų sudarymas

1. pažymi, kad regionų ir vietos valdžios institucijos ES energijos rinkoje atlieka labai svarbų vaidmenį, ir pabrėžia jų indėlį siekiant energijos vidaus rinkos tikslų ir mažinant skirtumus tarp valstybių narių. Be to, vietos ir regionų valdžios institucijos – arčiausiai piliečių esantis, todėl daugybę komunikacijos galimybių turintis valdžios lygmuo, – yra sukaupusios tiesiogines patirties sprendamos įvairias ES energijos rinkose susidarancias konkurencingumo, skaidrumo ir apskritai energetikos sektoriaus reguliavimo problemas;

2. labai remia siekius visais atžvilgiais baigti kurti tokią energijos vidaus rinką, kuri leistų regionams visą dėmesį skirti savo stipriesiems aspektams ir taip plėtoti pagal konkretaus regiono ypatumus pritaikytą paskirstytosios atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos sektorių, kuris duotų naudos vietos ir regionų žinių infrastruktūrai, ekonomikai ir darbo rinkai. RK siūlo įgyvendinti strategiją, pagal kurią būtų remiama regioninių branduolių plėtra (specializacija) ir partnerystė, ir rekomenduoja labiau pažengusiems regionams – turintiems žinių apie novatoriškas sistemas, veikiančias atsinaujinančiųjų išteklių energijos rinkas, pažangiųjų tinklų sistemų diegimą ir pan. – suteikti svarbesnį vaidmenį užpildant dabartinės Europos energetikos žemėlapiu spragas;

3. ragina, kaip pažymėjo ir savo nuomonėje dėl trečiojo elektros ir dujų rinkų teisės aktų paketo (CdR 21/2008 fin), rengti regioninius energetikos planus, į kuriuos būtų įtraukti energijos gamybos, perdavimo, saugojimo ir paskirstymo, reikiamos infrastruktūros kūrimo projektai ir regioninės energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir taupymo programos. Konkretiems regionų poreikiams pritaikyti energetikos planai, kuriuos būtų galima rengti regionų valdžios institucijų lygmeniu, arba net keliems regionams, ir kurie galėtų apimti kaimynines šalis, – turėtų būti tinkamai derinami ir integruojami ir nacionaliniu, ir Bendrijos lygmenimis;

4. pritaria siekiams aktyviau kontroliuoti, kaip įgyvendinamas trečiasis energetikos teisės aktų paketas ir, kai būtina, pradėti pažeidimų procedūras; pabrėžia, kad reikia kontroliuoti, kaip laikomasi konkurencijos taisyklių, taip užtikrinant, kad visiems, kartu ir naujiems, rinkos dalyviams būtų sudarytos vienodos sąlygos. Valstybės narės, vis dar turinčios tik vieną tiekėją, turėtų būti priverstos panaikinti dalyvavimo rinkoje kliūtis ir joms reikėtų padėti sukurti (tarpvalstybinę) infrastruktūrą, kad varto-

tojai galėtų laisvai pasirinkti bet kurį ES tiekėją. Gamybos ir kainų liberalizavimas kartu vykdant veiksmingą koordinavimą Europos lygmeniu gali padėti užtikrinti sąžiningą Europos regionų išteklių pusiausvyrą, stabilizuoti ir pagerinti svarbiausias Europos energetikos sektoriaus sąlygas, taip pat skatinti tvarų energijos tiekimą, užtikrinant, kad sumažėtų energijos perdavimo sąnaudos;

5. pabrėžia, jog labai svarbu, kad perdavimo, gamybos ir tiekimo tinklų nuosavybės atskyrimo susitarimų, taip pat susitarimų dėl energijos reguliavimo įstaigų nepriklausomumo ir vartotojų apsaugos reikalavimų būtų laikomasi visoje ES. Visų pirma svarbu palaikyti Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą (ACER) ir toliau didinti jos vaidmenį, ypač jos kompetenciją nacionalinių sprendimų dėl reguliavimo nagrinėjimo ir ginčų sprendimo srityse;

6. visiškai pritaria priemonėms, kuriomis sudaromos vienodos veiklos sąlygos ir siekiama sukurti labiau decentralizuotas, konkurencingos rinkos modelius, nes taip daugiau galimybių suteikiama vietos energijos gamintojams ir įmonių rėmimui, tačiau pabrėžia, kad užtikrinant vienodas veiklos sąlygas reikia sukurti ir reikiamą energetikos sistemos infrastruktūrą, kad tomis galimybės galėtų naudotis ir periferiniai regionai, įskaitant salas. Taigi, svarbiausi energijos vidaus rinkos kūrimo uždaviniai yra sukurti tokią infrastruktūrą, kuri jungtų ir labiausiai izoliuotus regionus, ir stengtis tarptautines ir salų jungtis bei perdavimo pajėgumus diegti ir regionų lygmeniu;

7. nurodo, kad nevienodos rinkliavos ir mokesčiai valstybėse narėse turi neigiamos įtakos energijos rinkos konkurencingumui ir tai neginčijamai turi neigiamo poveikio kitoms ekonomikos sritims. Neigiamų padarinių patiria tiek vartotojai, tiek ir energijai imlios pramonės šakos, kurios, priklausomai nuo jų vietos, konkurencijos požiūriu laimi arba pralaimi. Siekiant sudaryti vienodas konkurencines sąlygas reikia palaipsniui panaikinti iškastinio kuro ir branduolinės energijos gavybai skiriamas tiesiogines ir (arba) užslėptas subsidijas;

B. Pagrindinis vaidmuo – vartotojų

8. pabrėžia, kad formuojant energetikos politiką visų pirma reikia atsižvelgti į vartotojų interesus. Tai Komitetas pažymėjo ir savo nuomonėje dėl trečiojo elektros ir dujų rinkų teisės aktų paketo (CdR 21/2008 fin). Vartotojų interesai turėtų būti svarbiausias kriterijus; pagaliau vartotojams – ir fiziniams asmenims, ir jų grupėms, kooperatyvams bei organizacijoms – reikia užtikrinti tiesioginę prieigą prie energijos rinkos, nesvarbu, koku būdu: ar naudojantis įvairiais įvairių gamintojų energijos šaltiniais, ar užtikrinus tiesioginę prieigą prie neatidėliojamų atsiskaitymų rinkos (angl. *spot market*);

9. Įsitikinęs, kad, norint suteikti vartotojams daugiau pasirinkimo galimybių (tvarumo, ekonomiškumo ir energijos vartojimo efektyvumo požiūriu) ir pasirinkti tinkamiausius tiekėjus, pirmenybę reikia teikti švietimui, informacijai energetikos klausimais ir skaidrumui energetikos srityje ir užtikrinti, kad vartotojams būtų lengvai prieinama informacija apie tai, kaip energijos vidaus rinka ir naujos technologijos gali padėti sumažinti energijos sąskaitas. Be to, vartotojus reikėtų informuoti apie tai, kokiais būdais galima kontroliuoti energijos vartojimą, taupyti energiją, didinti energijos efektyvumą, ir apie nedidelio masto energijos gamybą. Todėl RK rekomenduoja Komisijai ir valstybėms narėms vykdyti vartotojams pritaikytas informacines kampanijas; šiose kampanijose taip pat turėtų aktyviai dalyvauti vietos ir regionų valdžios institucijos, taip pat kitos svarbios regione veikiančios pilietinės visuomenės organizacijos;

10. mano, kad labai svarbu ne tik organizuoti informavimo apie energijos tiekėjus ir kainas kampanijas, bet ir diegti pažangias ir techniniu požiūriu priimtinas elektros gamybos ir suvartojimo tikrojo laiko skaitiklių sistemas ir paskirstymo tinklus, kad vartotojai turėtų informacijos, kuria remdamiesi galėtų priimti sprendimus, daugiau sužinotų apie energijos kainas, energijos vartojimą (ir vartojimo modelius), ryšį tarp vartojimo ir energijos kainos; taip energijos vartojimas būtų geriau apgalvotas, tvaresnis, būtų sukurtos reikiamos sąlygos naudoti pažangius (buitinius) elektros prietaisus, o energija – taupoma. RK rekomenduoja Komisijai laikytis savo ankstesniuose komunikatuose išdėstytos politikos, kuria skatinama naudoti pažangius skaitiklius. Ši politika turi padėti įdiegti pažangius paskirstymo tinklus, apimančius vartojimo ir lanksčių saugojimo, gamybos ir vartojimo pajėgumų ir visų šių procesų tarpusavio sąveikos valdymą, taip pat atsižvelgti į apskaitos tikslumo, konfidencialumo, privatumo apsaugos ir sukčiavimo aspektus bei parengti standartus;

11. abejoja, ar EK pasiūlytos priemonės yra pakankamos, kad vartotojai galėtų įveikti energetinį skurdą, ir prašo ypač atkreipti dėmesį į vartotojų apsaugą. Šiuo atžvilgiu reikia atkreipti dėmesį į nelygiavertę energijos vartotojų ir didžiųjų įmonių padėtį, antraip rinka ir toliau bus nelanksti ir nebus tarpusavio ryšio tarp vartotojų ir politiką formuojančių ir (arba) reguliuojančių institucijų. Geriausia patirtimi vietos ir regionų lygmenimis svarbiais su vartotojais susijusiais, pavyzdžiui, informavimo, kainų lyginimo galimybių ir sąskaitų analizės, konkrečios pažeidžiamų vartotojų padėties, klausimais reikėtų keistis pasitelkiant Europos energetikos reguliavimo institucijų tarybą (CEER);

12. prašo labiau išplėtoti dabartinius energijos naudojimo efektyvumą skatinančius mechanizmus ir teikti paramą ne tik tradicinėms, bet ir modernioms energijos taupymą skatinančioms technologinėms priemonėms. Siekiant spręsti energijos nepritekliaus problemą, socialiai pažeidžiamoms ir silpnoms grupėms reikia taikyti mažesnes elektros energijos kainas arba sumažinti tiekėjų skelbiamas kainas (socialinis vidaus tarifas, angl. *social domestic tariff*). Tuo pat metu vietos ir regionų valdžios institucijos turėtų ypač stebėti, kad šioms grupėms

priklausantys namų ūkiai galėtų dalyvauti specialiose joms skirtose energijos vartojimo efektyvumo didinimo programose. Kitiems vartotojams turėtų būti taikomi vienodi tarifai ir vengiama progresyviųjų energijos tarifų, kadangi jiems įsigalėjus, gali būti stabdomi kiti pozityvūs veiksmai, pavyzdžiui, šilumos siurblių kaip pakaitinės šildymo priemonės naudojimas. Galiausiai regionų ir vietos lygmeniu būtina rengti informavimo kampanijas apie būdus, taikytinus siekiant padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir konkrečius lyginamuosius jų taikymo privalumus. Tai taip pat gali paremti energijos vartojimo efektyvumui skirtos specialios programos;

C. Nedidelio masto energijos gamybos svarba

13. pabrėžia, jog svarbu, kad ir valstybės narės, ir vietos ir (arba) regionų valdžios institucijos sudarytų palankesnes sąlygas įgyvendinti vietos energetinius sprendimus (pavyzdžiui, kurtis kooperatyvams) – vykdyti nedidelės apimties gamybą, plėstis pažangiesiems tinklams ir aktyviai veikti mažmeniniams vartotojams, nes šios iniciatyvos įgyja vis daugiau svarbos modernizuojant ES energijos rinkas. RK ragina iškilusius klausimus spręsti kompleksiskai: skatinti ne tik sąmojingesnį vartojimą, bet ir nedidelio masto energijos gamybą bei pažangiųjų tinklų plėtrą, o paskirstymo tinkluose lanksčiai reaguoti į paklausą;

14. pripažįsta, kad vis daugiau vartotojų investuos lėšas į savarankišką gamybą, o ne priklausys nuo kitų (bus vartotojai-gamintojai (angl. *prosumers*) t. y. tokie energijos vartotojai, kurie taip pat gamina energiją savo ir kaimynų reikmėms), – vartotojų sąmoningumo ir tvarumo požiūriu tai teigiamas pokytis. Nedidelio masto gamybą vykdančioms įmonėms ir nedidelėms iniciatyvinėms grupėms (namų ūkiams, vietos bendruomenėms, seniūnijoms, regioniniams kooperatyvams) vietos ir (arba) regiono energijos tiekimo sistemoje teks vis svarbesnis vaidmuo, o tai darys teigiamą įtaką vietos ir (arba) regiono ekonomikai ir darbo rinkai. Todėl reikėtų sudaryti sąlygas smulkiems energijos gamintojams lengvai prisijungti prie energijos ir (arba) pažangiųjų tinklų. Reikėtų parengti aiškias šių naujų tiekėjų prisijungimo prie energijos tinklų taisykles, kuriomis namų ūkiai ir smulkieji energijos gamintojai būtų skatinami investuoti į energijos mikrogeneravimą. RK ragina Komisiją ypač daug dėmesio skirti didėjančiai nedidelės apimties energijos gamybos svarbai ir specifiniams jos lemiamiems poreikiams ir skatinti keistis geriausia patirtimi vietos ir regionų lygmenimis, taip sudarant palankesnes sąlygas šiam procesui vykdyti;

15. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į didesnę vartotojų galią ir didėjančią nedidelės apimties gamybos svarbą, reikia ne tik skatinti diegti pažangias skaitiklių sistemas, bet ir atnaujinti ES pažangiųjų tinklų koncepciją. Nors EK tikisi, kad sklandžiai veikiantis pažangusis tinklas padės užtikrinti konkurenciją energijos vidaus rinkoje, konkrečiai nėra pažymėta, kad didėja nedidelės apimties gamybos svarba ir kad energijos vartotojai taip pat gali atlikti gamintojų ir nedidelio masto energijos saugotojų

vaidmenis. Todėl RK mano, kad, norint veiksmingai paremti smulkiają gamybą, EK reiktų atnaujinti pažangiųjų tinklų koncepciją, pasikeisti turimomis žiniomis ir inovacijomis;

D. Konkurencingos didmeninės rinkos ir rinkos skaidrumas

16. nurodo, kad didmeninės energijos rinkos duoda kainų signalus, kurie veikia gamintojų ir vartotojų sprendimus, taip pat sprendimus dėl investicijų į gamybos įrenginius ir perdavimo infrastruktūrą. Šie signalai turėtų atspindėti realias energijos pasiūlos ir paklausos sąlygas. Dėl didesnio didmeninės energijos rinkos skaidrumo mažėja rizika, kad rinkomis gali būti manipuluojama ir kainų signalai iškraipomi. Todėl RK pabrėžia, kad reglamento dėl energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo (REMIT) taikymas yra viena svarbiausių priemonių visos ES energijos rinkos trūkumams šalinti;

17. mano, jog norint, kad Europos energijos rinka sklandžiai veiktų, labai svarbu parengti tinklo kodeksus, išspręsti likusius reguliavimo klausimus, susijusius su Europos balansavimo rinkos tinklo kodeksu, ir imtis koordinavimo iniciatyvos kylančioms reguliavimo bei techniniams klausimams spręsti. RK palaiko šias priemones, nes tai – vienas iš būdų Europoje sukurti ir stiprinti lanksčią ir saugią energijos rinką, ir mano, kad Europos Komisija turėtų nuolat stebėti, kaip įgyvendinami Europos tinklo kodeksai, kartu atsižvelgdama į regionų išsivystymo skirtumus, ne tik tam, kad užtikrintų operatyvų ir veiksmingą jų įgyvendinimą, bet ir tam, kad kodeksai būtų taikomi rinkoje ir būtų veiksmingi;

18. sutinka su Komisija dėl darnios visos Europos sistemos teikiamų galimybių. Rengiant kodeksą tapo akivaizdu, kad reikalavimus, lygiagrečiai nustatytus ir ES, ir valstybių narių lygmenimis, reikia geriau suderinti. Todėl RK pritaria Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrai (ACER) nuomonei, kad rengiant tinklo kodeksus ir toliau ypač daug dėmesio reikia skirti glaudesniems nacionalinių energijos tinklų ryšiams;

19. įsitikinęs, kad dujos teikia labai daug galimybių, ypač kaip balansinė ir alternatyvi energija, tačiau kaip ir Komisija abejoja dėl Europos regionų gamtinių dujų infrastruktūros skirtumų. Išplėtus (skystųjų) dujų perdavimo ir saugojimo infrastruktūrą į visus Europos regionus ir integravus dujų ir elektros tinklus būtų sudarytos palankesnės sąlygos sukurti energijos vidaus rinką. Todėl RK sutinka su Komisija ir ACER, kad regioninės iniciatyvos turėtų padėti sukurti papildomus regioninius dujų centrus ir energijos biržas ir dėl to visoje Europoje būtų galima visapusiškai susieti elektros rinkas. Dėl šios priežasties būtina skatinti elektros energijos ir dujų tiekimo jungtis su periferiniais ir salų regionais. Bandomieji projektai koncepcijoms, pagal kurias elektros energija naudojama dujoms gaminti

arba dujos – elektros energijai gaminti, įgyvendinti turėtų būti vykdomi vietos ir (arba) regionų lygmenimis, o informacija apie tų projektų rezultatus – plačiau skleidžiama;

E. Atsinaujinančioji energija

20. yra įsitikinęs, kad atsinaujinančiosios energijos tikslų įgyvendinimas padės iki galo sukurti elektros energijos vidaus rinką, tačiau pripažįsta, kad tik kaina paremtas liberalizavimas nebūtinai sumažins ES energetikos priklausomybę nuo iškastinio kuro. Vis dėlto integruota elektros vidaus rinka reiškia, kad konkrečiose regioninėse rinkose kainos svyruoja mažiau, tai leidžia veiksmingiau paskirstyti atsinaujinančiąją energiją ir integruoti ją į tinklą. Investicijos į energetiką pirmiausia turėtų būti skiriamos atsinaujinančiajai energijai. Kadangi valstybės narės vis dar priima skirtingus sprendimus dėl atsinaujinančiosios energijos, RK ragina parengti bendrą Europos strategiją, pagal kurią būtų plėtojamos ir rinkos, ir reguliavimo priemonės; tokios pozicijos RK laikėsi ir savo nuomonėje dėl atsinaujinančiosios energijos (CdR 2182/2012 fin);

21. kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos augančiai vėjo ir saulės energijos daliai integruoti ir būtų galima garantuoti stabilią pasiūlą ir paklausą, siūlo laikytis aiškių taisyklių, kuriomis būtų apibrėžtas įvairių subjektų vaidmuo ir sudarytos sąlygos priimti rinkos sprendimus, duodančius aiškius kainų signalus energijos rinkai. Paklausos požiūriu aiškūs kainų signalai padės taupyti energiją, o pasiūlos – suteiks reikiamo lankstumo. Čia paminėtina ir veiksminga apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, užtikrinanti reikiamas paskatas investuoti į atsinaujinančiąją energiją ir lankstumą. Siekiant užtikrinti, kad Europos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema suteiktų pakankamai paskatų investuoti į mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų kūrimą, Komitetas ragina konstruktyviai spręsti opią pernelyg didelės taršos leidimų pasiūlos problemą;

22. apgailestauja, kad dėl nepakankamo koordinavimo ES lygmeniu ir skirtingų, dažnai tarpusavyje nesuderinamų nacionalinių paramos schemų ir mechanizmų gamybos pajėgumų išlaidoms atlyginti palankesnio teisinio reglamentavimo ieškojimas tampa vienu svarbiausiu veiksnių Europoje priimant sprendimus dėl investicijų į jėgaines. RK pabrėžia, kad atsinaujinančioji energija neturi būti suvokiama izoliuotai ir užkirsti kelio energijos rinkos veikimui. Valstybių narių paramos schemas turi būti labai konkrečios, prognozuojamos, pritaikytos prie siekiamų tikslų masto, proporcingos, reikia numatyti laipsniško jų nebetaikymo tvarką, kad atspindėtų remiamos gamybos rūšies komercinio perspektyvumo pokyčius. Bet kokia paramos priemonė turi būti įgyvendinama laikantis vidaus rinkos principų ir atitinkamų ES valstybės pagalbos taisyklių. Valdžios institucijos, ypač pasienio regionuose, prieš įgyvendindamos skatinamąsias priemones turėtų visais atžvilgiais įvertinti, kaip numatomi sprendimai paveiks kaimyninių regionų ir (arba) šalių elektros energijos sistemas. RK pritaria Komisijos iniciatyvai parengti rekomendacines geriausios patirties, įgytos taikant atsinaujinančiųjų energijos išteklių rėmimo schemas, gaires;

23. kadangi dabar vietos ir nacionaliniu lygmenimis energijos apmokestinimas visoje ES labai skiriasi, pritaria Komisijos iniciatyvoms Europoje skatinti vienodą, pažangesnį energijos apmokestinimą. Darnesnė mokesčių sistema, pagal kurią mokesčių už atsinaujinančiosios energijos ir iškastinius išteklius našta būtų paskirstyta objektyviau, atsižvelgiant į energijos turinį ir tai, kiek kiekvienas produktas išmeta CO₂, padėtų įgyvendinti „20-20-20“ tikslus, sumažinti išmetamo CO₂ kiekį ir pasiekti Energetikos veiksmų plano iki 2050 m. tikslus. Šiuo požiūriu reikia sutarti dėl teisingos metodikos, pagal kurią liberalizuotoje visos Europos energijos perdavimo ir skirstymo sistemoje palei regionų ir valstybių narių sienas bus skirstomi su energijos gamyba ir vartojimu susijęs anglies dioksido išmetimo leidimai;

24. pabrėžia ne tik atsinaujinančiosios energijos vartojimo svarbą, bet ir tai, kad svarbu energiją vartoti efektyviai ir ją taupyti. Miestų ir teritorijų planavimas vietos ir (arba) regiono lygmeniu, energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės ir vietos ir (arba) regionų valdžios institucijų skatinimas įrengti energijos vartojimo požiūriu efektyvų būstą bei pastatus padės taupyti energiją ir skatins įgyvendinti vietos energetinius sprendimus, įskaitant bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą (kogeneraciją). RK rekomenduoja šiai politikai nuolat skirti dėmesį ir siūlo pasinaudoti geriausia vietos ir regionų lygmenimis įgyta patirtimi bei sustiprinti šiuos Europos ir nacionalinės politikos aspektus;

F. Su energijos potencialu, paklausa ir energijos tiekimo saugumu susiję mechanizmai

25. pabrėžia, kad per anksti įdiegus pajėgumo mechanizmus, rinka gali tapti susiskaidžiusi ir gali iškilti kliūčių investicijoms. RK kelia abejonių kai kurių valstybių narių pajėgumo mechanizmai, skirti elektros gamintojams remti tam, kad šie galėtų išlaikyti savo gamybos pajėgumus, taip užtikrinant turimų pajėgumų pakankamumą ir tada, kai kiti elektros šaltiniai, pavyzdžiui, vėjo ir saulės energija, nėra naudojami. Kita vertus, energijos (pavyzdžiui, vėjo) pertekliaus nereikėtų nukreipti į kaimyninių šalių tinklus iš anksto nesuderinus šių priemonių, nes gali kilti pavojus iškreipti tų šalių energijos rinką (spragos). Kitais atvejais vieno regiono pertekliniai pajėgumai gali padėti kompensuoti nepakankamą tiekimą kitame regione. RK pritaria Komisijos siekiamis ieškoti tarpvalstybinių sprendimų. Prieš nustatant bet kurias regionines ar nacionalines priemones reikėtų atlikti deramą analizę ir ištirti, ar esama pajėgumo problemų, ar nėra alternatyvių sprendimų, ir įsitikinti, kad pagal siūlomas priemones atsižvelgiama į poveikį kitoms valstybėms. Būtina koordinuoti tiekimo saugumą;

26. mano, kad būsimoje Europos energijos rinkoje svarbi turėtų būti ne vien pasiūla, bet ir paklausos kontrolė, ypač vartojimo piko tarpsniais. Reikia stengtis sumažinti pramoninį ir buitinių energijos suvartojimą ir sukurti visas reikiamas sąlygas, kad būtų galima pasinaudoti naujomis pažangiųjų tinklų ir pažangių skaitiklių funkcijomis. Todėl RK norėtų, kad Europos lygmeniu būtų kuriami koordinuojami pajėgumo mechanizmai,

kurie padėtų sušvelninti energijos vartojimo piką, užtikrinti Europos elektros sistemų veikimą (ypač piko laikotarpiais) ir skatintų mažinti elektros energijos suvartojimą;

27. yra įsitikinęs, kad kuriant bendrą Europos infrastruktūros viziją dėmesį reikėtų skirti ne tik perdavimo, bet ir skirstymo sistemų operatorių infrastruktūros plėtrai. Norint pasiekti strategijos „Europa 2020“ tikslus, plėtoti pažangią skirstymo infrastruktūrą yra itin svarbu; reikia atsinaujinančiąją energiją kuo greičiau įtraukti į pažangiuosius tinklus, o decentralizuotus energijos produktus – integruoti į sistemą. To neįmanoma pasiekti, kai infrastruktūros planavimas nutrūksta perdavimo lygmeniu;

G. Infrastruktūros tinklai

28. pripažįsta, kad energijos rinka tampa vis labiau tarpvalstybinė, dėl to, norint pasiekti energijos vidaus rinkos tikslus, ypač svarbios yra tarpusavio jungtys, atsarginiai bei saugojimo pajėgumai ir infrastruktūra. Todėl RK pritaria 2012 m. lapkričio 27 d. sudarytam susitarimui dėl Europos energetikos infrastruktūros teisės aktų rinkinio, tačiau ragina užtikrinti, kad būtų daromos ne tik plataus masto (tarptautinės) investicijos, bet ir investicijos į regioninius ar net vietos lygmens tinklus ir jungtis su izoliuotomis ar pusiau izoliuotomis salų sistemomis, nes energija vis dažniau gaminama vietos ir (arba) regiono lygmeniu;

29. ragina valdžios institucijas spręsti, kaip paskatinti tinkamas rinkos investicijas į gamybos, perdavimo, saugojimo ir pasiūlos bei paklausos subalansavimo įrenginius, ir rekomenduoja ne tik vykdyti esamas programas (Europos energetikos programą ekonomikai gaivinti, Europos infrastruktūros tinklų priemonę, ES sanglaudos politiką, TEN-T programą, programą „Horizontas 2020“), bet ir ieškoti naujų infrastruktūros diegimo finansavimo priemonių. Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė, privačių lėšų sutelkimas, inovacijų finansavimo susitarimai arba fiskalinės priemonės – visi jie galėtų būti potencialūs papildomų lėšų šaltiniai. Kad būtų sudarytos sąlygos privačioms investicijoms, reikalingas didesnis tikrumas dėl to, kurios investicijos duos ilgalaikės naudos. Todėl RK pabrėžia (ilgalaikės) Europos investicijų į energetiką darbotvarkės svarbą. Ir toliau turėtų būti taikomos paprastesnės sąlygos vietos ir (arba) regionų valdžios institucijoms naudotis Europos investicijų banko (EIB) tvariams energetikos projektams skiriamu finansavimu. Dar reguliavimo institucijos turėtų turėti galimybę diegti infrastruktūros patobulinimus ir į energijos tarifus įskaičiuoti atsarginių ir saugojimo įrenginių išlaidas;

30. pažymi, kad, visoje ES suderinus leidimų procedūras ir patobulinus tarpvalstybinių projektų sąnaudų paskirstymą, bus padėta vystyti infrastruktūros tinklams ir panaikinti kliūtis investicijoms. Be to, tai, pagerinus energijos perdavimo galimybes, gali padėti padidinti tiekimo saugumą ES ir atsinaujinančiosios energijos integraciją. Vietos ir regionų valdžios institucijoms

šioje srityje turėtų tekti svarbus vaidmuo – tam reikėtų supaprastinti planavimo procedūras ir įtraukti energijos infrastruktūrą į jų vietas ir regionines planavimo schemas;

31. mano, kad siekiant aplinkos tikslų ir vartotojų interesų, elektros energijos tinklų ir jų išplėtimo ES lygmeniu sąnaudos turėtų būti solidariai paskirstytos, o ne vienašališkai tekti šaliai, kurioje šie tinklai plėtojami. Todėl RK pritaria, kad būtina toliau plėtoti ir įgyvendinti aiškius sąnaudų paskirstymo mechanizmus, numatytus reglamente dėl energetikos infrastruktūros dokumentų rinkinio, taip pat remia darbą, kurį šiuo metu atlieka priežiūros institucijos, t. y. ACER ir ENTSO-G, toliau plėtojant šią politiką;

H. Pažangieji tinklai

32. labai pritaria, kad reikia skubiai modernizuoti esamus tinklus ir plėtoti pažangiuosius tinklus, ir sutinka, kad reikia bendradarbiauti plėtojant pažangiuosius tinklus Europos, nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis ir kuriant Europos pažangiųjų tinklų standartus. Esamus planus būtina papildyti nacionaliniais ir regioniniais tinklų modernizavimo veiksmų planais. Pagalbos šioje srityje sektorius turėtų sulaukti iš mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programų (Bendrosios programos, Pažangios energetikos Europai programos). Ypač bandomaisiais vietos ir (arba) regionų lygmeniu įgyvendinamais projektais reikėtų parodyti pažangiųjų tinklų galimybes ir padėti plėsti šiuos tinklus visoje Europoje. Todėl RK ragina Komisiją rengiant pažangiųjų tinklų įgyvendinimo veiksmų planus bendradarbiauti su vietos ir regionų valdžios institucijomis;

33. pabrėžia, kad norint tinklą paversti pažangiu lėšos reikalingos ne tik investicijoms, bet ir naujos infrastruktūros kūrimui. Reikėtų išnagrinėti, ar reguliavimo institucijos turėtų leisti operatoriams šį finansinį įpareigojimą įtraukti į savo tarifų struktūrą – šiuo metu tai nėra leidžiama. Be to, RK ragina siekti, kad reguliavimo institucijos parengtų metodikas, kaip apskaičiuoti etaloninius tarifus ir prieigos prie perdavimo bei tiekimo tinklų sąnaudas, kad, siekiant išlaikyti esamą tinklo kokybę, būtų atsižvelgiama ne tik į kiekybinius (sąnaudas), bet ir kokybinius aspektus (pavyzdžiui, tinklo kokybės patikimumo kriterijų);

34. nurodo, jog labai svarbu tinklus kuo skubiau modernizuoti ir paversti pažangiais, kad reguliavimo sistema skatintų reikiamas investicijas, užtikrindama teisingą jų grąžą, ir kad joje būtų nedelsiant aiškiai apibrėžti vaidmenys ir atsakomybė. Kadangi tinklų bendrovėms reikia stabilios, prognozuojamos, palankios ir ilgalaikės reguliavimo sistemos, kuri skatintų reikiamas inovacijas ir sudarytų joms palankesnes sąlygas, reikalinga ilgalaikė vizija;

35. pabrėžia, kad piliečiai ir bendruomenė būtinai turi dalyvauti planuojant, vystant ir diegiant pažangiuosius tinklus, jeigu norime, kad visuomenė juos palankiai vertintų. Tinklų planavimo procesą reikia pertvarkyti, kad jis atitiktų paskirtį naujoje energijos vartojimo efektyvumo, atsinaujinančiosios energijos ir paklausos valdymo eroje ir kad šioje sistemoje būtų užtikrintas maksimalus lankstumas ir atsparumas. Komitetas sutinka, kad tinklų planavimo procesas turi būti įtraukus, skaidrus ir demokratiškas.

2013 m. liepos 4 d., Briuselis

*Regionų komiteto
Pirmininkas*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regionų komiteto nuomonė. Pagrindinių Europos Sąjungos atliekų tvarkymo tikslų peržiūra

(2013/C 280/09)

REGIONŲ KOMITETAS

- atkreipia dėmesį, kad sustiprinta atliekų prevencija ir visiškas principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas leis sumažinti vietos ir regionų valdžios institucijoms tenkančią atliekų tvarkymo finansinę ir organizacinę naštą; ragina plataus užmojo ir privalomus tikslus nustatyti vadovaujantis iki šiol pasiektais rezultatais. Iki 2020 m. komunalinių atliekų kiekis, tenkantis vienam gyventojui, palyginti su 2010 m. duomenimis, turėtų būti sumažintas 10 proc.;
- prašo nustatyti valstybėms narėms privalomus minimalius kiekybinius tikslus kiekvienai atliekų, kurios apibrėžiamos kaip pakartotinai panaudojamos, kategorijai, atsižvelgiant į tai, kaip ES laikomasi dabartinių tikslų;
- pritaria, kad reikia išanalizuoti galimybes, kaip iki 2025 m. iki 70 proc. būtų galima padidinti dabartinių privalomą komunalinių kietųjų atliekų perdirbimo tikslą atsižvelgiant į tai, kaip Europos Sąjungoje laikomasi dabartinių tikslų, taip pat tarpinių tikslų ir pereinamųjų laikotarpių, kuriuos reikia suderinti;
- prašo nustatyti pramonės atliekų perdirbimo tikslus. Šie tikslai galėtų būti nustatyti pagal produktų sudėtyje esančias medžiagas, o ne pagal atliekų rūšis. Turi būti siekiama ne menkesnių tikslų nei komunalinių atliekų srityje;
- pabrėžia būtinybę priimti bendras griežčiausias atliekų rūšiavimo ir valymo taisykles ne tik šeimų ūkiams ir pramonės subjektams, bet ir patiems rūšiavimo centrams. Iki 2020 m. turėtų būti rūšiuojama 100 proc. atliekų.;
- prašo iki 2020 m. uždrausti vežti į sąvartynus bet kokias organines ir biologiškai skaidžias atliekas, kurių dalį ar visas galima pakartotinai panaudoti arba perdirbti ar kurios turi šiluminės vertės. Būtų galima nustatyti bendrą tikslą į sąvartynus vežamų visų rūšių atliekų kiekį sumažinti 5 proc. ar mažiau;
- pritaria pasiūlymui, kad reikia išanalizuoti galimybes, kaip visų rūšių plastiko pakuočių atliekų perdirbimo tikslą padidinti iki 70 proc., o stiklo, metalo, popieriaus, kartono ir medienos pakuočių atliekų perdirbimo – iki 80 proc., atsižvelgiant į tai, kaip Europos Sąjungoje laikomasi dabartinių tikslų, taip pat tarpinių tikslų ir pereinamųjų laikotarpių, kuriuos reikia suderinti.

Pranešėjas

Michel LEBRUN (BE / ELP), Belgijos prancūzakalbės bendruomenės parlamento narys

Pamatinis dokumentas 2012 m. gruodžio 14 d. Europos Komisijos prašymas pateikti nuomonę**I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS**

REGIONŲ KOMITETAS

- atsakinga ir tvaria atliekų prevencijos ir tvarkymo politika turėtų būti siekiama labiau sumažinti atliekų susidarymo ir tvarkymo neigiamą poveikį žmonių sveikatai ir aplinkai, taip pat apsaugoti gamtos išteklius ir sugrąžinti medžiagas į ekonomikos ciklą, kol jos netapo atliekomis;
- atreipia dėmesį į aktyviomis Europos reglamentavimo sistemos priemonėmis pasiektą pažangą atliekų prevencijos ir tvarkymo srityje. Džiaugiasi, kad kai kurios valstybės narės ir vietos bei regionų valdžios institucijos šioje srityje pasiekė aukštesnių rezultatų nei Europos Sąjungos (ES) nustatyti tikslai. Būsimuose teisės aktuose reikėtų skatinti mažiausią pažangą padariusias valstybes nares ir vietos bei regionų valdžios institucijas toliau dėti pastangas ir dar labiau pagerinti rezultatus;
- pabrėžia, kad valstybėse narėse yra didelių atliekų tvarkymo skirtumų. ES finansavimas turėtų būti skirtas paremti mažiausią pažangą padariusių valstybių narių ir vietos bei regionų valdžios institucijų pastangas plėtoti atliekų tvarkymo infrastruktūrą, metodus ir gero valdymo gebėjimus, visų pirma stiprinant nacionalinį ir regioninį bendradarbiavimą vietos ir tarptautiniu lygmeniu;
- pabrėžia Europos atliekų statistikos ir tokių duomenų kaupimo apie regionus svarbą; todėl palankiai vertina tai, kad Eurostato duomenų bazėje jau saugomi duomenys apie keleto šalių regionų komunalinių atliekų perdirbimą. Naudinga vertinti atliekų tvarkymo regioninius skirtumus, nes didžiuliai skirtumai toje pačioje šalyje rodo regioninės politikos svarbą ir santykinę sėkmę ⁽¹⁾;
- supranta, kad pateikta nuomonė prisidės prie šiuo metu galiojančių teisės aktų įvertinimo ir peržiūros. Po įvertinimo ir peržiūros nustatyti nauji tikslai turėtų padėti siekti Efektyvaus išteklių naudojimo Europos plane ⁽²⁾ nustatytų siektinų tikslų ir turės būti įtraukti į 7-ąją aplinkosaugos veiksnių programą ⁽³⁾, kurios uždavinys – padėti įgyvendinti pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategiją „Europa 2020“ tikslus, taip pat bus siekiama paremti ES žaliavų išsaugojimo iniciatyvos priemonės ⁽⁴⁾;
- džiaugiasi, kad Europos Komisija kreipėsi į Regionų komitetą (RK) prašydama pateikti nuomonę dėl ES atliekų tvarkymo tikslų peržiūros, kuri bus vykdoma persvarstant Atliekų pagrindų direktyvą ⁽⁵⁾, Direktyvą dėl atliekų sąvartynų ⁽⁶⁾ ir Direktyvą dėl pakuočių ir pakuočių atliekų ⁽⁷⁾;
- mano, jog nepaisant to, kad mažiau pažengusioms valstybėms narėms ir vietos bei regionų valdžios institucijoms yra nustatyti pereinamieji laikotarpiai ir tarpiniai tikslai, ES lygmeniu siūlant platesnio užmojo tikslus visų pirma reikia atsižvelgti į kiekvieno teritorinio vieneto priežastis, dėl kurių nepasiekti dabartiniai tikslai, analizę;
- pabrėžia svarbų vietos ir regionų institucijų vaidmenį įgyvendinant atliekų tvarkymą reglamentuojančius Europos Sąjungos teisės aktus, kuriant ir finansuojant atliekų tvarkymo ir laikymo infrastruktūrą ir veiksmingai valdant atliekų srautus. Šiuo metu optimalus atliekų tvarkymo valdymas yra vienas svarbiausių vietos ir regionų valdžios institucijoms išskylančių uždavinių. Todėl RK prašo įtraukti Komitetą į visus šios srities politinių sprendimų priėmimo etapus;
- pabrėžia, kad Europos atliekų politikos vertinimą paskelbdamas vienu iš penkių 2013 m. subsidarumo darbo programos prioritetų, RK parodė savo norą stiprinti vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimą nustatant naujus tikslus, kurių jos turės siekti. Todėl RK prašo, kad Europos Sąjunga užtikrintų visapusišką subsidarumo principo laikymąsi ir tinkamą vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimą ir bendradarbiavimą su jomis. RK dėl ES atliekų teisės aktų peržiūros atliko subsidarumo principu pagrįstas konsultacijas su savo Subsidarumo ekspertų grupe ir Subsidarumo stebėsenos tinklo partneriais;
- atreipia dėmesį, kad nauji tikslai turės būti patvirtinti vadovaujantis proporcingumo principu. RK prašo, kad ES laikytųsi atsargumo principo ir atsižvelgtų į galimą naujų priemonių poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms, jų biudžetui, administraciniam ir veiklos gebėjimams. Ypatingą dėmesį reikėtų skirti mažiausiai atliekų tvarkymo srityje pažengusių valstybių narių ir vietos ir regionų valdžios institucijų pajėgumui

⁽¹⁾ EAA pranešimas Nr. 2/2013.⁽²⁾ COM(2011) 571 final, CdR 140/2011 fin.⁽³⁾ COM(2012) 710 final.⁽⁴⁾ COM(2011) 25 final.⁽⁵⁾ 2008/98/EB.⁽⁶⁾ 99/31/EB.⁽⁷⁾ 94/62/EB.

įgyvendinti būsimą politiką. Norint pasiekti galutinius tikslus, reikės tikslus išskaidyti ir nustatyti tarpinius tikslus, taip pat užtikrinti tam tikrą vietos ir regionų valdžios institucijų veiksmų lankstumą. Be to, būtina atsižvelgti į geografinius, demografinius, socialinius ir ekonominius ypatumus;

11. prašo persvarstant tikslus vadovautis artumo principu. Šis principas gali būti taikomas ir vietos, ir tarptautiniame kontekste, tačiau būsimuose teisės aktuose pirmenybė turėtų būti teikiama atliekų tvarkymo veiklos tolesniam vykdymui ir plėtojimui Europos teritorijoje. RK prašo persvarstant tikslus nepakenkti šią veiklą vykdančių Europos viešojo ir privataus sektorių subjektų konkurencijai nei lygioms galimybėms ir reiškia paramą šiam ekonominės veiklos sektoriui Europos Sąjungoje;

Bendra atliekų tvarkymo terminologija

12. ragina Sąjungoje priimti vieną bendrą veiksmingą ir skaidrią atliekų apskaičiavimo metodiką, kad būtų galima racionalizuoti tikslus ir palyginti skirtingas situacijas ir pasiektą pažangą. Nustatant šią metodiką reikėtų atsižvelgti į skirtingą padėtį valstybėse narėse; Komitetas visų pirma reikalauja, kad šiuo metu pagal Atliekų pagrindų direktyvą⁽⁸⁾ taikomi keturi buitinių ir panašių atliekų tikslų apskaičiavimo metodai būtų pakeisti vienu skaidriu, patikimu ir plataus užmojo apskaičiavimo metodu;

13. prašo sudaryti bendrą Europos atliekų terminų žodyną, kuriame būtų sukaupta tiksliai ir išsamiai terminija, susijusi su atliekų tema, atliekų tvarkymu, pakartotiniu naudojimu, perdirbimu ir panaudojimu, šio sektoriaus struktūromis ir infrastruktūra, taip pat šio veiklos sektoriaus subjektais;

14. ragina kurti visų rūšių atliekų srautus apimančių Europos klasifikatorių, kad būtų galima visas atliekas skirstyti pagal griežtai nustatytas kategorijas;

Atliekų pagrindų direktyva: nustatyti naujus ir griežtesnius tikslus

15. mano, kad reikia siekti atskirų tikslų/reikia tikslus išskaidyti ir bendruose atskiroms atliekų tvarkymo hierarchijos pakopoms nustatytuose tiksluose apibrėžti atskirus tikslus kiekvienai atliekų srautų ir medžiagų, kurie turės būti apdorojami, rūšiai;

16. reikalauja nustatyti atskirus tikslus dėl tam tikrų senkančių medžiagų, kurios svarbios ekonomikai, bet kurių išteklių nebus atkurti vien tik nustačius konkrečių atliekų srautų tikslus;

17. prašo patvirtinti principą, pagal kurį įvairių rūšių atliekos būtų automatiškai nukreipiamos į aukščiausią joms prieinamą hierarchijos pakopą. Skirstant atliekas į kategorijas pagal atliekų tvarkymo hierarchiją, pagrindinis dėmesys turėtų būti skiriamas atliekų srautų sudėtyje esančioms medžiagoms, o ne atliekų srautų rūšims;

18. norėtų, kad ES visų pirma skirtų finansavimą veiklai, susijusiai su aukščiausiomis atliekų tvarkymo hierarchijos pako-

pomis. Subsidijos su žemesnėmis atliekų tvarkymo hierarchijos pakopomis susijusiai veiklai turėtų būti skiriamos atsižvelgiant į tai, ar įgyvendintos visos išankstinės priemonės, būtinos aukštesnioms atliekų tvarkymo principų hierarchijos pakopoms numatytiems tikslams pasiekti;

Prevencija

19. pabrėžia, kad atliekų tvarkymas leidžia tik iš dalies sumažinti jų poveikį aplinkai, todėl reikia propaguoti tvarų atliekų tvarkymą, kuris paskatintų gamtos išteklius pakeisti iš atliekų gautomis medžiagomis; be to, ši veikla neturi jokios įtakos gamtos išteklių apsaugai. Atliekų prevencija yra pirmasis ir pagrindinis būdas mažinti daromą poveikį aplinkai;

20. atkreipia dėmesį, kad sustiprinta atliekų prevencija ir visiškas principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas leis sumažinti vietos ir regionų valdžios institucijoms tenkančią atliekų tvarkymo finansinę ir organizacinę našta;

21. prašo sustiprinti atliekų prevencijos reikalavimus. Plataus užmojo ir privalomus tikslus reikėtų nustatyti vadovaujantis geriausiais iki šiol pasiektais rezultatais. Taigi iki 2020 m. komunalinių atliekų kiekis, tenkantis vienam gyventojui, palyginti su 2010 m. duomenimis, turėtų būti sumažintas 10 proc., tačiau kai naujojoje direktyvoje nustatytas bendras atliekų mažinimo tikslas nesuderinamas su vienam gyventojui tenkančių atliekų mažinimo tikslu, pirmenybė teikiama pirmajam;

22. ragina priimti maisto švaistymą ir pakuočių atliekas mažinančias priemones ir rasti naujų galimybių aprūpinti skurstančias ir nepasiturinčias šeimas maisto produktais, kurių galiojimo laikas dar nepasibaigęs. Šiomis priemonėmis turėtų būti užtikrinamas geresnis vartotojų informavimas apie ant produktų pakuočių nurodomas datas su paaiškinimais „geriausia suvartoti iki“ ir „tinka vartoti iki“, apie produktų anglies pėdsaką ir ekologinius daugkartinių pakuočių pranašumus. Reikėtų mokyti piliečius įsigyti tik realiems jų poreikiams patenkinti būtiną produktų kiekį ir renkantis prekę atsižvelgti į pakuotės rūšį; be to, maisto produktų švaistymo mažinimas kaip tema turėtų būti įtrauktas į gamybos, perdirbimo, gastronomijos ir prekybos sričių mokymo programas;

Didesnė gamintojų ir importuotojų atsakomybė. Ekologinis projektavimas

23. pabrėžia, kad didesnės gamintojo ar importuotojo atsakomybės principas tam tikrais atvejais pasitvirtino kaip veiksminga atliekų prevencijos politikos priemonė. Mano, kad reikėtų ne tik sisteminti naudotų produktų surinkimą, bet ir aktyviai raginti gamintojus ir importuotojus keisti gaminių projektavimo metodus ir stiprinti ekologinį efektyvumą ir ekologinį projektavimą;

24. pripažįsta, kad sąnaudų dėl didesnės gamintojo ar importuotojo atsakomybės tenka galutiniams vartotojams, nors gautas pelnas neinvestuojamas į atliekų tvarkymo procesus. RK

⁽⁸⁾ Europos Komisijos sprendimas 2011/753/ES.

prašo lėšas, gautas įgyvendinant ir kontroliuojant su šiuo principu susijusias priemones skirti atliekų rūšiavimo, paruošimo pakartotiniam naudojimui ir perdirbimo infrastruktūrai finansuoti;

25. mano, kad ES atliekų teisės aktuose turėtų būti įvestas produktų priežiūros (angl. *Product Stewardship*) principas, kad mažmenininkai būtų griežčiau įpareigoti padėti surinkti ir grąžinti produktus gamintojams;

26. mano, kad reikėtų reikalauti, kad valstybės narės lygintų bendrus produktus, kuriems būdingas planuojamas senėjimas, – vertintų jų galiojimo laiką, galimybę atlikti jų remontą ir panaudoti pakartotinai. Tuomet, naudojantis šiais duomenimis, per penkerius metus turėtų būti nustatyti būtinausi standartai. Iš gamintojų turėtų būti reikalaujama parduoti gaminius su pratęsta garantija ir pateikti sudedamąsias dalis remontui. Reikėtų remti įmones, kurios tokius vartojimo gaminius, kaip dideli buities prietaisai, pateikia kaip paslaugą, o ne prekę, nes taip padidėtų gaminių, kurių tarnavimo laikas ilgesnis ir kuriuos galima remontuoti, paklause;

27. siūlo griežtinti teisės aktus ekologinio projektavimo srityje, kad jau pirmais gaminių projektavimo etapais būtų galima geriau organizuoti gaminių išardymo ir atliekų valymo, perdirbimo ir naudojimo procesus. Nustačius aukštesnį ekologinio projektavimo standartus, būtų galima tikėtis kai kurių rūšių atliekų perkėlimo į aukštesnes atliekų tvarkymo hierarchijos pakopas;

28. pritaria ES sprendimui panaudojant struktūrinių ir sanglaudos fondų ir Europos investicijų banko lėšas stiprinti paramą moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai ekologinio projektavimo srityje. Tačiau kartu su šiais veiksmais siūlo atidžiau stebėti, kad nauji standartai neturėtų iškreipiančio poveikio konkurencijai;

Pakartotinis naudojimas ir parengimas pakartotiniam naudojimui

29. prašo nustatyti valstybėms narėms privalomus minimalius kiekybinius tikslus kiekvienai atliekų, kurios apibrėžiamos kaip pakartotinai panaudojamos, kategorijai atsižvelgiant į tai, kaip Europos Sąjungoje laikomasi dabartinių tikslų;

30. atkreipia dėmesį į pakartotinio atliekų naudojimo ir parengimo pakartotiniam naudojimui atveriamas žiedinės ekonomikos vystymosi galimybes. Turėtų būti sukurtos paramos priemonės šiame sektoriuje veiklą vykdančioms subjektams, visų pirma sudaryti geresnes sąlygas prieiti prie atliekų srautų, gauti finansinę pagalbą ar padėti jiems kurti savo ekonominius ir verslo projektus;

31. siūlo socialinės ekonomikos dalyvius įtraukti į būsimų Europos teisės aktų dėl pakartotinio atliekų naudojimo ir parengimo pakartotiniam naudojimui kūrimo procesus;

Perdirbimas

32. apgailestauja, kad, nepaisant gerėjančių atliekų perdirbimo ir atliekų naudojimo energijai rodiklių, dideli atliekų

kurias galima perdirbti ar pakartotinai panaudoti, kiekiai vis dar vežami į sąvartynus arba deginami mažo energijos efektyvumo įrenginiuose. Būsimoje teisės aktuose reikėtų numatyti, kaip geriau panaudoti atliekose esančius išteklius;

33. pritaria, kad reikia išanalizuoti galimybes, kaip iki 2025 m. iki 70 proc. būtų galima padidinti dabartinį privalomą komunalinių kietųjų atliekų perdirbimo tikslą atsižvelgiant į tai, kaip Europos Sąjungoje laikomasi dabartinių tikslų⁽⁹⁾. Siekiant bendro ES vidurkio tikslo, su valstybėmis narėmis ir vietos ir regionų valdžios institucijomis, ypač mažiausią pažangą padariusiomis, reikėtų suderinti tarpinius tikslus ir pereinamuosius laikotarpius;

34. mano, kad padidinus bendruosius tikslus, dalis deginamų ar į sąvartynus vežamų atliekų srautų bus nukreipti perdirbimui. Padidėjus perdirbamų atliekų kiekiui, reikės naujos infrastruktūros ir naujų investicijų į šį sektorių. Vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurios daugeliu atveju atsako už atliekų tvarkymo veiklos organizavimą, turi būti sudaryta galimybė prirėkus gauti logistinę ir finansinę paramą. Be to, reikia remti pastangas tausoti žaliavas ir pakartotinai naudoti medžiagas;

35. pakartoja savo prašymą ES persvarstytoje Atliekų pagrindų direktyvoje sukurti teisinį pagrindą organinių atliekų perdirbimo tikslams. Mano, kad toks teisinis pagrindas paskatintų atliekų perdirbimo sektorių nustatyti kiekybinius tikslus ir suteiktų kiekvienai valstybei narėi ir vietos ir regionų valdžios institucijoms daugiau laisvės bendradarbiauti ir organizuoti atliekų perdirbimo veiklą atsižvelgiant į savo padėties ypatumus;

36. mano, kad ypatingas dėmesys turi būti skiriamas organinių atliekų prevencijai. Reikėtų skatinti vietos ir regionų valdžios institucijas priimti ekologišką sodininkystę ir individualų kompostavimą populiariančias priemones ir stiprinti organinių atliekų laikymo ir apdoravimo pajėgumus;

37. sutinka, kad turi būti perdirbama kuo daugiau organinių atliekų, ir siūlo uždrausti vežti šios rūšies atliekas į sąvartynus ir apriboti jų deginimą; mano, kad būtina Europos lygmeniu suderinti komposto kokybės reikalavimus ir nustatyti pagamintų produktų kokybės garantijų sistemas siekiant užtikrinti aukštą aplinkos apsaugos lygį;

38. prašo nustatyti pramonės atliekų perdirbimo tikslus. Šie tikslai galėtų būti nustatyti pagal produktų sudėtyje esančias medžiagas, o ne pagal atliekų rūšis. Turi būti siekiama ne menkesnių tikslų nei komunalinių atliekų srityje;

39. atkreipia dėmesį į tai, kad įtraukus pramonės atliekas į perdirbimui skirtų atliekų srautus, labai padidės vietos ir regionų valdžios institucijoms tenkanti našta. Todėl šioms institucijoms

⁽⁹⁾ Tai pabrėžta atlikus subsidiarumo principu pagrįstas konsultacijas dėl ES atliekų teisės aktų priežiūros.

turės būti užtikrinta galimybė gauti pakankamai išteklių, kad jos galėtų atlikti pavestą užduotį. Taigi visose valstybėse narėse reikėtų visiškai įgyvendinti principą „teršėjas moka“;

40. pabrėžia būtinybę priimti bendras griežčiausias atliekų rūšiavimo ir valymo taisykles ne tik šeimų ūkiams ir pramonės subjektams, bet ir patiems rūšiavimo centrams. Iki 2020 m. turėtų būti rūšiuojama 100 proc. atliekų. Komitetas taip pat mano, kad valstybėms narėms ir vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurios atliekų perdirbimo srityje dar nėra padariusios pakankamos pažangos, būtina kartu su jomis nustatyti tarpinius tikslus ir pereinamąjį laikotarpį. Jis mano, kad be didesnių surinkimo ir rūšiavimo tikslų, būtina numatyti ir atitinkamus finansinius išteklius ir griežtesnes stebėsenos priemones;

Atliekų naudojimas energijai gauti

41. pritaria Europos Parlamento prašymui ⁽¹⁰⁾ Europos Komisijai pasiūlyti iki 2020 m. uždrausti deginti perdirbamas ir biologines atliekas, tačiau mano, kad draudimas turėtų būti netaikomas toms deginimo įmonėms, kurios vykdo šilumos gamybą, bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą arba kogeneraciją ir taip pasiekia aukštą efektyvumo lygį atsižvelgiant į fizikines ir chemines atliekų savybes;

42. nerimauja, kad kai kuriuose valstybėse narėse šiuo metu veikiantys deginimo įrenginiai yra pajėgūs sudeginti didesnį kiekį neperdirbamų atliekų nei visas tose valstybėse sukauptas atliekų kiekis. Todėl gali atsitikti taip, kad atliekų, kurias galima perdirbti arba pakartotinai panaudoti, srautai bus nukreipti į šiuos deginimo įrenginius;

43. apgailestauja, kad kai kurios valstybės narės nepakankamai investavo į atliekų prevenciją, rūšiavimą ir perdirbimą vien tam, kad užtikrintų kai kurių perteklinių ar perteklinių pajėgumų turinčių deginimo įrenginių veiklos tęstinumą;

44. prašo ypatingai atidžiai ištirti visas būsimas investicijas į atliekų deginimo infrastruktūrą ar į atliekų panaudojimą energijai gauti, taip pat šioje srityje vykdomų projektų finansavimą. Struktūrinių ir sanglaudos fondų lėšos turėtų būti skiriamos tik projektams, kurie nuosekliai dera su atliekų tvarkymo strategija, kuriuose taip pat numatyta infrastruktūra, galinti jau pirmaisiais tvarkymo etapais užtikrinti, kad surinktos atliekos bus rūšiuojamos, valomos ir perdirbamos;

45. norėtų, kad atliekų panaudojimo energijai gauti infrastruktūra būtų įrengta laikantis aukščiausių šilumos rekuperacijos, energijos gamybos ir išmetamo CO₂ kiekio mažinimo, šlako surinkimo ir naudojimo standartų. Šie dinamiški ir bendri standartai turi būti nustatyti Europos lygmeniu;

Direktyva dėl atliekų sąvartynų

46. prašo iki 2020 m. uždrausti vežti į sąvartynus bet kokias organines ir biologiškai skaidžias atliekas, kurių dalį ar visas galima pakartotinai panaudoti arba perdirbti ar kurios turi šiluminės vertės. Būtų galima nustatyti bendrą tikslą į sąvartynus vežamų visų rūšių atliekų kiekį sumažinti 5 proc. ar mažiau;

47. pabrėžia, kad padidintas mokestis už vieną toną į sąvartynus vežamų atliekų būtų veiksminga atliekų kiekio mažinimo ir atliekų srautų nukreipimo į aukštesnes atliekų tvarkymo hierarchijos pakopas priemonė. Mokesčių dydis turėtų būti nustatytas atsižvelgiant į jų poveikį. Reikėtų apvarstyti galimybę ES lygmeniu suvienodinti šiuos mokesčius nustatant būtiniausias standartus, kad būtų išvengta galimo iškraipymo sektoriuje;

Direktyva dėl pakuočių ir pakuočių atliekų

48. pritaria pasiūlymui, kad reikia išanalizuoti galimybes, kaip visų rūšių plastiko pakuočių atliekų perdirbimo tikslą padidinti iki 70 proc., o stiklo, metalo, popieriaus, kartono ir medienos pakuočių atliekų perdirbimo – iki 80 proc. atsižvelgiant į tai, kaip Europos Sąjungoje laikomasi dabartinių tikslų ⁽¹¹⁾. Siekiant bendro ES vidurkio tikslo, su valstybėmis narėmis ir vietos ir regionų valdžios institucijomis, ypač padariusiomis mažiausią pažangą, reikėtų suderinti ir nustatyti tarpinius tikslus ir pereinamuosius laikotarpius;

49. pabrėžia, kad didesnės gamintojo ar importuotojo atsakomybės principas pasitvirtino kaip veiksminga atliekų prevencijos politikos priemonė. Gamintojams ir importuotojams nustatytas reikalavimas patiems arba tarpininkaujant atliekų tvarkymo įmonėms surinkti atliekas galėtų tapti svarbiu žingsniu didinant jų atsakomybę;

Teritorinė sanglauda ir atliekų tvarkymas

50. prašo rengiant būsimus teisės aktus vadovautis šiais bendrais principais: visų rūšių atliekų srautų valdymas, atliekų tvarkymo hierarchijos taikymas, operacijų valdymo, finansavimo, sąnaudų ir taikomų mokesčių priemonių skaidrumas, kontrolė ir atsekamumas, vietos ir regionų valdžios institucijų ir jų bendradarbiavimo struktūrų vaidmens įvertinimas. Europos Sąjungos teisės aktų įgyvendinimo tvarkos skaidrumas leis palyginti įvairias situacijas, įvertinti skirtingą praktiką ir sudarys sąlygas palaipsniui kurti bendrą kartu įgytos gerosios patirties pagrindu;

51. prašo, nustačius plataus užmojo tikslus 2020 metams ir veiksmų planus, dėl kurių būtų susitarta su valstybe nare ir, prireikus, su kompetentingomis vietos ir regionų valdžios institucijomis. Juose turėtų būti nustatytas preliminarus tvarkaraštis ir tarpiniai kiekvienos rūšies atliekų tvarkymo ir kiekvienos atliekų tvarkymo hierarchijos pakopos tikslai, kurių

⁽¹⁰⁾ 2012 m. gegužės 24 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl efektyviai išteklius naudojančios Europos (2011/2068(INI))

⁽¹¹⁾ Tai pabrėžta atlikus subsidiarumo principu pagrįstas konsultacijas dėl ES atliekų teisės aktų peržiūros.

konkrečioje valstybėje narėje galėtų būti siekiama ilgiau, negu per bendram ES vidurkio tikslui nustatytą terminą. Tokia priemonė padėtų mažiausią pažangą padariusioms vietos ir regionų valdžios institucijoms sumažinti atotrūkį ir paremtų labiausiai pažengusių institucijų pastangas;

52. siūlo priimant ES atliekų tvarkymo ir apdorojimo politikos priemones vadovautis visuotiniu artumo principu. Laikantis šio principo visuose atliekų tvarkymo planuose turėtų būti skatinama atliekas tvarkyti kuo arčiau nuo jų susidarymo vietos, nors ir tikėtina, kad pagal šiuo metu galiojančią ES sistemą atliekas ir toliau reikės pervežti, kai tvarkyti jas vietoje būtų nepraktiška. Taigi, nustatant leidžiamus metinius atliekų tvarkymo ar laikymo pajėgumus pirmenybė turėtų būti teikiama vietos ir regionų lygmeniu susidariusioms atliekoms. Komitetas taip pat rekomenduoja, kad atliekų tvarkymo procese dalyvaujantys galimi viešojo ir privataus sektoriaus subjektai turėtų būti vietoje įsikūrusios įmonės, tokiu būdu sukuriant galimybes sumažinti atliekų vežimo poveikį aplinkai ir kurti naujas darbo vietas vietos lygiu. Šiam žingsniui link žiedinės ekonomikos reikėtų nustatyti realesnius terminus, kad būtų galima sukurti reikiamą infrastruktūrą ir planus;

53. prašo sukurti vietos ir regionų valdžios institucijų tarpusavio dialogo ir bendradarbiavimo, tarpvalstybiniu lygmeniu mechanizmus. ES turėtų skatinti kurti regioninius atliekų tvar-

kymo ir apdorojimo centrus ir prižiūrėti jų veiklą, tokiu būdu užtikrinti racionalų atliekų srautų valdymą ir optimalų šio sektoriaus infrastruktūros ir išteklių panaudojimą;

54. primygtinai ragina subsidijas skirti tuomet, kai ES patvirtins paramos prašančių valstybių narių pateiktus atliekų tvarkymo planus siekiant užtikrinti politikos nuoseklumą ir išvengti nereikalingų ar netgi nenaudingų investicijų. Investicijos turi atitikti atliekų tvarkymo planuose nustatytus tikslus;

55. prašo atsižvelgti į regioninio tarpvalstybinio centro veiklos dalyvius ir infrastruktūrą įgyvendinant ir vertinant valstybės narės, kurios teritorijoje dalis šių dalyvių vykdo veiklą ir turi infrastruktūrą, nacionalinį atliekų tvarkymo planą;

56. pritaria idėjai sukurti Europos informacijos platformą, kurioje būtų pateikiami Sąjungos ir kitose šalyse sukaupti atliekų prevencijos ir tvarkymo geriausios praktikos pavyzdžiai. Ši platforma turėtų apimti taip pat ir regioninį bendradarbiavimą ir sudaryti galimybes to norinčioms vietos ir regionų valdžios institucijoms palaikyti ryšius su analogiškoms, taip pat ir kaimyninių šalių institucijomis. Platforma padėtų keistis informacija ir palaipsniui įdiegti bendrą geriausią praktiką Europos lygmeniu.

2013 m. liepos 4 d., Briuselis

*Regionų komiteto
Pirmininkas*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

III

(Parengiamieji aktai)

REGIONŲ KOMITETAS

102-OJI PLENARINĖ SESIJA, 2013 M. LIEPOS 3–4 D.

Regionų komiteto nuomonė. Plačiajuosčio ryšio diegimo sąnaudų mažinimas

(2013/C 280/10)

REGIONŲ KOMITETAS

- atkreipia dėmesį į 2013 m. kovo 26 d. Europos Komisijos paskelbtą Pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl priemonių sparčiojo elektroninio ryšio tinklų diegimo sąnaudoms mažinti, kuris yra dalis iš dešimties punktų susidedančio plano, pateikto atliekant Europos skaitmeninės strategijos laikotarpio vidurio peržiūrą;
- džiaugiasi dėl tokių pasiūlyme dėl reglamento numatytų prioritetų kaip sparčiojo elektroninio ryšio tinklai, civilinės inžinerijos darbai, bendras esamos fizinės infrastruktūros naudojimas ir sąlygų veiksmingiau diegti naują fizinę infrastruktūrą sudarymas, ir administracinės naštos bei biurokratijos mažinimas, kurie visi yra susiję su sritimis, kuriose miestai ir regionai yra ne tik suinteresuotieji objektai, bet ir paslaugų teikėjai bei naudotojai;
- jau anksčiau yra pabrėžęs, kad jei pagrindine sąnaudų mažinimo, administracinių procedūrų ir paslaugų racionalizavimo ir supaprastinimo veiksmų kryptimi taptų racionalizavimo, modernizavimo ir administracinės naštos mažinimo priemonių priėmimas, pagyvėtų ekonominė veikla ir sumažėtų biurokracinių procedūrų ir formalumų, be to, būtų lengviau palaikyti piliečių ir valdžios ryšius ir tai padėtų sumažinti įmonių veiklos administravimo sąnaudas (ypač susijusias su sparčiojo interneto infrastruktūros plėtojimu), sustiprinti jų konkurencingumą ir suteikti postūmį jų vystymuisi;
- nurodo, kad privačių operatorių nepelningomis laikomose teritorijose, pavyzdžiui, kaimo vietovėse, vietos ir regionų valdžios institucijos turi dalyvauti finansuojant skaitmeninę infrastruktūrą. Siekiant visiems piliečiams visuose regionuose užtikrinti vienodas galimybes naudotis naujomis technologijomis, Regionų komitetas prašo Komisijos remti valdžios institucijų dedamas finansavimo pastangas ir, pirma, leisti naudoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas skaitmeninei infrastruktūrai visuose Europos regionuose finansuoti ir, antra, pripažinti kaimo ir mažo gyventojų tankio vietovėse vykdomų skaitmeninių plėtros projektų visuotinės svarbos paslaugų ir visuotinės ekonominės svarbos paslaugų pobūdį;

Pranešėjas

Gábor BIHARY (HU / ESP), Budapešto miesto tarybos narys

Pamatinis dokumentas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl priemonių sparčiojo elektroninio ryšio tinklų diegimo sąnaudoms mažinti

COM(2013) 147 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. atkreipia dėmesį į 2013 m. kovo 26 d. Europos Komisijos paskelbtą Pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl priemonių sparčiojo elektroninio ryšio tinklų diegimo sąnaudoms mažinti, kuris yra dalis iš dešimties punktų susidedančio plano, pateikto atliekant Europos skaitmeninės strategijos laikotarpio vidurio peržiūrą;

2. su pasitenkinimu konstatuoja, kad pasiūlymas dėl reglamento grindžiamas valstybių narių gerąja praktika ir toliau joms paliekant plačią veiksmų laisvę organizacinių aspektų srityje ir skatinant naują sparčiosios prieigos kultūrą;

3. džiaugiasi dėl tokių pasiūlyme dėl reglamento numatytų prioritetų kaip sparčiojo elektroninio ryšio tinklai, civilinės inžinerijos darbai, bendras esamos fizinės infrastruktūros naudojimas ir sąlygų veiksmingiau diegti naują fizinę infrastruktūrą sudarymas, ir administracinės naštos bei biurokratijos mažinimas, kurie visi yra susiję su sritimis, kuriose miestai ir regionai yra ne tik suinteresuotieji objektai, bet ir paslaugų teikėjai bei naudotojai;

4. primena, kad sparčiojo plačiajuosčio ryšio infrastruktūra yra bendrosios skaitmeninės rinkos pagrindas ir būtina pasaulinio konkurencingumo, pavyzdžiui, elektroninės prekybos srityje, sąlyga. Kaip primenama komunikate „II bendrosios rinkos aktas“⁽¹⁾, 10 proc. padidinus plačiajuosčio ryšio skvarbą, BVP per metus gali padidėti 1–1,5 proc., o darbo našumas – 1,5 proc.⁽²⁾ Kalbant apie dėl plačiajuosčio ryšio atsiradusias inovacijas, jos iki 2020 m. gali sudaryti sąlygas sukurti 2 mln. darbo vietų⁽³⁾;

5. pabrėžia faktą, kad Sąjunga negali sau leisti palikti piliečių ir įmonių už tokios infrastruktūros geografinės aprėpties ribų

⁽¹⁾ COM(2012) 573 final.

⁽²⁾ Booz and Company „Maximising the impact of Digitalisation“ („Skaitmeninimo poveikio maksimizavimas“), 2012 m.

⁽³⁾ Nacionaliniais tyrimais pagrįsti Komisijos skaičiavimai (J. Liebenau, R. Atkinson, P. Karrberg, D. Castro ir S. Ezell, „The UK Digital Road to Recovery“ („Skaitmeninis Jungtinės Karalystės kelias link atsigavimo“), 2009 m.; R. L. Katz ir kt., „The Impact of Broadband on Jobs and the German Economy“ („Plačiajuosčio ryšio poveikis darbo vietoms ir Vokietijos ekonomikai“), 2009 m..

ir yra įsipareigojusi siekti Europos skaitmeninės darbotvarkės plataus užmojo tikslų spartaus ryšio srityje, t. y. iki 2013 m. visiems europiečiams įdiegti bazinių plačiajuosčių ryšių, o iki 2020 m. i) užtikrinti, kad visi europiečiai turėtų galimybę naudotis spartesniu kaip 30 Mb/s ryšiu ir ii) bent 50 proc. Europos namų ūkių naudotųsi spartesniu kaip 100 Mb/s interneto ryšiu. Tačiau šie tikslai bus pasiekti tik tuomet, jeigu visoje ES sumažės tokios infrastruktūros diegimo sąnaudos;

6. pabrėžia, kad, nepaprastai svarbu valdant nagrinėjamame pasiūlyme dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento nurodytus procesus ir su jais susijusias viešosios politikos priemones koordinuoti Europos Sąjungos, valstybių narių ir vietos bei regionų valdžios institucijų veiksmus ir užtikrinti, kad būtų tinkamai laikomasi subsidiarumo principo, kaip nurodyta Regionų komiteto baltojoje knygoje dėl daugiapakopio valdymo⁽⁴⁾;

7. remdamasis ankstesnėse nuomonėse išdėstyta pozicija atkreipia dėmesį, kad būtina išnaudoti visą Europos potencialą vystyti skaitmenines paslaugas viešajame ir privačiame sektoriuose ir IRT naudoti kaip priemonę vietos ir regionų valdžios institucijų teikiamoms paslaugoms sveikatos, švietimo, viešosios tvarkos, saugumo ar socialinių paslaugų sektoriuose pagerinti. ES remiama viešojo ir privataus sektorių partnerystė tarp vietos ir regionų valdžios institucijų ir IRT vystančių MVĮ teikiant viešąsias IRT paslaugas gali būti puikiu pagrindu vietos lygmeniu ugdyti gebėjimus ir kaupti žinias visoje ES⁽⁵⁾;

8. jau anksčiau yra pabrėžęs, kad jei pagrindine sąnaudų mažinimo, administracinių procedūrų ir paslaugų racionalizavimo ir supaprastinimo veiksmų kryptimi taptų racionalizavimo, modernizavimo ir administracinės naštos mažinimo priemonių priėmimas, pagyvėtų ekonominė veikla ir sumažėtų biurokracinių procedūrų ir formalumų, be to, būtų lengviau palaikyti piliečių ir valdžios ryšius ir tai padėtų sumažinti įmonių veiklos administravimo sąnaudas (ypač susijusias su sparčiojo interneto infrastruktūros plėtojimu), sustiprinti jų konkurencingumą ir suteikti postūmį jų vystymuisi⁽⁶⁾;

⁽⁴⁾ CdR 89/2009 fin.

⁽⁵⁾ CdR 156/2009 fin.

⁽⁶⁾ CdR 65/2011 fin.

9. atkreipia dėmesį, kad Europos Komisija ir valstybės narės turi imtis priemonių, būtinų užtikrinti visapusišką ir veiksmingą vietos ir regionų valdžios institucijų dalyvavimą valdant su IRT susijusias iniciatyvas⁽⁷⁾;

10. atkreipia dėmesį į pasiūlymo dėl reglamento tikslą padėti kokybės požiūriu patobulinti Europos vartotojams skirtas informacines paslaugas ir gaminius ir sumažinti beprasmes išlaidas ir administracinę našatą kartu remiant skaitmeninę bendrąją rinką ir strategijos „Europa 2020“ tikslus;

Plačiajuosčio ryšio skvarba

11. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra vienos iš pagrindinių subjektų, kuriems yra skirtos skaitmeninės strategijos rekomendacijos, ypač kalbant apie plačiajuosčio ryšio plėtrą, ir gali turėti lemiamą reikšmę ją įgyvendinant. Naujojoje strategijoje vietos ir regionų lygmenimis nustatyti prioritetai gali pagerinti piliečių gyvenimo kokybę, tapti paspartimi jų socialinei ir ekonominei veiklai, suteikti postūmį regionų vystymuisi ir paskatinti veiksmingesnes ir konkretiems poreikiams pritaikytas viešąsias paslaugas ir vietos įmones. Regionai ir miestai turi daug priemonių šiam potencialui visapusiškai išnaudoti;

12. palankiai vertina tai, kad pasiūlymas dėl reglamento gali tapti reikšmingu indėliu siekiant sumažinti skaitmeninę atskirtį ir įgyvendinti strategijos „Europa 2020“ tikslus kartu patenkiant pagrindinius socialinius, kultūrinius ir ekonominius Europos piliečių poreikius⁽⁸⁾;

13. pripažįsta, kad informacinė visuomenė labai paspartino ekonominę ir socialinę pažangą, ir mano, kad geresnis plačiajuosčio ryšio infrastruktūros diegimas turėtų šią tendenciją sustiprinti. Vis tik Komitetas atkreipia dėmesį, kad galima lengvai platinti jaunimui ir pagrindinėms demokratinėms vertybėms pavojų keliantį turinį, ir pabrėžia, kad atsvara šiai grėsmei gali būti tinkamas vertybėmis grindžiamas švietimas ir visuotinis žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumas⁽⁹⁾;

14. primena, kad vietos ir regionų valdžios institucijoms tenka lemiamas vaidmuo padedant prieinamomis kainomis užtikrinti plačiajuosčią prieigą, pavyzdžiui, vietovėse, kur to neįmanoma pasiekti rinkos mechanizmais, įgyvendinant bandomuosius projektus, skirtus elektroninės prieigos atotrūkiui sumažinti, ir kuriant naujus būdus, kaip viešąsias e. paslaugas pritaikyti piliečių poreikiams⁽¹⁰⁾;

15. Europos Komisijos dėmesį atkreipia į tai, kad kalbant apie plačiajuosčio ryšio infrastruktūros finansavimą iš vietos ir regionų valdžios biudžeto gali prireikti negražinamų valstybinių dotacijų, ir prašo jos parengti atitinkamas taisykles;

16. dar kartą primena nuomonėje dėl Europos skaitmeninės darbotvarkės jau pateiktą pasiūlymą, kad finansavimu ir kitomis paramos priemonėmis turi būti skatinama atvira prieiga prie plačiajuosčio ryšio tinklų, kuriems būdinga horizontalių sluoksnių tinklo struktūra, ir verslo modelis, leidžiantis fizinei prieigą prie tinklo atskirti nuo paslaugų teikimo, ir kad esamus šviesolaidžių tinklus reikėtų atverti konkurencijai⁽¹¹⁾. Praktikoje tai reiškia, kad nenaudojamų šviesolaidžio skaidulų (angl. *dark fibre*), kurios priklauso pasyviajai infrastruktūrai, atžvilgiu turi būti aktyviai skatinami atviros prieigos verslo modeliai.

17. laikosi nuomonės, kad, jei su didelio gyventojų tankumo regionais siejami akivaizdūs komerciniai interesai, tai norint užtikrinti geografinę pusiausvyrą ypatingą dėmesį reikia skirti privačių investicijų skatinimui kaimo ir mažo gyventojų tankumo vietovėse, taip pat atokiausiuose regionuose. Šioje srityje vietos ir regionų valdžios institucijos gali atlikti labai svarbų vaidmenį ne tik koordinuodamos valdžios, teisės saugos, vietos švietimo ir sveikatos priežiūros įstaigų plačiajuosčio ryšio prieigos poreikius, bet ir sukurdamos vietos lygmens grupes (mokyklų, bendruomenių, MVĮ ir kt.) ir vartotojams skirtas plačiajuosčio ryšio infrastruktūros demonstracines zonas ir organizuodamos mokymus;

18. nurodo, kad privačių operatorių nepelningomis laikomose teritorijose, pavyzdžiui, kaimo vietovėse, vietos ir regionų valdžios institucijos turi dalyvauti finansuojant skaitmeninę infrastruktūrą. Siekiant visiems piliečiams visuose regionuose užtikrinti vienodas galimybes naudotis naujomis technologijomis, Regionų komitetas prašo Komisijos remti valdžios institucijų dedamas finansavimo pastangas ir, pirma, leisti naudoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas skaitmeninei infrastruktūrai visuose Europos regionuose finansuoti ir, antra, pripažinti kaimo ir mažo gyventojų tankio vietovėse vykdomų skaitmeninių plėtros projektų visuotinės svarbos paslaugų ir visuotinės ekonominės svarbos paslaugų pobūdį;

Skaitmeninės paslaugos ir e. valdžia

19. pabrėžia, kad IRT, kurios yra visiems atviros informacinės visuomenės pagrindas, turėtų tenkinti visų visuomenės narių, įskaitant tuos, kuriems gresia socialinė atskirtis, poreikius;

⁽⁷⁾ CdR 283/2008 fin.

⁽⁸⁾ CdR 14/2010 fin.

⁽⁹⁾ CdR 133/2009 fin.

⁽¹⁰⁾ CdR 5/2008 fin.

⁽¹¹⁾ CdR 104/2010 fin.

20. dar kartą patvirtina, kad aukštos kokybės plačiajuosčio ryšio paslaugas teikiant už prieinamą kainą gali padaugėti vietos ir regionų valdžios institucijų teikiamų paslaugų ir pagerėti jų kokybė, o labai mažoms ir mažoms bei vidutinėms įmonėms palengvėti produktų rinkodara. Manoma, kad atokiems, ypač atokiausiems, regionams ir bendruomenėms plačiau teikiamos ir spartesnės plačiajuosčio ryšio paslaugos labai praverstų ⁽¹²⁾;

21. pabrėžia naujų technologijų naudojimo galimybių ir skaitmeninių paslaugų svarbą regionų patrauklumui ir darniam vystymuisi ir mano, kad skaitmeninės prieigos visiems užtikrinimas yra būtina sąlyga siekiant sėkmingai įgyvendinti Europos Sąjungos ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos tikslus;

22. remdamasis ankstesnėse nuomonėse ⁽¹³⁾ išdėstyta pozicija rekomenduoja išnaudoti visą spartesnio tinklo diegimo Europoje taikant nagrinėjamą reglamentą potencialą siekiant vystyti skaitmenines paslaugas viešajame ir privačiame sektoriuose ir atitinkamai IRT naudoti kaip priemonę vietos ir regionų valdžios institucijų teikiamoms paslaugoms sveikatos priežiūros, švietimo, viešųjų pirkimų, saugumo ar socialinių paslaugų sektoriuose pagerinti;

23. be to, atsižvelgdamas į savo ankstesnėje nuomonėje ⁽¹⁴⁾ išsakytą poziciją, rekomenduoja visapusiškai išnaudoti galimybes, kurias Europai suteiks remiantis šiuo reglamentu sparčiai diegiamas tinklas, kad būtų galima plėtoti tarptautines e. valdžios paslaugas, ir prižiūrėti, kad atitinkamuose IT projektuose būtų atsižvelgiama į saugumo ir e. identifikacijos (projektas STORK), e. parašo, dokumentų elektroninio pristatymo aspektus, kitus e. valdžios elementus ir kad jie būtų nagrinėjami Europos lygmeniu;

24. nurodo, kad debesijos kompiuterijos ⁽¹⁵⁾ potencialo nebus galima visapusiškai išnaudoti, jeigu kuo skubiau nebus diegiama tam reikalinga infrastruktūra;

Išmanieji energetikos tinklai, skaitmeninimas ir kūriniai. IRT naudojimas

25. pabrėžia, kad skaitmeninė bendroji rinka yra Europos skaitmeninės darbotvarkės kertinis akmuo, reikalingas visoje Europoje kuriant augančią, sėkmingai veikiančią ir dinamišką rinką, kurioje kuriamas ir platinamas legalus skaitmeninis turinys ir interneto paslaugos, o vartotojams suteikiama galimybė lengvai, saugiai ir lanksčiai pasinaudoti skaitmeniniu

turiniu bei paslaugų rinkomis ⁽¹⁶⁾; palankiai vertina tai, kad siūlomas reglamentas atneš dvigubos naudos: paspartins šį procesą ir padės sumažinti sąnaudas;

26. mano, kad svarbu yra tai, kad ne tik būtų diegiamas sparčiojo ryšio tinklas, bet ir vietos ir regionų valdžios institucijos užsitikrintų skaitmeninimui reikalingus vidinius pajėgumus ir ilgalaikius finansinius išteklius ⁽¹⁷⁾;

27. pripažįsta, kad siūlomas reglamentas turės įtakos priemonėms, kuriomis naudojant IRT ⁽¹⁸⁾ ir pritaikant gamtos išteklių naudojimo sistemas numatoma padidinti energijos vartojimo efektyvumą;

Prieiga prie esamos fizinės infrastruktūros ir skaidrumas

28. pritaria tikslui maksimaliai padidinti tinklų sinergiją ir todėl reglamentas yra skirtas ne tik elektroninio ryšio tinklo paslaugų teikėjams, bet ir visiems fizinių infrastruktūrų (tokių kaip elektros energijos, dujų, vandentiekio ir nuotekų, šildymo tinklai ir transporto paslaugos), tinkančių elektroninio ryšio tinklų elementams įrengti, savininkams; vis dėlto dėl saugumo ir galimų didelių sąnaudų nerimauja dėl šio reglamento taikymo ypatingos svarbos infrastruktūrai, pavyzdžiui, didmiesčių metro tuneliams;

29. apgailestauja, kad telekomunikacijų paslaugos ir infrastruktūros prie nacionalinių sienų vis dar yra labai fragmentiškos, tuo tarpu plačiajuosčio ir sparčiojo elektroninio ryšio infrastruktūros yra bendrosios skaitmeninės rinkos ašis, be kurios neįmanoma konkuruoti pasaulinėje rinkoje;

30. kadangi civilinės inžinerijos darbai sudaro didžiąją visų tinklų diegimo sąnaudų dalį, esminiu pažangiu naujojo reglamento aspektu laiko tai, kad visi tinklo operatoriai turės teisę suteikti prieigą prie fizinių infrastruktūrų (pavyzdžiui, kanalų, vamzdžių, šulinių, spintų, stulpų, stiebų, antenų, bokštų ir kitų atraminių konstrukcijų) arba jomis naudotis (už protingą kainą ir priimtinais sąlygomis) sparčiojo elektroninio ryšio tinklų elementams diegti ir kad siekiant užtikrinti skaidrumą visa tam reikiama informacija turės būti pateikta per bendrą informacinį punktą;

31. vis dėlto atkreipia dėmesį į tai, kad nustatant kainas ir tarifus negalima pamiršti socialinių ir sanglaudos tikslų;

⁽¹²⁾ CdR 252/2005 fin.

⁽¹³⁾ CdR 156/2009 fin.

⁽¹⁴⁾ CdR 65/2011 fin.

⁽¹⁵⁾ CdR 1673/2012 fin.

⁽¹⁶⁾ CdR 104/2010 fin.

⁽¹⁷⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽¹⁸⁾ CdR 254/2008 fin.

Civilinės inžinerijos darbų koordinavimas

32. palankiai vertina tai, kad reglamente paliestas civilinės inžinerijos darbų koordinavimo klausimas, ypač turint omenyje tai, kad šios investicijos iš dalies arba visiškai finansuojamos viešosiomis lėšomis; tačiau pažymi, kad reglamente visiškai nekalbama apie su šiomis investicijomis susijusius viešuosius pirkimus;

33. apgailestauja, kad reglamente neminimas vietos valdžios institucijų vaidmuo, nors civilinės inžinerijos darbai turės būti koordinuojami jų teritorijoje; todėl rekomenduoja Komisijai reglamente paminėti vietos valdžios institucijas;

Leidimų suteikimas

34. sutinka, kad bendras informacinis punktas turėtų palengvinti leidimų suteikimo procesą ir jo koordinavimą, ir mano, kad maksimalus šešių mėnesių terminas yra pakankamas;

35. apgailestauja, kad reglamente nekalbama apie vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmenį leidimų suteikimo procese, nors daugeliu atvejų ši procedūra priklauso būtent vietos valdžios institucijų kompetencijai; nerimauja, kad šioje srityje vietos valdžios institucijoms dažnai tenka patirti dideles išlaidas;

Pastato įranga ir prieiga prie jos

36. kaip labai pažangų dalyką vertina nuostatą, pagal kurią vienas iš kriterijų leidimui gauti yra išpareigojimas naujuose pastatuose įrengti sparčiajam ryšiui parengtą fizinę pastato infrastruktūrą iki galutinių tinklo punktų;

37. palankiai vertina tai, kad įvedamas įpareigojimas naujuose ir kapitališkai renovuojamuose daugiabučiuose pastatuose įrengti koncentracijos punktą, kuris būtų prieinamas elektroninio ryšio tinklų tiekėjams, tačiau mano, kad reikėtų paaiškinti, kad šis įpareigojimas galioja ir investicijoms į socialinius būstus, siekiant užtikrinti, kad plačiajuosčio ryšio paslaugomis galėtų naudotis juose gyvenančių asmenų grupės, kurioms gresia skaitmeninė atskirtis; tačiau šiuo atveju siekiamą tikslą reikėtų visapusiškai remti;

Subsidiarumas, proporcingumas ir geresnis reguliavimas

38. pripažįsta, kad pasiūlyme dėl reglamento suformuluotos priemonės, regis, neprieštarauja subsidiarumo principui. Norint sumažinti plačiajuosčio elektroninio ryšio infrastruktūros diegimo sąnaudas veiksmų būtina imtis ES lygmeniu, jeigu

norima pagerinti vidaus rinkos kūrimo ir veikimo sąlygas ir pašalinti bendrosios rinkos veikimo kliūtis, kurios atsiranda dėl taisyklių ir administracinės praktikos nacionaliniu ir subnacionaliniu mastu skirtumų ir kurios trukdo Europos bendrovėms vystytis ir augti, neigiamai veikia Europos konkurencingumą ir sukuria kliūtis investuoti ir vykdyti veiklą tarpvalstybiniu mastu;

39. mano, kad srityse, turinčiose tarpvalstybinių elementų, siūlomos priemonės yra reikalingos, nes valstybės narės ir (arba) vietos ir regionų valdžios institucijos negali pačios vienos tinkamai reglamentuoti su tuo susijusių esminių tarpvalstybinių klausimų, o visaapimantis plačiajuostis ryšys padėtų siekti teritorinės sanglaudos;

40. pripažįsta, kad pagrindinis šio reglamento tikslas – palengvinti sparčiojo elektroninio ryšio tinklų diegimą ir jį skatinti, raginant bendrai naudotis esama fizine infrastruktūra ir sudaryti reikiamas sąlygas veiksmingiau diegti naują fizinę infrastruktūrą, kad tokius tinklus būtų galima diegti mažesnėmis sąnaudomis.

41. mano, kad siūlomos priemonės turi akivaizdžių privalumų palyginus su pavieniais nacionalinio, regionų ir vietos lygmens veiksmais, ypač todėl, kad pagrindinės priemonės sutelkiamos šiose keturiose probleminėse srityse: spartieji tinklai, civilinės inžinerijos darbai, bendras esamos fizinės infrastruktūros naudojimas ir sąlygų veiksmingiau diegti naują fizinę infrastruktūrą sudarymas ir administracinės naštos mažinimas.

42. atkreipia dėmesį į tai, kad bendras Europos masto požiūris, kaip spręsti šiuos klausimus, suteikia pridėtinės vertės, nes bus išvengta beprasmiškos veiklos dubliavimo ir sudarytos sąlygos masto ekonomijai; taip pat pabrėžia, kad toks požiūris iš tiesų yra labai reikalingas, nes internetas yra visur ir nepaiso sienų, be jo negalima apsieiti norint optimizuoti ekonominį ir socialinį IRT potencialą;

43. pripažįsta, kad pasiūlyme dėl reglamento suformuluotos priemonės, regis, neprieštarauja proporcingumo principui. Jomis siūlomi tik būtinausi veiksmai, reikalingi pasiūlyme numatytiems tikslams įgyvendinti siekiant sumažinti prieigos prie fizinės infrastruktūros kliūtis;

44. mano, kad reglamente siūlomomis sąnaudų mažinimo priemonėmis daugiausia dėmesio skiriama koordinavimo ir skaidrumo didinimui, taip pat minimalių priemonių derinimui, suteikiant galimybę suinteresuotosioms šalims pasinaudoti sinergija ir sumažinti diegimo neveiksmingumą;

45. pabrėžia, kad siūlomomis priemonėmis neprimetamas joks konkretus ekonominis modelis ir valstybėms narėms paliekama galimybė priimti išsamesnes nuostatas. Taigi jos greičiau papildys, o ne paveiks įgyvendinamas nacionalines iniciatyvas. Be to, jas taikydamos valstybės narės galės remtis savo dabartinėmis priemonėmis ir pasirinkti jų specifikai geriausiai tinkančią bet kurios esamos ar naujos priemonės struktūrą, nebūtinai patirdamos papildomų išlaidų;

46. pabrėžia, kad siekiant užtikrinti teisinį tikrumą reglamente turi būti nustatyta, kokių veiksmų imsis Europos Komisija, kai valstybės narės informuos ją apie leidimus nesilaikyti nustatytų įpareigojimų;

47. pritaria pasirinktai reglamento formai, nors direktyva valstybėms narėms suteiktų didesnę veiksmų laisvę; mano kad reglamentas, jeigu jis bus pakankamai lanksčiai taikomas, užtikrins galimybę greitai panaudoti sąnaudų mažinimo priemones,

išlaikant Europos skaitmeninės darbotvarkės tikslų, kuriuos reikia pasiekti iki 2020 m., įgyvendinimo tempą;

48. kai dėl geresnio reglamentavimo, apskritai pastebi, kad pasiūlyme dėl reglamento keletą kartų konkrečiai minimos vietos ir regionų valdžios institucijos. Atsižvelgiant į vietos ir regionų valdžios institucijų kompetencijos sritis bei į joms tenkanti esminį vaidmenį planuojant ir įgyvendinant priemones IRT srityje (ypač susijusias su sparčiojo elektroninio ryšio tinklais) mano, kad ES institucijoms ir valstybėms narėms reikia nuolat konsultuotis su šiomis valdžios institucijomis tiek kuriant, tiek įgyvendinant priemones, kuriomis vykdoma Europos skaitmeninė darbotvarkė;

49. prašo Europos Komisijos Regionų komitetui pateikti peržiūros ataskaitą, kuri bus atliekama po trejų metų nuo šio reglamento įsigaliojimo, kad Regionų komitetas dėl jos parengtų nuomonę.

II. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

2 straipsnio naujas 11 punktas

Apibrėžtys

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<u>11. kompetinga nacionalinė ginčų sprendimo institucija jei valstybė narė nepaskiria kitos kompetingos institucijos, kuri yra teisiškai atskirta ir funkcinu požiūriu nepriklausoma nuo visų tinklo operatorių, ši funkcija patikima nacionalinei reguliavimo institucijai;</u>

Paaiškinimas

Kad reglamentą būtų lengviau suprasti ir taikyti, pateikiant apibrėžtis būtų teisinga pateikti ir kompetingos nacionalinės ginčų sprendimo institucijos apibrėžtį.

2 pakeitimas

2 straipsnio naujas 12 punktas

Apibrėžtys

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<u>12. bendras informacinis punktas jei valstybė narė nepaskiria kitos kompetingos institucijos, ši funkcija valstybėje narėje patikima nacionalinei reguliavimo institucijai;</u>

Paaiškinimas

Kad reglamentą būtų lengviau suprasti ir taikyti, pateikiant apibrėžtis būtų teisinga pateikti bendro informacinio punkto apibrėžtį.

3 pakeitimas

7 straipsnio 2 dalis

Pastato įranga

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Visuose naujai pastatytuose daugiabučiuose pastatuose, kurių atžvilgiu paraiškos dėl statybų leidimų pateiktos po [informacija Leidinių biurui: įrašyti tiksliai šio reglamento įsigaliojimo datą], turi būti įrengtas koncentracijos punktas pastato viduje arba išorėje, ir šie pastatai turi būti prieinami elektroninio ryšio tinklų paslaugų teikėjams, kad būtų galima pasijungti prie sparčiajam ryšiui parengtos pastato infrastruktūros. Tas pats įpareigojimas taikomas daugiabučių pastatų, kurių atžvilgiu statybų leidimai pateikti po [informacija Leidinių biurui: įrašyti tiksliai šio reglamento įsigaliojimo datą], kapitalinės renovacijos atveju.</p>	<p>Visuose naujai pastatytuose daugiabučiuose pastatuose, <u>įskaitant socialinius būstus</u>, kurių atžvilgiu paraiškos dėl statybų leidimų pateiktos po [informacija Leidinių biurui: įrašyti tiksliai šio reglamento įsigaliojimo datą], turi būti įrengtas koncentracijos punktas pastato viduje arba išorėje, ir šie pastatai turi būti prieinami elektroninio ryšio tinklų paslaugų teikėjams, kad būtų galima pasijungti prie sparčiajam ryšiui parengtos pastato infrastruktūros. Tas pats įpareigojimas taikomas daugiabučių pastatų, kurių atžvilgiu statybų leidimai pateikti po [informacija Leidinių biurui: įrašyti tiksliai šio reglamento įsigaliojimo datą], kapitalinės renovacijos atveju.</p>

Paaiškinimas

Šiuo pakeitimu norima patikslinti, kad socialinių būstų statybos sąnaudų negalima mažinti juose atsisakant prisijungimui prie sparčiajo ryšio būtinos įrangos, kad tokių būstų gyventojams būtų užtikrintos vienodos galimybės.

4 pakeitimas

10 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šio reglamento įgyvendinimo ataskaitą ne vėliau kaip [informacija Leidinių biurui: įrašyti tiksliai datą: šio reglamento įsigaliojimo data + 3 metai]. Ataskaitoje pateikiama šiuo reglamentu numatytų priemonių poveikio santrauka ir tikslų įgyvendinimo pažangos įvertinimas.</p>	<p>Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šio reglamento įgyvendinimo ataskaitą ne vėliau kaip [informacija Leidinių biurui: įrašyti tiksliai datą: šio reglamento įsigaliojimo data + 3 metai]. Ataskaitoje pateikiama šiuo reglamentu numatytų priemonių poveikio santrauka ir tikslų įgyvendinimo pažangos įvertinimas. <u>Ji turi būti perduota Regionų komitetui, kad pastarasis pateiktų nuomonę;</u></p>

Paaiškinimas

Pakeitimu numatomas privalomas konsultavimasis su RK, kad šis pateiktų nuomonę.

2013 m. liepos 3 d., Briuselis

Regionų komiteto
Pirmininkas
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regionų komiteto nuomonė. Tabako ir susijusių gaminių gamyba, pateikimas ir pardavimas

(2013/C 280/11)

REGIONŲ KOMITETAS

- mano, kad direktyvą būtina persvarstyti ir tai turi būti padaryta nedelsiant siekiant apsaugoti Europos gyventojų, ypač jauniausiųjų, sveikatą nuo rūkymo keliamo pavojaus;
- ragina Komisiją ir valstybes nares priimti nuoseklią direktyvą, kurioje greta vartotojų apsaugai būtinų išpėjimų apie grėsmę sveikatai taip pat būtų atsižvelgta į tabako kultūros auginimą ir jos ekonominę vertę;
- mano, kad valstybės narės turėtų uždrausti nemokamai skirstyti tabako gaminius (internete arba viešose vietose), kadangi taip lengva „prisivilioti“ naujus (ir jaunus) rūkančiuosius;
- ragina Europos Komisiją kartu su valstybėmis narėmis apsvarstyti modelį, pagal kurį būtų atitaisoma padėtis, susijusi su darbo vietų praradimu tabako sektoriuje ir pakuočių gamybos pramonėje;
- teigia, kad valstybės narėms turėtų būti suteikta galimybė uždrausti tarpvalstybinę tabako gaminių prekybą, kad geriau apsaugotų jaunus piliečius nuo žalos;
- įsitikinęs, kad reikia skatinti visuomenės švietimo ir informavimo kampanijas reguliariai teikiant pradinėse ir vidurinėse mokyklose konsultacijas apie tabako gaminių žalingumą ir žalą sveikatai bei gerovei;
- ragina Komisiją ir valstybes nares numatyti finansinę paramą regionams, kuriuose šiuo metu auginamas arba gaminamas tabakas, kad jie galėtų persitvarkyti ir pradėti gaminti kitus tvaresnius pasėlius;
- atkreipia dėmesį į tai, kad šiuo metu rinkoje yra nestandartinių pakelių ir jų pašalinimas iš rinkos sukeltų neigiamų padarinių tiems regionams, kuriuose jie gaminami.

Pranešėjas	Dimitris KALOGEROPOULOS (EL / ELP), Egalejo miesto savivaldybės tarybos narys
Pamatinis dokumentas	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, taikomų tabako ir susijusių gaminių gamybai, pateikimui ir pardavimui, suderinimo
	COM(2012) 788 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Ižanga

1. pažymi, kad praėjus dvylikai metų po to, kai ES priėmė dabartinę Tabako gaminių direktyvą (kurioje numatyta keletas kontrolės priemonių), rūkymas tebėra pagrindinė mirčių, kurių galima išvengti, priežastis ES – dėl jo kasmet miršta apie 700 000 žmonių – ir kad daugiau kaip 70 proc. rūkančiųjų pradeda rūkyti iki 18 metų; todėl mano, kad tikrai būtina skubiai persvarstyti galiojančią direktyvą numatant griežtesnes jos įgyvendinimo priemones;

2. palankiai vertina Komisijos pasiryžimą remti ir papildyti valstybių narių ir vietos bei regionų valdžios institucijų pastangas išspręsti rūkymo problemą. Komitetas pažymi, kad tabako auginimas yra teisėtas, tačiau svarbu atidžiai stebėti jo poveikį piliečių sveikatai;

3. atsižvelgdamas į Europos Komisijos tikslą, – siekiant užtikrinti vidaus rinkos veikimą suderinti vis dar skirtingus teisės aktus ir administracines nuostatas pasiūlymo dėl direktyvos taikymo srityje, Komitetas pritaria pasiūlymo teisiniam pagrindui – SESV 114 straipsniui. Pabrėžia, kad tokią praktiką patvirtino Europos Teisingumo Teismo sprendimas Byloje C-380/03, Vokietijos Federacinė Respublika prieš Europos Parlamentą ir Europos Sąjungos Tarybą. Kita vertus, pasiūlymu dėl direktyvos valstybėms narėms suteikiama galimybė imtis griežtesnių priemonių nei nustatyta jos straipsniuose;

ES politikos indėlis į sveikatos užtikrinimą

4. pripažįsta galimą susijusių ES politikos sričių indėlį siekiant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 straipsnio 3 dalyje ir ES Pagrindinių teisių chartijos 35 straipsnyje nuro-

dyto tikslo, „[...] kad aukštas žmogaus sveikatos apsaugos lygis būtų užtikrintas apibrėžiant ir įgyvendinant visas Sąjungos politikos kryptis ir veiklas“;

5. mano, kad direktyvą būtina persvarstyti ir tai turi būti padaryta nedelsiant siekiant apsaugoti Europos gyventojų, ypač jauniausiųjų, sveikatą nuo rūkymo keliamo pavojaus;

6. pabrėžia, kad ES, kartu su nacionalinėmis, regionų ir vietos valdžios institucijomis, turėtų padidinti pastangas visuomenės sveikatos srityje vykdydama visuomenės švietimo, informavimo ir sveikatos ugdymo kampanijas, kurių metu buvo supažindinama su rūkymo pasekmėmis sveikatai ir kurios iki šiol pakankamai veiksmingai mažino tabako vartojimą;

7. ragina siekti, kad persvarstyta Tabako gaminių direktyva atitiktų trečiąją daugiametę ES sveikatos srities veiksmų 2014–2020 m. programą „Sveikata ekonomikos augimui skatinti“, kurios tikslas – skatinti sąveiką vengiant dubliuoti atitinkamas Sąjungos programas ir priemones;

Sveikatos apsaugą derinti su ekonominiu vystymusi

8. sutinka su Europos Komisija, kad pagal SESV 114, 168 ir 169 straipsnius, pasirenkant politikos galimybes, nustatytas Tabako gaminių direktyvos persvarstymo metu, reikia siekti aukšto lygio sveikatos apsaugos užtikrinimo; pabrėžia, kad sveikatos apsauga yra svarbiausias tikslas, kurio siekiant reikia propaguoti sveikatingumą ir ligų prevencijos priemones, tokias kaip socialinės ir ekonominės sąlygos, gyvenimo būdas, kultūra, išsilavinimas, ekologiniai veiksniai visose visuomenei svarbiose srityse, siekiant kiek galima anksčiau nustatyti rizikos veiksnius ir sušvelninti jų neigiamą poveikį;

9. ragina Komisiją ir valstybes nares apsvarstyti galimybę iš dalies pakeisti siūlomas nuostatas siekiant priimti nuoseklią direktyvą, kurioje greta vartotojų apsaugai būtinų išpėjimų apie grėsmę sveikatai taip pat būtų atsižvelgta į tabako kultūros auginimą ir jos ekonominę vertę;

10. Komitetas pritaria priemonėms, kuriomis siekiama remiantis moksliniais įrodymais sumažinti tabako priklausomybės sukėlimo gebą ar toksiškumą, taip pat priemones, kuriomis objektyviai siekiama užkirsti kelią bet kokiam vartotojų klaidinimui, pavyzdžiui, priedų, kurie gali sudaryti išpūdį, kad kai kurie tabako gaminiai yra naudingi sveikatai ar turi gydomąjį poveikį naudojimui;

Darbo vietų ir gamybos išsaugojimas

11. mano, kad daugelyje ES regionų tabakas auginamas skurdžiame dirvožemyje. Tabako auginimui reikalingos trąšos ir didelis kiekis pesticidų;

12. remdamasis į RK nuomone dėl bendros žemės ūkio politikos primena, kad Europos žemės ūkio sektoriuje būtina pereiti prie tvirtų gamybos būdų ir prisitaikyti prie klimato kaitos. Atsižvelgiant į poveikį aplinkai, vietoje tabako kultūros turėtų būti auginamos tvaresnės kultūros;

13. ragina Komisiją ir valstybes nares numatyti paramą regionams, kuriuose šiuo metu auginamas arba gaminamas tabakas, kad jie galėtų persitvarkyti ir pradėti gaminti kitus žemės ūkio produktus;

14. ragina Europos Komisiją kartu su valstybėmis narėmis apsvarstyti modelį, pagal kurį būtų atitaisoma padėtis, susijusi su darbo vietų praradimu tabako sektoriuje ir pakuočių gamybos pramonėje;

Mokestinės pajamos, atsekamumas ir saugumo elementai, kontrabanda

15. primena, kad Europos Sąjungoje iš tabako gaminiams taikomų mokesčių kasmet surenkama beveik 100 000 mln. EUR ir kad šiuo metu nelegali prekyba sudaro apie 10 proc., o tai reiškia, kad kasmet prarandama 10 000 mln. EUR mokesčių pajamų. Tai rodo, kad būtina geriau apsaugoti Europos rinką nuo nelegalios prekybos keliamos grėsmės ir piliečius plačiau informuoti apie pavojų, susijusį su nežinomų ar neleistinų tabako gaminių, kuriems nebuvo taikyta jokia kokybės kontrolė ir kurie kelia pavojų vartotojų saugai, vartojimui;

16. mano, kad pasiūlyme dėl direktyvos numatytos konkrečios atsekamumo kontrolės ir kovos su kontrabanda priemonės gali lemti didžiulę ekonominę ir administracinę našta įmonėms (ypač pačioms mažiausioms) ir valstybėms narėms, o tai turės neigiamą poveikio jų veiksmingumui ir prieštaraus PSO Tabako kontrolės pagrindų konvencijos nuostatoms;

17. atkreipia dėmesį į tai, kad nestandartinių pakelių cigarečių yra visose Europos nacionalinėse ir regioninėse rinkose, tad jų pašalinimas iš rinkos galėtų sukelti neigiamų padarinių tų regionų, kuriuose tokie pakeliai gaminami, pajamoms. Šis neigiamas ekonominis poveikis gali būti itin stiprus tose vietovėse, kurios jau nukentėjo nuo dabartinės ekonominės krizės;

18. kita vertus, įspėja, kad šios kontrolės priemonės nebus itin veiksmingos, jei kitos direktyvos nuostatos gali skatinti kontrabandą, pirmiausia kaimyniniuose regionuose ir vietovėse bei iš trečiųjų šalių. Todėl prašo Europos Komisijos ir valstybių narių aktyviau kovoti su kontrabanda;

Būtinybė užtikrinti didesnę ES politikos nuoseklumą

19. mano, kad pasiūlyme dėl direktyvos siūloma nauja cigaretilės apibrėžtis yra nenuosekli ir nereikalinga, kadangi prieštarauja 2011 m. birželio 21 d. Tarybos direktyvoje 2011/64/ES dėl akcizų, taikomų apdorotam tabakui, struktūros ir tarifų pateiktai apibrėžčiai;

Subsidiarumas ir deleguotieji aktai

20. įspėja, kad Europos Komisija pasilieka plačias teises rengiant deleguotuosius ir įgyvendinimo teisės aktus vėliau vienašališkai keisti svarbiausius direktyvos aspektus, pavyzdžiui, didžiausią leidžiamą priedų kiekį, galimus uždrausti kvapus ir skonius ar išpėjimų apie grėsmę sveikatai formuluotę, vietą ir dydį;

21. mano, kad taip formuluojant galimybę rengti deleguotuosius teisės aktus Europos Komisijai suteikiama pernelyg didelė veiksmų laisvė, o tai gali prieštarauti Lisabonos sutarčiai, kurioje nurodyta, kad deleguotuosius teisės aktus galima priimti tik dėl neesminių direktyvos nuostatų; šiuo atveju taip nėra;

22. dėl cigarų, cigarilių ir pypkių įspėja, kad pasiūlyme dėl direktyvos numatoma galimybė automatiškai panaikinti tam tikras tekste numatytas išimtis iš esmės pasikeitus aplinkybėms, t. y. parduodamam kiekiui padidėjus ne mažiau kaip 10 proc. bent 10 valstybių narių arba jaunesnių nei 25 metų amžiaus vartotojų skaičiui išaugus 5 procentiniais punktais. Dešimtyje iš 27 dabartinių valstybių narių šių gaminių rinka yra nepaprastai maža ir 10 proc. pokytis gali nesunkiai įvykti. Taigi tokia priemonė neturi prasmės ir gali lemti didelį teisinį netikrumą šiame pasektoryje. Regionų komitetas gali manyti, kad ši nuostata yra pernelyg bendra ir plati, todėl Komisija galėtų ją taikyti savo nuožiūra.

II. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

8 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – Sutartis) 114 straipsnio 3 dalį aukštas sveikatos apsaugos lygis turėtų būti laikomas pagrindiniu tikslu, atsižvelgiant, visų pirma, į visas mokslo faktais pagrįstas naujoves. Tabako gaminiai nėra paprastos prekės ir atsižvelgiant į ypač kenksmingą tabako poveikį sveikatos apsauga turėtų būti laikoma svarbiu prioritetu, visų pirma tam, kad būtų sumažintas rūkymo paplitimas tarp jaunimo.	pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – Sutartis) 114 straipsnio 3 dalį aukštas sveikatos apsaugos lygis turėtų būti laikomas pagrindiniu tikslu, atsižvelgiant, visų pirma, į visas mokslo faktais pagrįstas naujoves. Tabako gaminiai nėra paprastos prekės ir atsižvelgiant į ypač kenksmingą tabako poveikį sveikatos apsauga turėtų būti laikoma svarbiu prioritetu, visų pirma tam, kad būtų sumažintas rūkymo paplitimas tarp jaunimo. <u>Reikia skatinti visuomenės švietimo ir informavimo kampanijas reguliariai teikiant konsultacijas pradinėse ir vidurinėse mokyklose;</u>

Paaiškinimas

Visuomenės švietimo ir informavimo kampanijos visuomenės sveikatos požiūriu bus veiksmingesnės nei paprastos intervencinės ar draudžiamosios priemonės, paremtos neproporcingais draudimais.

2 pakeitimas

13 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
dabartinis įvairių pranešimo formatų naudojimas apsunkina gamintojams ir importuotojams prievolių teikti pranešimus vykdymą ir dėl to valstybėms narėms ir Komisijai yra sunkiau lyginti ir analizuoti gautą informaciją ir iš jos daryti išvadas. Atsižvelgiant į tai, reikia nustatyti bendrą privalomą pranešimų apie sudedamąsias dalis ir išrūkas formatą. Reikėtų užtikrinti, kad visuomenei būtų teikiama kuo skaidresnė informacija apie gaminį ir kad būtų deramai atsižvelgta į tabako gaminių gamintojų komercinės ir intelektinės nuosavybės teises;	dabartinis įvairių pranešimo formatų naudojimas apsunkina gamintojams ir importuotojams prievolių teikti pranešimus vykdymą ir dėl to valstybėms narėms ir Komisijai yra sunkiau lyginti ir analizuoti gautą informaciją ir iš jos daryti išvadas. Atsižvelgiant į tai, reikia nustatyti bendrą privalomą pranešimų apie sudedamąsias dalis ir išrūkas formatą. Reikėtų užtikrinti, kad visuomenei būtų teikiama kuo skaidresnė informacija apie gaminį ir kad būtų deramai atsižvelgta į tabako gaminių gamintojų komercinės ir intelektinės nuosavybės teises <u>ir laikomasi Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) susitarimų;</u>

Paaiškinimas

Tarptautiniu lygmeniu Europos Komisija apie pasiūlymą dėl direktyvos turėjo oficialiai pranešti Techninių prekybos kliūčių komitetui, kadangi kai kurie pasiūlymai gali prieštarauti tarptautinės prekybos taisyklėms.

3 pakeitimas

18 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
atsižvelgiant į tai, kad direktyvoje pagrindinis dėmesys skiriamas jaunimui, kitiems nei cigaretės, cigaretėms sukti skirtas tabakas ir bedūmiai tabako gaminiai tabako gaminiams, vartojamiems daugiausia vyresnio amžiaus vartotojų, turėtų būti suteikta išimtis dėl tam tikrų sudedamųjų dalių	atsižvelgiant į tai, kad direktyvoje pagrindinis dėmesys skiriamas jaunimui, kitiems nei cigaretės ir, cigaretėms sukti skirtas tabakas ir bedūmiai tabako gaminiai tabako gaminiams, vartojamiems daugiausia vyresnio amžiaus vartotojų, turėtų būti suteikta išimtis dėl tam tikrų

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
reikalavimų tol, kol nėra esminio aplinkybių pasikeitimo, pvz., jų pardavimo apimties ar jaunimo vartojimo įpročių;	sudedamųjų dalių reikalavimų tol, kol nėra esminio aplinkybių pasikeitimo, pvz., jų pardavimo apimties ar jaunimo vartojimo įpročių.

Paaiškinimas

Šiuo pakeitimu atsižvelgiama į bendrą poziciją dėl direktyvos, suderintą per Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos 2013 m. birželio 21 d. posėdį, pagal kurią draudimas prekiauti būdingo kvapo ar skonio gaminiais būtų taikomas ir cigaretėms bei cigaretėms sukti skirtam tabakui, bet netaikomas kitiems tabako gaminiams.

4 pakeitimas

24 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
dėl daugiausia vyresnio amžiaus vartotojų vartojamų rūkomųjų tabako gaminių, išskyrus cigaretes ir cigaretėms sukti skirtą tabako gaminius, turėtų būti suteikta išimtis dėl tam tikrų ženklinimo reikalavimų, kol nėra jokio esminio aplinkybių pasikeitimo jų pardavimo apimties atžvilgiu arba dėl jaunimo vartojimo įpročių. Ženklinant šiuos kitus tabako gaminius turėtų būti taikomos specialios taisyklės. Turi būti užtikrintas išpėjimų apie grėsmę sveikatai ant bedūmių tabako gaminių matomumas. Todėl išpėjimai turėtų būti ant bedūmių tabako gaminių pakuotės dviejų pagrindinių paviršių;	dėl daugiausia vyresnio amžiaus vartotojų, <u>išskyrus konkrecias vietas bendruomenės</u> , vartojamų rūkomųjų tabako gaminių, išskyrus cigaretes ir cigaretėms sukti skirtą tabako gaminius, turėtų būti suteikta išimtis dėl tam tikrų ženklinimo reikalavimų, kol nėra jokio esminio aplinkybių pasikeitimo jų pardavimo apimties atžvilgiu arba dėl jaunimo vartojimo įpročių. Ženklinant šiuos kitus tabako gaminius turėtų būti taikomos specialios taisyklės. Turi būti užtikrintas išpėjimų apie grėsmę sveikatai ant bedūmių tabako gaminių matomumas. Todėl išpėjimai turėtų būti ant bedūmių tabako gaminių pakuotės dviejų pagrindinių paviršių. <u>Ypatingas dėmesys bus skiriamas nišinių tabako gaminių, pvz., vandens pypkių tabako gaminių, vartojimo modelių stebėsenai valstybėse narėse gyvenančiose etninių mažumų bendruomenėse;</u>

5 pakeitimas

30 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
tarpvalybinė nuotolinė tabako prekyba sudaro palankesnes sąlygas jaunimui įsigyti tabako gaminių ir kelia riziką pakenkti reikalavimų, nustatytų tabako kontrolės teisės aktuose ir visų pirma šioje direktyvoje, laikymuisi. Reikalingos bendros taisyklės dėl pranešimų teikimo sistemos siekiant užtikrinti, kad šios direktyvos teikiamos galimybės būtų visiškai išnaudotos. Šios direktyvos pranešimų apie tarpvalstybinę nuotolinę prekybą tabako gaminių nuostata turėtų būti taikoma nepaisant pranešimų teikimo procedūros, nustatytos 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/31/EB dėl tam tikrų su informacinės visuomenės paslaugomis susijusių aspektų ⁽¹⁾ . Tabako gaminių nuotolinio pardavimo vartotojams verslas taip pat reglamentuojamas 1997 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su nuotolinės	<u>valstybės narės galėtų uždrausti tarpvalstybinę nuotolinę tabako prekybą turėtų būti uždrausta, nes ji</u> sudaro palankesnes sąlygas jaunimui įsigyti tabako gaminių ir kelia riziką pakenkti <u>direktyvos</u> reikalavimų, laikymuisi. Reikalingos bendros taisyklės dėl pranešimų teikimo sistemos siekiant užtikrinti, kad šios direktyvos teikiamos galimybės būtų visiškai išnaudotos. Šios direktyvos pranešimų apie tarpvalstybinę nuotolinę prekybą tabako gaminių nuostata turėtų būti taikoma nepaisant pranešimų teikimo procedūros, nustatytos 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/31/EB dėl tam tikrų su informacinės visuomenės paslaugomis susijusių aspektų ⁽¹⁾ . Tabako gaminių nuotolinio pardavimo vartotojams verslas taip pat reglamentuojamas 1997 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su nuotolinės prekybomis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
prekybomis sutartimis, kuri nuo 2014 m. birželio 13 d. bus pakeista 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl vartotojų teisių ⁽²⁾ ;	sutartimis, kuri nuo 2014 m. birželio 13 d. bus pakeista 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl vartotojų teisių ⁽²⁾ ;
⁽¹⁾ OL L 178, 2000 7 17, p. 1–16. ⁽²⁾ OL L 144, 1997 6 4, p. 19–27 ir OL L 304, 2011 11 22, p. 64–88.	⁽¹⁾ OL L 178, 2000 7 17, p. 1–16. ⁽²⁾ OL L 144, 1997 6 4, p. 19–27 ir OL L 304, 2011 11 22, p. 64–88.

Paaiškinimas

Tarpvalstybinė nuotolinė prekyba sudaro nedidelę visos tabako prekybos dalį. Tačiau dėl jos nepilnamečiai gali lengviau įsigyti tabako gaminių, todėl iškilus regioninio ar nacionalinio masto problemoms valstybės narės turėtų gebėti uždrausti tokią „verslas–vartotojui“ prekybą. Net ir jos neuždraudus, bendros taisyklės dėl pranešimų yra būtinos norint užtikrinti visapusišką direktyvoje išdėstytų taisyklių laikymąsi.

6 pakeitimas

30 konstatuojamoji dalis

Įrašyti naują konstatuojamąją dalį po 30 konstatuojamosios dalies:

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<u>atsižvelgdamos į didelį potencialą paskatinti rūkyti naujus (ir jaunas) žmones, valstybės narės turėtų uždrausti nemo-kamų tabako gaminių platinimo principą (internetinės mažmeninės prekybos centruose ar viešosios vietose).</u>

Paaiškinimas

Siūlomas pakeitimas yra susijęs su nuomonės projekto 1 punktu: reikia užtikrinti, kad tabako gaminius vartotų tik tie 70 proc. rūkalių, kurie pradeda rūkyti iki 18 metų amžiaus.

7 pakeitimas

31 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
visi tabako gaminiai gali sukelti mirtingumą, sergamumą ir neįgalumą ir jų vartojimas turėtų būti apribotas. Todėl būtina stebėti pokyčius, susijusius su naujų kategorijų tabako gaminiais. Tabako gaminių gamintojams ir importuotojams turėtų būti nustatyta prievolė pranešti apie naujų kategorijų tabako gaminius, nepažeidžiant valstybių narių galių juos uždrausti arba leisti. Komisija turėtų stebėti raidą ir, praėjus penkeriems metams nuo šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino, pateikti ataskaitą siekiant įvertinti, ar šią direktyvą būtina iš dalies keisti;	visi tabako gaminiai gali sukelti mirtingumą, sergamumą ir neįgalumą ir jų vartojimas turėtų būti apribotas. Todėl <u>reikia skatinti visuomenės švietimo ir informavimo apie rimtas rūkymo pasekmes sveikatai kampanijas ir planus ir stebėti pokyčius, susijusius su naujų kategorijų tabako gaminiais. Tabako gaminių gamintojams ir importuotojams turėtų būti nustatyta prievolė pranešti apie naujų kategorijų tabako gaminius, nepažeidžiant valstybių narių galių juos uždrausti arba leisti. Komisija turėtų stebėti raidą ir, praėjus penkeriems metams nuo šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino, pateikti ataskaitą siekiant įvertinti, ar šią direktyvą būtina iš dalies keisti;</u>

Paaiškinimas

Visuomenės švietimo ir informavimo kampanijos visuomenės sveikatos požiūriu bus veiksmingesnės nei paprastos intervencinės ar draudžiamosios priemonės, paremtos neproporcingais draudimais.

8 pakeitimas

2 straipsnio 20 dalis

Įrašyti naują dalį po 2 straipsnio 20 dalies:

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<u>„nišinis tabakas“ apima tabako gaminius, dažniausiai bedūmius ir pypkių tabako gaminius, pavyzdžiui, gutkha, zarda, uostomasis tabakas, sishaand beedi, kuriuos tradiciškai vartoja Pietų Azijos ir kitos konkrečios bendruomenės.</u>

Paaiškinimas

Dabartiniu metu šio apibrėžimo direktyvoje nėra.

9 pakeitimas

5 straipsnio 4 dalis

Įrašyti naują dalį po 5 straipsnio 4 dalies:

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
	<u>Valstybės narės reikalauja, kad gamintojai ir importuotojai kasmet atskleistų savo išlaidas, skiriamas reklamai, pardavimų skatinimui ir rėmimo veiklai kiekvienoje valstybėje narėje, pradedant nuo pilnų kalendorinių metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo datos.</u>

Paaiškinimas

Šis pakeitimas pagrįstas PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos 13 straipsnio reikalavimais. Šiuo metu tokie duomenys Europos Sąjungoje nėra žinomi.

10 pakeitimas

6 straipsnio 4 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Valstybės narės draudžia tabako gaminiuose naudoti šiuos priedus:	Valstybės narės draudžia tabako gaminiuose naudoti šiuos priedus:
a) vitaminus ir kitus priedus, kurie sudaro įspūdį, kad tabako gaminyje yra naudingas ar mažiau kenksmingas sveikatai, arba	a) vitaminus ir kitus priedus, kurie sudaro įspūdį, kad tabako gaminyje yra naudingas ar mažiau kenksmingas sveikatai, arba
b) kofeiną ir tauriną ir kitus priedus bei stimuliuojančius junginius, kurie yra susiję su energija ir gyvybingumu, arba	b) kofeiną ir tauriną ir kitus priedus bei stimuliuojančius junginius, kurie yra susiję su energija ir gyvybingumu, arba
c) priedus, nudažančius išrūkas.	c) priedus, nudažančius išrūkas arba
	<u>d) priedus, kurie didina nikotino priklausomybės sukėlimo gebą.</u>

Paaškinimas

Savaime suprantama. Toks pat raginimas 2013 m. kovo 22 d. pateiktas Bundesrato sprendime. (Žr.: <http://dipbt.bundestag.de/dip21/brd/2012/0820-12B.pdf>) (nuoroda pateikta vokiečių kalba)

11 pakeitimas

6 straipsnio 10 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Kitiems nei cigaretės, cigaretėms sukti skirtas tabakas ir bedūmiai tabako gaminiai tabako gaminiams netaikomi 1 ir 5 dalyse nustatyti draudimai. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius teisės aktus pagal 22 straipsnį ir panaikinti šią išimtį, jeigu iš esmės pasikeičia aplinkybės, nurodytos Komisijos ataskaitoje.	Kitiems nei cigaretės, ir cigaretėms sukti skirtas tabakas ir bedūmiai tabako gaminiai tabako gaminiams netaikomi 1 ir 5 dalyse nustatyti draudimai. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius teisės aktus pagal 22 straipsnį ir panaikinti šią išimtį, jeigu iš esmės pasikeičia nurodytos Komisijos ataskaitoje .

Paaškinimas

Šiuo pakeitimu atsižvelgiama į bendrą poziciją dėl direktyvos, suderintą per Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos 2013 m. birželio 21 d. posėdį.

12 pakeitimas

9 straipsnio 1 punktas c) papunktis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
c) padengti vienetinio pakelio ir bet kokios išorinės pakuotės priekinio ir galinio paviršiaus 75 proc. išorės ploto;	c) padengti vienetinio pakelio ir bet kokios išorinės pakuotės priekinio ir galinio paviršiaus 75 <u>65</u> proc. išorės ploto;

Paaškinimas

Galimas kompromisas atsižvelgiant į bendrą poziciją dėl direktyvos, suderintą per Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos 2013 m. birželio 21 d. posėdį.

13 pakeitimas

9 straipsnio 1 punktas e) papunktis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
e) būti atspausdinti ant vienetinio pakelio ir bet kurios išorinės pakuotės viršutinio krašto ir ta pačia kryptimi, kaip bet kuri kita ant pakuotės pateikiama informacija;	e) būti atspausdinti ant vienetinio pakelio ir bet kurios išorinės pakuotės viršutinio <u>ar apatinio</u> krašto ir ta pačia kryptimi, kaip bet kuri kita ant pakuotės pateikiama informacija;

Paaškinimas

„Įprasto dydžio“ tabako gaminių minkšti pakeliai neturi viršutinio atverčiamo dangtelio: ant jo viršutinio krašto dedama banderole taip pat užsandarinamas pakelis. Nustačius privalomą išpėjimo apie grėsmę sveikatai vietą, t. y. vienetinio pakelio viršutinį kraštą, būtų neįmanoma gaminti pirmiau minėto rūšies gaminių. Todėl, išsaugant išpėjimo matomumą, reikėtų lankstesnių taisyklių dėl išpėjimo ant šios rūšies pakelių spausdinimo vietos leidžiant jį spausdinti taip pat ir ant apatinio pakelio krašto.

14 pakeitimas

9 straipsnio 1 punktą g) papunktis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
g) tuo atveju, jei skirti cigarečių vienetiniams pakeliams, atitikti šiuos matmenis: i) aukštis – ne mažesnis nei 64 mm, ii) plotis – ne mažesnis kaip 55 mm.	g) tuo atveju, jei skirti cigarečių vienetiniams pakeliams, atitikti šiuos matmenis: i) aukštis – ne mažesnis nei 64 44 mm, ii) plotis – ne mažesnis kaip 55 52 mm.

15 pakeitimas

13 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
Vienetinis cigarečių pakelis turi būti stačiakampio gretasienio pavidalo formos. Vienetinis cigaretėms sukti skirto tabako pakelis turi būti kapšelio formos, t. y. stačiakampės kišenės formos pakelis su užveriamuoju dangteliu. Kapšelio užveriamasis dangtelis turi dengti bent 70 proc. pakelio priekinės pusės. Vienetiniame cigarečių pakelyje turi būti ne mažiau kaip 20 cigarečių. Vienetinio cigaretėms sukti skirto tabako pakelyje esančio tabako svoris turi būti ne mažesnis kaip 40 g.	Vienetinis cigarečių pakelis turi būti stačiakampio gretasienio pavidalo formos. Vienetinis cigaretėms sukti skirto tabako pakelis turi būti kapšelio formos, t. y. stačiakampės kišenės formos pakelis su užveriamuoju dangteliu. Kapšelio užveriamasis dangtelis turi dengti bent 70 proc. pakelio priekinės pusės. Vienetiniame cigarečių pakelyje turi būti ne mažiau kaip 20 cigarečių. Vienetinio cigaretėms sukti skirto tabako pakelyje esančio tabako svoris turi būti ne mažesnis kaip 40 g.

Paaiškinimas

Direktyvos projekto 13 straipsnio 1 dalyje numatyta nuostata, kad vienetinis cigaretėms sukti skirto tabako pakelis turi būti kapšelio formos. Sveikatos požiūriu palankiai vertiname su direktyva susijusius sugriežtinimus, pavyzdžiui, išsamesnį cigarečių ir cigaretėms sukti skirto tabako ženklinių išpėjų apie sveikatai kylančią grėsmę. Tačiau ketinimas uždrausti, pavyzdžiui, mišrios medžiagos skardines, leistinus šios produktų grupės pakavimus būdus apribojant iki kapšelių pavidalo pakuočių, nepadės labai pagerinti sveikatos apsaugos. Be to, vartotojų apsaugos interesus galima užtikrinti vadovaujantis PSO pagrindų konvencijos dėl tabako kontrolės 11 straipsnio įgyvendinimo gairėmis, susijusiomis su pakuočių ženklinimo išpėjais apie sveikatai kylančią grėsmę.

2013 m. liepos 3 d., Briuselis

Regionų komiteto
Pirmininkas

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Regionų komiteto nuomonė. Transportui – švari energija

(2013/C 280/12)

REGIONŲ KOMITETAS

- pabrėžia, kad šia galimybe galima pasinaudoti ne tik keičiant transporto sistemas, bet ir per nacionalinę energetikos politiką, kadangi valstybės narės turi pasirinkti ilgalaikę investicijų politiką, skirtą diegti alternatyviųjų degalų infrastruktūrą;
- Komisija, nustatydama terminus vietos infrastruktūrai sukurti, turi atsižvelgti ne tik į regiono geografinius ir klimato ypatumus, bet ir naujausią technologijų raidą, taip pat pastangas mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros srityje, ir kartu laikytis atitinkamo grafiko, kad būtų galima parengti bendrą standartą ir dėl jo susitarti;
- pabrėžia, kad priimant politinius strateginius sprendimus svarbu, kad degalų kainos išliktų prieinamos piliečiams, juo labiau, kad daugelyje valstybių narių namų ūkių pajamos nuolat mažėja;
- todėl rengiant nacionalines transporto politikos sistemas, administracinius ir teisinius standartus turėtų dalyvauti vietos ir regionų valdžios institucijos siekiant tikslingo jų taikymo vietos lygmeniu ir atsižvelgti į vietos ypatumus;
- ragina Komisiją į nacionalinės politikos sistemą įtraukti subalansuotą energijos rūšių derinį, nes jokių būdu negalima vienos priklausomybės (nafta iš trečiųjų šalių) pakeisti kita (dujos iš trečiųjų šalių);
- ragina rengiant infrastruktūros standartus remtis ES standartais, kurie atitinka tarptautinius standartus. Svarbu vengti pakartotinio šių standartų taisymo;
- mano, kad vartotojų elgesio pasikeitimas ypač svarbus vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurios savo ruožtu gali savo priemonėmis daryti įtaką vartotojų preferencijai ir pasirinkimui nustatydamos lengvatas vartotojų naudai;
- pabrėžia, kad reikalavimai diegti infrastruktūrą miestų ir priemiesčių atveju turėtų būti pakeisti reikalavimais, kuriuos nustato pačios valstybės narės dalyvaujant vietos ir regionų valdžios institucijoms.

Pranešėja	Saima KALEV (EE / EA), Jegevos tarybos narė
Pamatiniai dokumentai	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui „Transportui – švari energija. Europinė alternatyviųjų degalų strategija“
	COM(2013) 17 final
	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo
	COM(2013) 18 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

1. palankiai vertina Komisijos komunikate „Transportui – švari energija“ išdėstytus pasiūlymus kaip galimybę įgyvendinti strategijos „Europa 2020“ pavyzdinėje iniciatyvoje „Tausiai išteklius naudojanti Europa“⁽¹⁾ ir Baltojoje knygoje dėl transporto politikos⁽²⁾ nustatytus tikslus. Vis dėlto Komitetas pabrėžia, kad šia galimybe galima pasinaudoti ne tik keičiant transporto sistemas, bet ir per nacionalinę energetikos politiką, kadangi valstybės narės turi pasirinkti ilgalaikę investicijų politiką, skirtą diegti alternatyviųjų degalų infrastruktūrą;

2. pritaria Komisijai, kad kalbant apie pateiktą į rinką svarbiausias klausimas, ar galima užtikrinti masto ekonomiją ir alternatyviųjų degalų platinimą visoje ES. Tam reikia vienodos, tvirtos ir visa apimančios strategijos, taip pat investicijoms palankios reguliavimo sistemos, kurios iki šiol dar trūksta. Todėl Komisija, nustatydamą terminus vietos infrastruktūrai sukurti, turi atsižvelgti ne tik į regiono geografinius ir klimato ypatumus, bet ir naujausių technologijų raidą, taip pat pastangas mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros srityje, ir kartu laikytis atitinkamo grafiko, kad būtų galima parengti bendrą standartą ir dėl jo susitarti;

3. mano, kad Komisijos direktyvoje⁽³⁾ nustatyti terminai yra per trumpi, nes prieš priimant nacionalinės politikos sistemą ir susijusius administracinius ir teisės aktus turi vykti bendradarbiavimas su vietos ir regionų valdžios institucijomis, išsamūs nacionaliniai tyrimai, diskusijos ir turi būti ieškoma finansavimo sprendimų;

4. pabrėžia, kad priimant politinius strateginius sprendimus svarbu, kad degalų kainos išliktų prieinamos piliečiams, juo

labiau, kad daugelyje valstybių narių namų ūkių pajamos nuolat mažėja. Tai pasakytina apie infrastruktūros ir alternatyviųjų degalų kainas;

Vietos ir regionų lygmens reikšmė ir vaidmuo

5. atkreipia dėmesį į tai, kad alternatyviųjų degalų strategijos tikslas transporto politikos srityje – pradėti naudoti alternatyviuosius degalus visose ES valstybėse narėse, o tai turės esminį poveikį transporto organizavimui ir naudojimui vietos ir regionų lygmeniu. Šiuo požiūriu didesnis regioninės ir vietos politikos vaidmuo turės lemiamos reikšmės platesniam alternatyviųjų degalų naudojimui transporto sektoriuje;

6. todėl rengiant nacionalines transporto politikos sistemas, administracinius ir teisinius standartus turėtų dalyvauti vietos ir regionų valdžios institucijos siekiant tikslingo jų taikymo vietos lygmeniu ir atsižvelgti į vietos ypatumus ir tokiu būdu užtikrinti, kad šiose strategijose taip pat bus numatyta alternatyviųjų degalų politika, kaip planuoja Komisija. Be to, reikia išnaudoti miestams skirtas Europos iniciatyvas, pavyzdžiui, Merų paktą, siekiant orientuoti ir didinti tvarios energijos veiksmų planuose prisiimamus įsipareigojimus, susijusius su vietos alternatyviųjų degalų sistemomis transporto sektoriuje;

7. mano, kad Komitetas, kaip vietos ir regionų lygmens atstovas, turėtų intensyviai ir remti konsultacijas ir keitimąsi patirtimi dėl alternatyviųjų degalų, kad miestai ir regionai taptų švaresni ir ekologiškesni. Komitetas taip pat turėtų paskatinti diskusijas apie tai, kaip vietos ir regionų valdžios institucijos gali daryti įtaką piliečių elgesiui ir skatinti juos dažniau naudoti alternatyviaisiais degalais varomas transporto priemones;

8. akcentuoja Komisijos nuomonę, kad energingi Sąjungos veiksmai ir pirmavimas inovatyvių sprendimų srityje atveria naujas galimybes Europos pramonei, užtikrina ES konkurencingumą pasaulinėse rinkose ir sudaro sąlygas sukurti

⁽¹⁾ COM(2011) 21 final.

⁽²⁾ CdR 101/2011 fin.

⁽³⁾ COM(2013) 18 final.

700 000 naujų darbo vietų⁽⁴⁾. Pastarosios sukuriamos vietos lygmeniu, todėl vietos valdžios institucijoms turėtų būti suteiktos galimybės dalyvauti rengiant atitinkamas nacionalines strategijas;

9. mano, kad remiant vietos valdžios institucijų vaidmenį būtų galima padidinti sinergiją ir optimizuoti infrastruktūros vystymo sąnaudas. Taip būtų galima, pavyzdžiui, suteikiant didesnius sprendimų priėmimo įgaliojimus ir taikant tarpvalstybinio bendradarbiavimo formas, sudaryti sąlygas tų pačių įrenginių naudojimui;

10. primena Regionų komiteto nuomonę dėl baltosios knygos „Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas“⁽⁵⁾ ir remia baltosios knygos tikslą – iki 2030 m. du kartus sumažinti įprastiniu kuru varomų automobilių naudojimą miestuose, iki 2050 m. pasiekti, kad miestuose jų nebeliktų, iki 2030 m. pasiekti, kad didžiuosiuose urbanistiniuose centruose miesto transportas beveik neiškirtų CO₂;

Priklausomybė nuo energijos iš trečiųjų šalių

11. ragina Komisiją pasiūlyme dėl direktyvos pabrėžti, kad siekiant vieno pagrindinių jos tikslų – nepriklausomybės nuo naftos užtikrinimo – į nacionalinės politikos sistemą reikėtų įtraukti subalansuotą energijos rūšių derinį. Jokiū būdu negalima vienos priklausomybės (nafta iš trečiųjų šalių) pakeisti kita (dujos iš trečiųjų šalių). Pasiūlyme dėl alternatyviųjų degalų energijos šaltinių įvairinimo reikėtų atsižvelgti į įvairias jų gamybai reikalingas žaliavas, kurių turi vietos ir regionų valdžios institucijos;

Finansavimas ES turimomis lėšomis

12. nuogąstauja, kad taikant pasiūlymą dėl direktyvos iškilis finansinių sunkumų, net tada, kai dalis veiklos būtų finansuojama pagal programas „Horizontas 2020“, TEN-T arba privačiojo sektoriaus lėšomis. Ateityje taip pat turėtų būti įmanoma sanglaudos politikos lėšomis finansuoti politines priemones skatinti švarų transportą vietos ir regionų lygmeniu. Planuojant išlaidas ateinančiam finansavimo laikotarpiui reikėtų atsižvelgti į investicijų poreikį tiek Europos, tiek nacionaliniu lygmeniu;

13. yra susirūpinęs dėl tarpvalstybinių susivienijimų finansavimo, nes 2013 m. vasario 8 d. Europos Vadovų Tarybos susitarime dėl būsimos daugiametės finansinės programos⁽⁶⁾ ir ES biudžeto prioritetų 2014–2020 m. numatyta sumažinti lėšas tarpvalstybiniam bendradarbiavimui;

14. ypatingas dėmesys turi būti skiriamas pastangoms užtikrinti, kad valstybių narių nustatoma politika nebūtų sukurtas tarpvalstybinės sienos efektas dėl regionų skirtumų, todėl rekomenduojama numatyti būtiniausias priemones šiam efektui

sušvelninti (pavyzdžiui, krovinių vežimo srityje nustatyti prioritetinius alternatyviųjų degalų koridorius, kurie būtų bendrai finansuojami EB lėšomis);

15. primena, kad RK nuomone⁽⁷⁾, net ir labiau išsivysčiusiuose regionuose gali prireikti investicijų į infrastruktūrą tose srityse, kuriose teikiamos pagrindinės paslaugos piliečiams, tarp jų aplinkos ir transporto srityse, visų pirma dėl Komisijos reikalavimo transporto srityje naudoti alternatyviuosius degalus. Kalbant apie galimas paramos lėšas ir finansavimą, svarbus partneris skatinant investicijas yra Europos investicijų bankas. Jis teikia techninę pagalbą ir finansuoja investicijas teikdamas EIP paskolas;

16. pabrėžia, kad reikia visapusiškų ir realistiškų prognozių, kokios investicijos yra būtinos, taip pat reikia aiškiai ir logiškai pristatyti finansavimo galimybes iš įvairių ES fondų ir pagal 2014–2020 m. teminius prioritetus ir kartu numatyti galimas sąsajas su būsimomis pažangiosios specializacijos strategijomis;

17. pasisako už tai, kad vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu vartotojai turėtų mokėti už naudojamą įkrovimo ir degalų papildymo infrastruktūrą. Viešosios subsidijos turėtų būti naudojamos tik šiam procesui inicijuoti;

Bendri standartai

18. pritaria nuomonei, kad nesuderinus alternatyviųjų degalų infrastruktūros plėtros, tiekėjai neturės galimybių pasinaudoti masto ekonomija, o vartotojai – judėti visoje ES. Kad ištrūktų iš šio užburto rato, Komisija turi teikti prioritetą naujų infrastruktūros tinklų kūrimui;

19. primena, kad Komitetas jau anksčiau yra palankiai įvertinęs ir rėmęs baltąją knygą „Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas. Konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas“⁽⁸⁾ ir joje pateiktą veiksmų planą. Joje buvo siūloma nustatyti tinkamus visų rūšių švariais degalais varomų transporto priemonių CO₂ išmetimo standartus, taip pat ekologiškų transporto priemonių degalinių infrastruktūros gaires ir standartus;

20. pritaria Komisijai, kad norint užtikrinti išiskverbimą į rinką, ekonomikos augimą ir alternatyviųjų degalų paplitimą Europos Sąjungoje būtini vienodi techniniai standartai, ir primena, kad reikia kuo greičiau rasti tokius sprendimus, bet kartu atsižvelgti į kiekvienos valstybės narės ekonominius poreikius. Komitetas pabrėžia, kad Komisija, nustatydamas terminus infrastruktūros diegimui, turėtų numatyti daugiau laiko bendriems standartams parengti, priimti ir įgyvendinti, nei siūloma direktyvoje;

⁽⁴⁾ COM(2013) 17 final.

⁽⁵⁾ CdR 101/2011 fin.

⁽⁶⁾ CdR 2182/2012 fin.

⁽⁷⁾ CdR 5/2012 fin.

⁽⁸⁾ COM(2011) 144 final.

21. ragina rengiant infrastruktūros standartus remtis ES standartais, kurie atitinka tarptautinius standartus. Taip pavyks išvengti pakartotinio šių standartų taisymo. Komitetas mano, kad direktyvoje nustatyta Komisijos teisė deleguotaisiais teisės aktais keisti techninius reikalavimus įkrovimo punktam ir degalinėms investuotojams, pramonei ir vartotojams sukelia tam tikrą netikrumą dėl ilgalaikių investicijų finansavimo;

22. atkreipia dėmesį, kad infrastruktūros standartai turi būti ekonominiu požiūriu tikslingi ir derėti su iki šiol vykdytomis investicijomis ir jau į rinką pateiktomis transporto priemonėmis. Kartu pripažįsta, kad mažose valstybėse narėse, regionuose ir vietovėse masto ekonomija greičiausiai neužtikrins ekonomiškai efektyvaus įvairių alternatyviųjų degalų naudojimo.

23. taip pat akcentuoja, kad norint užtikrinti vienodą tarptautinę infrastruktūrą ir laisvą asmenų ir prekių judėjimą į nacionalinės politikos sistemą turi būti įtraukti reikalavimai informacijai, taip pat politinės ir reguliavimo priemonės, skirtos mokslinių tyrimų vykdymui ir tikslų nustatymui, taip pat duomenys apie bendradarbiavimą su kitomis valstybėmis narėmis;

24. pritaria tam, kad atsižvelgiant į technologinio neutralumo principą strategijoje reikia nagrinėti visas įmanomas galimybes neteikiant pirmenybės konkrečiai degalų rūšiai, taip pat turi būti nustatytos bendros techninės specifikacijos. Todėl Komitetas primena, kad svarbu parengti veiksmingus biodegalų tvarumo kriterijus ir jų laikytis. Be to, reikia užtikrinti, kad prekyboje būtų antros kartos biodegalų, kad nebūtų sutrikdyta natūrali aplinkos, maisto produktų atsargų ir rinkos ekonomikos pusiausvyra arba socialinė pusiausvyra, kaip RK yra pabrėžęs savo ankstesnėse nuomonėse⁽⁹⁾;

25. mano, kad jūrų laivybai skirti reikalavimai turėtų derėti su TJO reikalavimais;

Privačiojo sektoriaus įtraukimas

26. pabrėžia, kad būtina skubiai į infrastruktūros finansavimą įtraukti privatųjį sektorių, nes didžiausią įmanomą naudą iš šio pasiūlymo dėl direktyvos gaus įmonės: joms atveriamos galimybės gaminti ir pardavinėti naujus gaminius kartu diegiant ir naudojant naują alternatyviųjų degalų infrastruktūrą;

27. primena, kad įgyvendinant Komisijos pasiūlymus reikia siekti, kad kuo mažiau būtų trikdoma laisva rinka ir konkurencija. Būtina sukurti paskatas privačiojo sektoriaus įmonėms ir pašalinti esamą riziką ir išsklaidyti nuogąstavimus;

28. siekiant pašalinti kliūtis ir sumažinti sąnaudas, rekomenduojama sudaryti viešųjų įstaigų ir degalinių operatorių susitarimus siekiant paskatinti alternatyviųjų degalų naudojimą, taip pat užtikrinti esamos paskirstymo infrastruktūros, pavyzdžiui, multienergijos, naudojimą ir išvengti tokios infrastruktūros dubliavimosi;

Įvertinami rezultatai

29. palankiai vertina Komisijos norą reguliuoti pavienių valstybių politinius sprendimus, tačiau atsižvelgiant į tai, kad šio pasiūlymo dėl direktyvos tikslas yra sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir priklausomybę nuo naftos, tikimasi, kad valstybės narės į savo nacionalinius politinių priemonių rinkinius įtrauks ne tik rodiklius, susijusius su alternatyviųjų degalų infrastruktūra, bet ir pristatys lauktus rezultatus: sumažins išmetamą teršalų kiekį, priklausomybę nuo naftos ir pradės naudoti alternatyviuosius degalus. Šie rezultatai turėtų būti pristatyti atitinkamuose vietos ir regionų teritoriniuose vienetuose siekiant įvertinti galimus vidaus skirtumus kiekvienoje valstybėje narėje;

30. mano, kad rezultatų įvertinimas turi būti paremtas panašiais rodikliais ir parodyti energijos gamybos ir naudojimo (degalų gyvavimo ciklo arba naudojimo laiko) veiksmingumą ir tvarumą plačiąja prasme, o ne tik tai, kiek sumažėjo išmetamo anglies dioksido kiekis;

Tarša dėl degalų gamybos

31. ragina Komisiją pasiūlyme dėl direktyvos akcentuoti, kad siekiant bendro pagrindinio tikslo – sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį – reikėtų nurodyti, kokius energijos šaltinius būtų tikslingiausia naudoti. Taip siekiama išvengti, kad transporto išmetamų teršalų kiekio sumažinimas nebūtų pasiektas padidinant išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį gaminant elektros energiją arba kitais būdais teršiant aplinką;

32. pritaria technologinio neutralumo principo laikymuisi. Nors strategijoje turi būti nagrinėjami visi alternatyvieji degalai, taip pat reikia atsižvelgti į tokius esminius veiksnius, kaip energijos vartojimo efektyvumas, ekologiškumas (atsinaujinančioji energija), ekonominė (politinė) nepriklausomybė, tiekimo saugumas ir socialiniai aspektai;

Kaimo vietovės ir retai apgyvendintos vietovės

33. pabrėžia, kad perėjimas nuo iš naftos gaminamų degalų prie alternatyviųjų degalų yra svarbus ir kaimo vietovėms, tačiau dėl jų nedidelio gyventojų tankumo galbūt netgi labai svarbus.

⁽⁹⁾ CdR 160/2008 fin.

Todėl planuodamos savo nacionalinę politiką valstybės narės turi atsižvelgti į kaimo vietas. Reikia parengti strategijas, kurios užtikrintų tiek reikalingą infrastruktūrą, kad pavyktų pereiti prie alternatyviųjų degalų naudojimo, tiek vietos išteklių, iš kurių galima išgauti minėtus degalus, naudojimą. Tos pačios problemos, kaip ir kaimo vietovėse, gali iškilti retai apgyvendintose vietovėse, todėl joms reikia skirti ypatingą dėmesį;

Miesto transportas

34. pabrėžia, kad perėjimas prie tvaresnės transporto politikos yra vienas pagrindinių miesto transporto aspektų⁽¹⁰⁾, kaip Komitetas jau akcentavo ankstesnėse nuomonėse;

35. atkreipia dėmesį į tai, kad miestuose ir aglomeracijose dėl alternatyviaisiais degalais varomų transporto priemonių neturi nukentėti viešasis transportas. Užtuot skatinus papildomas privačias transporto priemones, reikėtų kurti daugiau paskatų pereiti prie ekologiškesnių transporto rūšių, ypač papildančių viešąjį transportą;

36. siūlo, kad RK galėtų suintensyvinti ir sustiprinti konsultacijas ir keitimąsi patirtimi dėl alternatyviųjų degalų naudojimo miesto transporte, kad miestai taptų švaresni ir ekologiškesni;

37. primena, kad Komitetas jau yra minėjęs, jog rengiami judumo mieste planai, kurie ateityje galėtų gauti Europos regioninės plėtros fondo paramą⁽¹¹⁾;

38. nurodo, kad europinė alternatyviųjų degalų strategija suteikia daug galimybių stiprinti dviračių ir viešąjį keleivinį transportą. Todėl į elektra varomomis transporto priemonėmis grindžiamo judumo strategijas būtina aiškiai įtraukti dviračių ir viešąjį keleivinį transportą;

39. mano, kad miestuose yra daugiausiai galimybių nedelsiant naudoti hibridines transporto priemones ir visų pirma elektra varomus automobilius nepamirštant automobilių, varomų vandenilio technologija pagrįstomis sistemomis. Todėl miestams turi būti leista savo priemonėmis ir paskatomis reguliuoti jų naudojimą (žalioji banga, teisė naudotis viešajam miesto transportui skirtomis eismo juostomis, mažesni mokesčiai už stovėjimą ir pan.). Reikėtų keistis gerąja patirtimi su kitais miestais, norint pasiekti geresnę gyvenimo kokybę miestuose ir taip paskatinti vartotoją dažniau naudoti alternatyviaisiais degalais varomas transporto priemones;

40. tikisi, kad pradėjus plačiau naudoti alternatyviaisiais degalais varomas transporto priemones, padidės ir tokių automobilių gamyba ir naujų darbo vietų šiame sektoriuje kūrimas; atsižvelgdamas į tai, nurodo savo nuomonę dėl „Cars 2000“.

41. palankiai vertina tai, kad Europos lygmeniu toliau vystomos pažangiųjų transporto sistemų technologijos ir kad jos taikomos vietos lygmeniu siekiant užtikrinti įvairių sistemų sinergiją visoje ES, vengti spragų ir užtikrinti sistemas visoje teritorijoje taip pat ir alternatyviųjų degalų naudojimo požiūriu;

Vartotojų elgesio keitimas

42. atkreipia dėmesį, jog tikėtina, kad pradėjus naudoti alternatyviuosius degalus ES keisis vartotojų elgesys, jei jie bus skatinami naudoti alternatyviaisiais degalais varomas transporto priemones. Siekiant paaiškinti vartotojams pasikeitimus ir galimą jų poveikį, reikės vykdyti informavimo kampanijas;

43. mano, kad vartotojų elgesio pasikeitimas ypač svarbus vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurios savo ruožtu gali savo priemonėmis daryti įtaką vartotojų preferencijai ir pasirinkimui nustatydamos lengvatas, papildančias tas, kurias turi nustatyti valstybės narės (vartotojų naudai), šiems renkantis tvarias transporto formas. Vartotojas turi konkrečiai patirti, kokius privalumus teikia pokyčiai;

Degalus tausojantys varikliai

44. atkreipia dėmesį, kad keletas tyrimų⁽¹²⁾ rodo, jog naudojant degalus tausojančius variklius ir hibridinius variklius galima sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Komitetas pripažįsta ambicingus ir principinius Komisijos ketinimus siekti pokyčių ir skatinti naudoti naujas degalų rūšis. Vis dėlto vertėtų apsvarstyti galimybę minėtus variklius naudoti pereinamuoju laikotarpiu;

45. pritaria nuomonei, kad nuolatiniame transporto priemonių energijos vartojimo efektyvumo gerinimui ir alternatyviems degalams turi tekti svarbus vaidmuo užtikrinant visos alternatyviųjų degalų politikos veiksmingumą ir siekiant išvengti anglies dioksido išmetalų;

⁽¹⁰⁾ CdR 650/2012 fin.

⁽¹¹⁾ CdR 5/2012 fin.

⁽¹²⁾ Varšuvos (Lenkija) Struktūrinių mokslinių tyrimų institutas (angl. Institute for Structural Research) 2013 m. sausio mėn. pristatė keletą tyrimų.

Gamintojai ir vartotojai gali remti alternatyviųjų degalų naudojimą

46. pabrėžia, kad nesant visuotinai pripažintų sprendimų turėtų būti taikomi įvairūs būdai, kaip plėtoti alternatyviųjų degalų naudojimą. Pavyzdžiui, vartotojų dalyvavimas energetikos tinkluose (energijos gamyba, kaupimas ir vartojimas) gali būti (teisinė) priemonė, viena vertus, patenkinti išaugusius energijos poreikius, kita vertus, sėkmingai pereiti nuo daug anglies dioksido išskiriančių energijos šaltinių prie atsinaujinančiųjų energijos šaltinių;

Mokslas ir moksliniai tyrimai

47. teigiamai vertina išsamų Komisijos bendradarbiavimą su įmonėmis, valdžios institucijomis ir pilietinės visuomenės atstovais prieš priimant šį teisės aktą ir tai, kad ES jau daugelį metų investuoja į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą alternatyviųjų degalų srityje. Tačiau, Komiteto nuomone, norint pasiekti nustatytus tikslus šios konsultacijos turi būti tęsiamos, reikia ir toliau investuoti į mokslinius tyrimus, nes į keletą klausimų reikia atsakyti aiškiau, geriau ir greičiau;

48. pabrėžia, kad jis jau vienoje ankstesnių nuomonių dėl atsinaujinančiosios energijos⁽¹³⁾ yra nurodęs, kad ypač svarbu finansuoti mokslinių tyrimus ir technologinę plėtrą norint

paspartinti inovacijas ir technologinę plėtrą. Kalbant apie švarią energiją ir transportą taip pat labai svarbu kurti naujas energijos gavybai ir kaupimui skirtas medžiagas;

Subsidiarumas ir proporcingumas

49. sutinka su nuomone, kad naujos technologijos, kurios kartu yra švaraus transporto technologijos, yra labai imlios kapitalui. Todėl veiksmais ES lygiu turi būti siekiama sukurti būtiniausių infrastruktūrą ir užkirsti kelią rinkos susiskaldymui; šiuo požiūriu Komisijos pateiktas pasiūlymas dėl švarios energijos dokumentų rinkinio, kuriame išdėstytos visoje ES galiojančios bendros techninės specifikacijos ir būtiniausi reikalavimai infrastruktūrai siekiant užtikrinti žiedinę alternatyviųjų degalų ekonomiką visoje ES, atitinka subsidiarumo ir proporcingumo principus;

50. pabrėžia, kad reikalavimai diegti infrastruktūrą (įkrovimo punktų ir degalinių skaičius) miestų ir priemiesčių atveju turėtų būti pakeisti reikalavimais, kuriuos nustato pačios valstybės narės dalyvaujant vietos ir regionų valdžios institucijoms, nes kol kas nėra nei aiškių alternatyviųjų degalų plėtojimo gairių, nei pokyčių vartotojų elgesyje, nei galimybių finansuoti infrastruktūros diegimą.

II. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

10 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
nesuderinus alternatyviųjų degalų infrastruktūros plėtros visoje Sąjungoje, tiekėjai neturės galimybių pasinaudoti masto ekonomija, o vartotojai – judėti visoje ES. Būtina kurti naujus infrastruktūros tinklus, visų pirma elektros, vandenilio ir gamtinių dujų (suskystintų GD ir suslėgtų GD);	nesuderinus alternatyviųjų degalų infrastruktūros plėtros visoje Sąjungoje, tiekėjai neturės galimybių pasinaudoti masto ekonomija, o vartotojai – judėti visoje ES. <u>Atsižvelgiant į technologinę plėtrą, poveikį aplinkai ir sąnaudas</u> būtina kurti naujus infrastruktūros tinklus, visų pirma elektros, vandenilio ir gamtinių dujų (suskystintų GD ir suslėgtų GD);

Paaiškinimas

Projekte minimos priemonės padeda įgyvendinti aplinkos tikslus – sumažinti transporto išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir teršalų, o tai yra rimtas iššūkis ir rimta problema visai ES. Be to, keletas alternatyviaisiais degalais grindžiamų technologijų dar yra kūrimo etape arba jau baigiamos kurti, todėl joms reikia didelių išlaidų.

⁽¹³⁾ CdR 2182/2012 fin.

2 pakeitimas

3 straipsnio 1 dalis

Nacionalinės politikos sistemos

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Kiekviena valstybė narė priima alternatyviųjų degalų rinkos plėtros ir infrastruktūros nacionalinės politikos sistemą, kuri apima I priede nurodytą informaciją ir kurią sudaro bent tokios dalys:</p> <ul style="list-style-type: none"> — esamos alternatyviųjų degalų padėties ir raidos perspektyvų vertinimas; — alternatyviųjų degalų infrastruktūros tęstinumo tarpvalstybiniu mastu vertinimas; — reguliavimo sistema, skirta alternatyviųjų degalų infrastruktūros kūrimui remti; — politikos priemonės, skirtos nacionalinės politikos sistemos įgyvendinimui remti; — diegimo ir gamybos paramos priemonės; — parama moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir demonstracinei veiklai; — alternatyviųjų degalų naudojimo planiniai rodikliai; — 2020 m. numatomas alternatyviaisiais degalais varomų transporto priemonių skaičius; — suskystintų GD papildymo punktų uostuose, kurie nepriklauso TEN-T pagrindiniam tinklui, bet yra svarbūs transporto operacijų neatliekantiems laivams, visų pirma žvejybos laivams, poreikio vertinimas; — kai tinka, bendradarbiavimo susitarimai su kitomis valstybėmis narėmis pagal antrą dalį. 	<p>Kiekviena valstybė narė priima alternatyviųjų degalų rinkos plėtros ir infrastruktūros nacionalinės politikos sistemą, kuri apima I priede nurodytą informaciją ir kurią sudaro bent tokios dalys:</p> <ul style="list-style-type: none"> — esamos alternatyviųjų degalų padėties ir raidos perspektyvų vertinimas; — alternatyviųjų degalų infrastruktūros tęstinumo tarpvalstybiniu mastu vertinimas; — reguliavimo sistema, skirta alternatyviųjų degalų infrastruktūros kūrimui remti; — politikos priemonės, skirtos nacionalinės politikos sistemos įgyvendinimui remti; — diegimo ir gamybos paramos priemonės; — parama moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir demonstracinei veiklai; — alternatyviųjų degalų naudojimo planiniai rodikliai; — 2020 m. numatomas alternatyviaisiais degalais varomų transporto priemonių skaičius; — suskystintų GD papildymo punktų uostuose, kurie nepriklauso TEN-T pagrindiniam tinklui, bet yra svarbūs transporto operacijų neatliekantiems laivams, visų pirma žvejybos laivams, poreikio vertinimas; — kai tinka, bendradarbiavimo susitarimai su kitomis valstybėmis narėmis pagal antrą dalį;– — <u>rezultatai, kurių tikimasi sumažinus išmetamų teršalų kiekį ir priklausomybę nuo naftos, ir alternatyviųjų degalų naudojimo poveikis.</u>

Paaiškinimas

Įrašytas papunktis: rezultatų įvertinimas turi būti paremtas palyginamais rodikliais ir turi parodyti plačiąja prasme energijos gavybos ir naudojimo (degalų gyvavimo ciklo arba naudojimo laiko) veiksmingumą ir tvarumą, o ne tik tai, kaip sumažėjo išmetamo anglies dioksido kiekis;

3 pakeitimas

3 straipsnio 5 dalis

Nacionalinės politikos sistemos

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
[per 18 mėnesių nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos] valstybės narės Komisijai praneša apie savo nacionalinės politikos sistemas.	[per 18 mėnesių <u>dvejus metus</u> nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos] valstybės narės Komisijai praneša apie savo nacionalinės politikos sistemas.

Paaiškinimas

Kalbama apie ilgalaikes investicijas, kurioms reikia surasti tvarų finansavimo mechanizmą, todėl būtina atlikti nuodugnią analizę valstybėse narėse įtraukiant suinteresuotuosius subjektus ir administracinius susitarimus.

4 pakeitimas

3 straipsnio 7 dalis

Nacionalinės politikos sistemos

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Komisija įgaliojama pagal 8 straipsnį priimti deleguotuosius aktus ir jais pakeisti I dalyje išvardytų sudedamųjų dalių sąrašą ir I priede nurodytą informaciją.	Komisija įgaliojama pagal 8 straipsnį priimti deleguotuosius aktus <u>su I dalyje išvardytomis sudedamosiomis dalimis</u> ir jais pakeisti I dalyje išvardytų sudedamųjų dalių sąrašą ir I priede nurodytą informaciją.

Paaiškinimas

Direktyvoje teigiama, kad Komisija turi teisę deleguotaisiais teisės aktais keisti techninius reikalavimus, be kita ko, įkrovimo punktų ir degalinių standartus. Tai prieštarauja pagrindiniam direktyvos teiginiui, kad reikia užtikrinti ilgalaikį saugumą investuotojams, kurie investuoja į infrastruktūrą, pramonei ir vartotojams. Tokiu atveju Europos Parlamentas, Taryba ir valstybės narės nebekontroliuoja bendrų standartų, taigi prarandamas investicijų saugumas.

5 pakeitimas

4 straipsnio 1 dalis

Elektros tiekimas transportui

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Valstybės narės užtikrina, kad ne vėliau kaip iki 2020 m. gruodžio 31 d. būtų įrengtas minimalus skaičius, t. y. bent tiek, kiek nurodyta II priedo lentelėje, elektromobilių įkrovimo punktų.	Valstybės narės užtikrina, kad ne vėliau kaip iki 2020 m. gruodžio 31 d. būtų įrengtas minimalus <u>skaičius, t. y. bent tiek, kiek nurodyta II priedo lentelėje, elektromobilių įkrovimo punktų, elektromobilių įkrovimo punktų skaičius, dėl kurio bus susitarta nacionaliniu lygmeniu atsižvelgiant į valstybių narių įvairių vietovių sąlygas.</u>

Paaiškinimas

Vietoj privalomo įkrovimo punktų ir degalinių skaičiaus nustatymo direktyvoje, valstybės narės galėtų pačios nustatyti atitinkamus tikslus savo nacionalinėse politikose. Tokiu būdu būtų galima atsižvelgti į valstybių narių ypatumus, pavyzdžiui, finansavimo galimybes, technologinę plėtrą ir vartotojų preferenciją.

6 pakeitimas

4 straipsnio 6 dalis

Elektros tiekimas transportui

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Visuose viešuosiuose elektromobilių įkrovimo punktuose įrengiamos pažangiosios matavimo sistemos, apibrėžtos Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 28 dalyje ir atitinkančios tos direktyvos 9 straipsnio 2 dalies reikalavimus.	Visuose viešuosiuose elektromobilių įkrovimo punktuose <u>turi būti pasirengta įrengti pažangiosios</u> matavimo sistemos, apibrėžtos Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 28 dalyje ir atitinkančios tos direktyvos 9 straipsnio 2 dalies reikalavimus.

7 pakeitimas

11 straipsnio 1 dalis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo [18 mėnesių po šios direktyvos įsigaliojimo]. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.	Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo [18 mėnesių ketverių trejų metų po šios direktyvos įsigaliojimo]. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Paaiškinimas

Treji metai yra tinkamas terminas konkrečiai direktyvai perkelti į nacionalinius teisės aktus. Negalima pamiršti, kad priėmus direktyvą kiekvienoje valstybėje narėje reikia sukurti nacionalinę strateginę sistemą.

2013 m. liepos 4 d., Briuselis

Regionų komiteto
Pirmininkas
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT